

Τ.Ε.Ι ΠΑΤΡΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: "Η ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ"**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: Χ. ΓΙΩΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ: ΤΣΟΥΚΑΛΑ ΕΡΙΦΥΛΗ
ΡΑΧΟΥΤΗ ΑΝΤΩΝΙΑ**

ΠΑΤΡΑ 2000

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	3248
----------------------	------

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Εισαγωγή.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	
Το θεσμικό πλαίσιο για την ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων	5
1.1 Έννοια-δικαιούχοι	5
1.2 Περιεχόμενο της ελευθερίας.....	6
1.3 Η πορεία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων	8
1.3.1 Η Συνθήκη της Ρώμης.....	9
1.3.1.1 Θέματα αποδοχών ανεργίας	10
1.3.1.2 Θέματα απασχόλησης ελεύθερων επαγγελματιών και εγκατάστασης επιχειρήσεων.....	11
1.3.1.3 Θέματα προστασίας εργαζομένων και κοινωνικής ασφάλισης.....	12
1.3.2 Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και η εξέλιξή του.....	13
1.3.3 Η Λευκή Βίβλος.....	15
1.3.4 Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (ΕΕΠ).....	16
1.3.5 Η Συνθήκη του Μάαστριχ.....	17
1.3.6 Η Συνθήκη του Άμστερνταμ προώθηση αγορών ικανών να προσαρμόζονται στις εξελίξεις	18
1.3.7 Η Συνθήκη του Σέγκεν.....	19
1.4 Εξέλιξη του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων μέσω των κανονιστικών πράξεων της Κοινότητας (μέχρι σήμερα)	20
1.4.1 Ο ρόλος των υπηρεσιών απασχόλησης και το δικαίωμα εγκατάστασης για τα μέλη της οικογένειας του εργαζόμενου.....	22
1.4.2 Το Κοινοτικό σύστημα συμψηφισμών μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας	23
1.4.3 Τεχνική υποστήριξη της ελεύθερης διακίνησης	25
1.5 Ενιαία παρουσίαση κοινοτικών κανονισμών σχετικών με την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων	26
1.6 Επιδόματα ανεργίας	27
1.6.1 Παροχές ασθενείας, μητρότητας και οικογενειακά επιδόματα.....	29
1.6.2 Συντάξεις γήρατος	30
1.6.3 Επικουρικές συντάξεις	31
1.6.4 Διοικητική επιτροπή και συμβουλευτική για τα θέματα κοινωνικής ασφάλισης των διακινούμενων.....	32
1.7 Δικαιώματα κατάληψης θέσεως εργασίας του δημοσίου σε μία χώρα της Κοινότητας από πολίτες άλλης χώρας.....	32
1.8 Φορολογία.....	33
1.9 Παραμεθόριοι εργαζόμενοι.....	34

1.10	Αναδιάρθρωση των διαρθρωτικών ταμείων.....	36
1.11	Αμοιβαία αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων	38
1.12	Έκταση και εξέλιξη του δικαιώματος μέσα από την νομολογία του Δικαστηρίου.....	39
1.13	Κοινωνικά πλεονεκτήματα	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ενέργειες των Κρατών-Μελών και τις επιτροπής της Κοινότητας για την προώθηση της ελεύθερης διακίνησης	44
---	----

Εισαγωγή.....	44
2.1 Η εφαρμοζόμενη πολιτική για την αγορά εργασίας	44
2.2 Οι λόγοι παρέμβασης της ίδιας της Κοινότητας	46
2.3 Μορφές και τρόποι κοινοτικής παρέμβασης.....	48
2.3.1 Διαχρονική εξέλιξη της παρέμβασης μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων.....	48
2.3.1.1 Οι στόχοι του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και τα μέτρα που χρησιμοποιεί η Κοινότητα σήμερα.....	50
2.3.1.2 Προγράμματα Κοινοτικών πρωτοβουλιών	51
2.4 Οργανωτικά-διοικητικά και τεχνικά μέτρα που χρησιμοποιεί η Κοινότητα για τη προώθηση της ελεύθερης διακίνησης	53
2.5 Κοινωνική προστασία και ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων	58
2.5.1 Απασχόληση των διακινούμενων.....	58
2.5.2 Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση των διακινούμενων.....	59
2.6 Καθυστερήσεις στην εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου.....	59
2.6.1 Εφαρμογή διοικητικών και οργανωτικών μέτρων.....	60

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Έκταση και επιπτώσεις της ελεύθερης διακίνησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.....	61
--	----

3.1 Έκταση της ελεύθερης διακίνησης στην Κοινότητα	61
3.2 Προοπτικές της ελεύθερης διακίνησης και οι συνέπειες της για την Ελλάδα.....	62
3.3 Εκτιμήσεις άλλων εργασιών	64
3.4 Εκτιμήσεις θετικών και αρνητικών επιπτώσεων για την Ελλάδα.....	64
3.5 Οι μεγάλοι ρυθμοί ανάπτυξης αυξάνουν την ανεργία στην Ελλάδα....	69
3.6 Το υψηλό κόστος της ανεργίας στην χώρα μας, διεκδικεί ένα ακόμη αρνητικό ευρωπαϊκό ρεκόρ.....	69
3.7 Προβληματισμοί και επιφυλακτικότητα για την ελεύθερη διακίνηση από τα Κράτη-Μέλη και τους Ευρωπαίους πολίτες	70

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και οι προκλήσεις.....	72
--	----

4.1	Η αξιολόγηση: πολλές ελλείψεις και κενά.....	72
4.2	Σημείο εκκίνησης: χαμηλή κινητικότητα κατά το παρελθόν.....	73
4.2.1	Καλύτερες προοπτικές στο άμεσο μέλλον.....	74
4.2.2	Νέες ευκαιρίες για τους εργαζόμενους νέους.....	75
4.2.3	Μελλοντικές διευρύνσεις.....	75
4.2.4	Βελτίωση και προσαρμογή των κανόνων	76
4.2.5	Βελτίωση της διαφάνειας της αγοράς εργασίας.....	76
4.2.6	Ανάπτυξη των ευθυνών και της συνεργασίας	77
4.2.7	Βελτίωση της συνειδητοποίησης και της προβολής του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας.....	77
4.2.8	Ανάπτυξη καινοτόμων σχεδίων	77
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.....	78
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	79
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	116

Η κατάργηση όλων των περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και η σχηματισμός της τελωνειακής ένωσης, δεν αρκούν για τη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς. Η ελεύθερη διακίνηση των προσώπων αποτελεί αυτονόητη περίπτωση προϋπόθεση για την ολοκλήρωση της εσωτερική αγοράς, αλλά και απαραίτητη βάση για την προώθηση του ενοποιητικού εγχειρήματος. Η θεσμοθέτηση της ελεύθερης διακίνησης κατοχυρώνει το δικαίωμα όλων των εργαζόμενων στα Κράτη Μέλη να ασκούν τη δραστηριότητα της επιλογής τους στο εσωτερικό της Κοινότητας. Η θεμελιώδης αυτή αρχή δεν μπορεί να εξασφαλιστεί χωρίς την θέσπιση κανόνων και την εφαρμογή πολιτικών υποστήριξης. Για το λόγο αυτό η Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας καθώς και η έκδοση των σχετικών οδηγιών περιλαμβάνει τέσσερις βασικές ελευθερίες (αρθ.48-73 ΣυνθΕΚ) και συγκεκριμένα"

- Την ελεύθερη κυκλοφορία την εργαζομένων,
- Την ελεύθερη εγκατάσταση,
- Την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και
- Την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων

Στόχος όλων αυτών των ρυθμίσεων είναι η καθιέρωση και η διασφάλιση της βασικής αρχής της ίσης μεταχείρισης των κοινοτικών αλλοδαπών με τους ημεδαπούς, είτε αυτοί είναι μισθωτοί εργαζόμενοι, είτε είναι ελεύθεροι επαγγελματίες είτε επενδυτές.

Η ίση μεταχείριση ημεδαπών και αλλοδαπών έπρεπε να πραγματοποιηθεί, σύμφωνα με τη συνθήκη, σταδιακά και ύστερα από σχετική ενέργεια του Συμβουλίου, το οποίο ήταν υποχρεωμένο να εκδώσει τις σχετικές οδηγίες ή κατ'εξαιρέση-κανονισμούς (ως προς την πραγματοποίηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων).

Η υποχρέωση ίσης μεταχείρισης κοινοτικών αλλοδαπών και ημεδαπών και η απαγόρευση κάθε διάκρισης που βασίζεται στην ιθαγένεια, εμπεριέχει και την απαγόρευση κάθε "κεκαλυμμένης" διάκρισης, κάθε διάκρισης που ενώ δεν έχει ως βάση την ιθαγένεια, πλήττει κυρίως ή αποκλειστικά τους κοινοτικούς αλλοδαπούς. Παράδειγμα, η παροχή ενός εργατικού επιδόματος συνδέεται με την ύπαρξη μόνιμου κατοικίας στην ημεδαπή. Η διάκριση πλήττει κατά πρώτο και κύριο λόγο τους μετακινούμενους εργαζόμενους από άλλη κοινοτική χώρα. Κατά το Δικαστήριο η απαγόρευση ισχύει ανεξάρτητα από το είδος και το βαθμό της διάκρισης.

Η υπογραφή της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης, αλλά και η νομολογία του δικαστηρίου όπως επίσης και η θεωρία συντέιναν βαθμιαία σε μια νέα αντίληψη για την αρχή της ίσης μεταχείρισης στα πλαίσια της εσωτερικής αγοράς. Η εσωτερική αγορά δεν προϋποθέτει μόνο ίση μεταχείριση, αλλά και

μετακίνηση κάποιου εργαζόμενου από ένα κράτος μέλος σε άλλο κράτος, όπως π.χ. εμπόδια που τίθενται όχι από το κράτος υποδοχής αλλά από το κράτος προέλευσης.

Το σύνολο των ρυθμίσεων για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων από μία στενή αντίληψη για την έννοια της συγκεκριμένης ελευθερίας και εθεωρείτο πάντοτε από μια καθαρά οικονομική σκοπιά. Για αυτό και ο όρος "Mark burger" (πολίτης της αγοράς), για αυτό και η διάκριση μεταξύ ημεδαπών και κοινοτικών εργαζομένων, για αυτό και ο περιορισμός της όποιας ελευθερίας στους απασχολούμενους στην οικονομία των κρατών μελών.

Την αντίληψη αυτή ήρθε να ανατρέψει η Συνθήκη του Μάαστριχ, η οποία αναγνωρίζει το δικαίωμα κυκλοφορίας και διαμονής σε όλους τους κοινοτικούς πολίτες ανεξάρτητα αν είναι εργαζόμενοι ή όχι, ενώ παράλληλα το άρθ.8 ΣυνθΕΚ θεσπίζει την ιθαγένεια της "Ένωσης πραγματοποιώντας έτσι ένα αποφασιστικό βήμα προς τη δημιουργία της «Ευρώπης των πολιτών», προς τη δημιουργία της έννοιας «πολίτης της Ευρώπης», δηλαδή κάθε πρόσωπο που έχει την υπηκοότητα ενός κράτους μέλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

1.1 Έννοια-δικαιούχοι

Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων συνεπάγεται την κατάργηση κάθε διακρίσεως λόγω ιθαγένειας μεταξύ των εργαζομένων των κρατών μελών, όσον αφορά την απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας. Δικαιούχοι κατά συνέπεια για να απολαύσουν συγκεκριμένη ελευθερία είναι οι εργαζόμενοι.

Η έννοια εργαζόμενος, δέχτηκε το Δικαστήριο, αποτελεί έννοια του κοινοτικού δικαίου και δεν επαφίεται στην ερμηνευτική αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων, πρέπει δε σε κοινοτικό επίπεδο να ερμηνεύεται με αντικειμενικά κριτήρια, που προσδιορίζουν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από την εργασιακή σχέση. Βασικό χαρακτηριστικό γνώρισμα της έννοιας αποτελεί η παροχή συγκεκριμένης εργασίας για ορισμένο χρονικό διάστημα σε κάποιον άλλον, κάτω από τις οδηγίες του και ως αντάλλαγμα αυτής της εργασίας καταβάλλεται συγκεκριμένη αμοιβή.

Σύμφωνα με το άρθρο 48 της Συνθήκης της Ρώμης ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων συνεπάγεται την κατάργηση κάθε διακρίσεως λόγω ιθαγένειας μεταξύ των εργαζομένων.

Για τον εργαζόμενο, η ελεύθερη κυκλοφορία σημαίνει ελεύθερη διακίνηση-πρόσβαση στις διαθέσιμες θέσεις απασχολήσεως σε όλα τα Κράτη-Μέλη, ιδίως που εκεί η ζήτηση είναι έντονη και όσο τα επίπεδα αμοιβής τόσο και οι όροι εργασίας είναι ευνοϊκότεροι. Το ιδιωτικό και δημόσιο δίκαιο των Κρατών-Μελών, μετά από μακρά και συχνά δύσκολη εξέλιξη, προσαρμόστηκαν κατάλληλα προκειμένου να υλοποιηθεί η αρχή της ίσης μεταχείρισης. Οι ξένοι «Κοινοτικοί υπήκοοι» έχουν όλα τα δικαιώματα, όσον αφορά τη απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας. Προβλήματα ανακύπτουν ως προς τα κριτήρια «απασχόληση», «εργαζόμενος», «ίση μεταχείριση».

Τα δικαιώματα αυτά παρέχονται μόνο με την επιφύλαξη περιορισμών που δικαιολογούνται για λόγους δημόσιας τάξεως, δημόσιας ασφάλειας και δημόσιας υγείας.

Η νομολογία του Δικαστηρίου εντάσσει, τέλος, στον όρο εργαζόμενος και όλες εκείνες τις δραστηριότητες οι οποίες δεν εντάσσονται στην οικονομία με την στενή έννοια του όρου. Έτσι για παράδειγμα, το Δικαστήριο έκρινε ότι η δραστηριότητα του επαγγελματία αθλητή εμπίπτει στην έννοια του εργαζόμενου.

Σύμφωνα με το αρθ.10 του Κανονισμού 1612/68 το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας απολαμβάνουν και τα εξής πρόσωπα, τα οποία κατά τον κανονισμό θεωρούνται ότι ανήκουν στην οικογένεια του εργαζόμενου και ανεξάρτητα από την ιθαγένεια τους:

- Ο (η) σύζυγος του εργαζόμενου,
- Τα παιδιά του εργαζόμενου, τα οποία έχουν ηλικία κάτω των 21 ετών,
- Οι κατιόντες και ανιόντες συγγενείς του εργαζόμενου εφόσον συντηρούνται από αυτόν.

1.2 Περιεχόμενο της ελευθερίας

Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων περιλαμβάνει στο αρθ.48 ΣΥΝΘΕΚ, περιλαμβάνει το δικαίωμα τους:

- Να αποδέχονται κάθε πραγματική προσφορά εργασίας,
- Να διακινούνται ελεύθερα για το σκοπό αυτό μέσα στην επικράτεια των κρατών μελών,
- Να διαμένουν σε ένα από τα κράτη μέλη με το σκοπό να ασκούν εκεί ορισμένη εργασία, σύμφωνα με τις νομοθετικές και

διοικητικές διατάξεις που διέπουν την απασχόληση των εργαζομένων υπηκόων αυτού κράτους μέλους(δικαίωμα διαμονής) .

- Να παραμένουν στην επικράτεια ενός κράτους μέλους και μετά την άσκηση σε αυτό ορισμένης εργασίας, κατά τους όρους που θα αποτελέσουν αντικείμενο κανονισμών εφαρμογής που έχει εκδώσει η επιτροπή.

Τα επιμέρους δικαιώματα προσπάθησε να προσδιορίσει εκτενέστερα ο βασικός κανονισμός 1612/681. για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων εντός της Κοινότητας .

Πρώτο μέλημα του Κανονισμού αποτελεί η διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στην απασχόληση εργατικού δυναμικού οφείλουν να μεταχειρίζονται τους κοινοτικούς αλλοδαπούς.

Ο εργαζόμενος υπήκοος ενός κράτους μέλους, δεν δύναται να έχει λόγω ιθαγένειας σε κάποιο άλλο κράτος διαφορετική μεταχείριση από τους ημεδαπούς εργαζόμενους ως προς τους όρους απασχολήσεως και εργασίας, ιδίως όσον αφορά την αμοιβή, την απόλυση, την επαγγελματική επανένταξη ή την απασχόληση αν έχει μείνει άνεργος.

Το δικαίωμα στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων περιλαμβάνει, όπως προκύπτει από τα παραπάνω, μια απόλυτη απαγόρευση των διακρίσεων που βασίζονται άμεσα στην ιθαγένεια. Στην απαγόρευση της ιθαγένειας πλήττονται περισσότερο κατά βάση εργαζόμενοι που προέρχονται από άλλο κράτος μέλος. Π.χ ένας Γερμανικός νόμος παρέχει φορολογικές ελαφρύνσεις σε εργαζόμενους που έχουν μόνιμη κατοικία στη Γερμανία. Η διάκριση αποβαίνει κατά κύριο λόγο εις βάρος των εργαζομένων από άλλη κοινοτική χώρα, αφού αυτοί κατά κανόνα δεν έχουν ιδιόκτητη κατοικία στη χώρα εργασίας.

Όπως έχει αποφανθεί το Δικαστήριο, η δυνατότητα ελεύθερης εγκατάστασης δεν περιορίζεται μόνο στο δικαίωμα δημιουργίας μιας και μόνης εγκατάστασης εντός της Κοινότητας, αλλά περιλαμβάνει τη δυνατότητα δημιουργίας και διατηρήσεως, εφόσον τηρούνται οι σχετικοί επαγγελματικοί κανόνες, περισσότερων από ένα κέντρων δραστηριότητας εντός του εδάφους των κρατών μελών.

Γρία παραδείγματα από τη νομολογία

- Ο X υπήκοος κράτους μέλους, εργαζόταν στην Γαλλία όπου, ύστερα από ασθένεια και απέθανε. Η σύζυγος του **Cristini** που συνέχισε να ζει στη Γαλλία, υπέβαλε αίτηση στους γαλλικούς σιδηροδρόμους και ζήτησε να της χορηγηθεί κάρτα ελευθέρως μακρόχρονη χρήσης, όπως προέβλεπε ο γαλλικός νόμος για τις πολύτεκνες οικογένειες, ο οποίος όμως προέβλεπε το σχετικό προνόμιο μόνο για τους Γάλλους πολίτες. Κατά το ΔΕΚ το προνόμιο

1. μεταγενέστερος κανονισμός του άρθρου 48 της Συνθήκης της Ρώμης.

δικαιούνται και τα παιδιά των κοινοτικών εργαζόμενων και η γαλλική ρύθμιση αποτελεί διάκριση, απαγορευμένη από το κοινοτικό δίκαιο.

- Η **Carmina Di Léo**, κόρη ενός ιταλού εργάτη στο **Darmstadt** της Γερμανίας, γράφτηκε σε ιταλικό πανεπιστήμιο και ζήτησε από τις γερμανικές αρχές να της χορηγήσουν την υποτροφία που χορηγούσαν οι γερμανικές αρχές στους γερμανούς φοιτητές. Οι γερμανικές αρχές αρνήθηκαν τη χορήγηση της υποτροφίας με το επιχείρημα ότι την υποτροφία δικαιούνται οι φοιτητές που σπουδάζουν στη Γερμανία και όχι τα παιδιά των εργαζομένων που επέστρεψαν στην πατρίδα τους και σπουδάζουν εκεί. Το Δικαστήριο ήταν της άποψης ότι υπάρχει κεκαλυμμένη διάκριση εις βάρος του παιδιού ενός κοινοτικού εργαζομένου και ότι η συγκεκριμένη φοιτήτρια δικαιούνται την υποτροφία.

- Ο **Bosman**, βέλγος επαγγελματίας ποδοσφαιριστής, αφού αγωνίστηκε με τον RCL, βελγικό σύλλογο της Δουνκέρκης, όπως που δεν κατέστη δυνατόν, επειδή κανόνες που είχαν θεσπίσει οι αθλητικές ομοσπονδίες, προέβλεπαν τα εξής: επαγγελματίας ποδοσφαιριστής που έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους δεν μπορεί, κατά τη λήξη της ισχύος του συμβολαίου του με ένα σύλλογο, να απασχοληθεί σε σύλλογο άλλου κράτους μέλους, αν αυτός δεν καταβάλει στον προηγούμενο σύλλογο αποζημίωση μεταγραφής, καταρτίσεως ή προωθήσεως. Με άλλο κανόνα των αθλητικών ομοσπονδιών, ορίζεται ότι οι σύλλογοι ποδοσφαίρου μπορούν να παρατάσσουν περιορισμένο αριθμό επαγγελματιών ποδοσφαιριστών υπηκόων άλλων κρατών μελών. Το Δικαστήριο έκρινε και τους δύο περιορισμούς αντίθετους στο αρθ. 48 ΣυνθΕΚ.

Κατά συνέπεια, οι εργοδότες δεν νομιμοποιούνται να προβαίνουν κατά τη σύναψη των ατομικών συμβάσεων εργασίας (αλλά και γενικά σε ότι αφορά τη σχέση εργασίας) σε δυσμενείς διακρίσεις εις βάρος των κοινοτικών εργαζομένων, αφού και αυτοί δεσμεύονται από τις ρυθμίσεις τους αρθ.48 ΣυνθΕΚ για την απαγόρευση των διακρίσεων.

1.3 Η Πορεία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων

Βασικός στόχος της δημιουργίας της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, όπως είχε αρχικά ονομαστεί στην ιδρυτική Συνθήκη της Ρώμης, ήταν και παραμένει η πρόοδος και η ευημερία των πολιτών που την απαρτίζουν (άρθρο 2, Συνθήκη της Ρώμης, 1957). Για την πραγματοποίηση αυτού του κεντρικού στόχου τέθηκαν σε λειτουργία ορισμένες αρχές, η υλοποίηση των οποίων άλλοτε προχώρησε γρήγορα και άλλοτε συνάντησε σοβαρά προβλήματα, είτε διότι απαιτούσε χρονοβόρες διαδικασίες συντονισμού μεταξύ των Κρατών-Μελών είτε διότι αμφισβητούμενες απόψεις μεταξύ των κυβερνήσεων των Κρατών-Μελών χρειάστηκαν πολύ

χρόνο για να εναρμονιστούν. Η ελεύθερη κυκλοφορία αποτελεί μία από τις βασικές αυτές αρχές.

Η 1.1.1993, αποτελεί το χρονικό ορίζοντα από τον οποίο ξεκινά η Ενωμένη Ευρώπη τη νέα της πορεία. Τυπικά τουλάχιστον, από την ημερομηνία αυτή λειτουργεί η Ενιαία Ευρωπαϊκή Αγορά των 320 εκατ. Καταναλωτών, που συνεπάγεται την πλήρη ελευθερία διακίνησης αγαθών και υπηρεσιών, κεφαλαίων και προσώπων.

1.3.1 Η Συνθήκη της Ρώμης

Η Συνθήκη της Ρώμης (1957) απέβλεπε αφενός μεν να διορθώσει την πορεία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, οποία μόλις είχε ιδρυθεί με έξι μέλη όσο και να τεθούν τέτοιοι μηχανισμοί στήριξης μιας ενιαίας πολιτικής της αγοράς εργασίας.

Βασικοί στόχοι της Επιτροπής και του Συμβουλίου που ενέκριναν τις διατάξεις που αφορούσαν την ελεύθερη διακίνηση ήταν:

1. Η βελτίωση της θέσης όλων των εργαζομένων της Κοινότητας, αφενός με την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων τους και αφετέρου με τη βελτίωση της κινητικότητας τους στο εσωτερικό.
2. Ίση μεταχείριση μεταξύ αλλοδαπών και ημεδαπών και
3. Η διευκόλυνση εγκατάστασης και επαγγελματικής αποκατάστασης των μετακινούμενων μεταξύ των Κράτους-Μέλους, με την παράλληλη κατάργηση κάθε φυσικού ή θεσμικού εμποδίου για την ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας.

Σύμφωνα με το άρθρο 48 παρ.3 της Συνθήκης της Ρώμης, η ελεύθερη διακίνηση ορίζεται και ο εργαζόμενος μπορεί να ασχοληθεί σε άλλο Κράτους-Μέλους, όταν μπορεί να αποδείξει ότι υπάρχει συγκεκριμένη κενή θέση εργασίας, την οποία μπορεί να καλύψει. Η τοποθέτηση του πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα διαδικασία στη χώρα υποδοχής, με την διαμεσολάβηση δηλ. των υπηρεσιών απασχόλησης και εφόσον καταργεί άνεργος στη χώρα υποδοχής, μπορεί να παραμείνει στη χώρα αυτή σύμφωνα με τους κανονισμούς που προσδιορίζονται από Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η επιφύλαξη υπήρχε ακόμη και της ίδιας επιτροπής ως προς την πλήρους απελευθέρωση της κυκλοφορίας και ομολογουμένως όλοι βρισκόταν σε μία έννοια, όπου για πρώτη φορά τέθηκε σε συνδιάσκεψη.

Η εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της ελεύθερης διακίνησης ήταν το αποτέλεσμα μιας συγκεκριμένης διαδικασίας που απέβλεπε σύμφωνα με το άρθρο 49:

1. στην κατάρτιση νόμου ή διακρατικής συμφωνίας που θα εμπόδιζαν την ελεύθερη διακίνηση εργαζομένων π.χ. προτεραιότητα τοποθέτησης σε εργασία,

2. στη συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών απασχόλησης των Κρατών –Μελών,
3. στην κατάρτιση όρων που τίθενται για τους άλλων Κρατών – Μελών ως προς το δικαίωμα ελεύθερης επιλογής της θέσης εργασίας, εφόσον δεν επιβάλλονται στο ημεδαπό εργατικό δυναμικό άλλοι όροι και
4. στη σταδιακή δημιουργία μηχανισμού θα εξασφάλιζε το πλησίασμα μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας, σε κοινοτικό επίπεδο. Με τη δημιουργία του μηχανισμού αυτού διευκολύνεται η ελεύθερη διακίνηση, αλλά παράλληλα τίθενται φραγμός για όσους δεν έχουν εξασφαλίσει τον εργοδότη μέσω του μηχανισμού αυτού και πριν να εγκαταλείψουν τη χώρα τους. Έτσι, με την διάταξη αυτή περιοριζόταν την ελεύθερη διακίνηση του εργατικού δυναμικού, και κυρίως το ανειδίκευτο εργατικό δυναμικό. Γι'αυτό το άρθρο 50 της συνθήκης αναφερόταν στη κοινή προσπάθεια που έπρεπε να καταβάλλουν τα Κράτη –Μέλη, ώστε να ενθαρρύνουν την ανταλλαγή νέων και να μπορεί να καταρτισθεί, να ειδικευτεί και να μην επιβαρύνει το κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα της χώρας υποδοχής.

1.3.1.1 Θέματα αποδογών ανεργίας

Σαν βασικό εμπόδιο της ελεύθερης διακίνησης θεωρήθηκε το πολύπλοκο και ανομοιομορφο σύστημα οικονομικής ενίσχυσης των άνεργων. Για το λόγο αυτό το άρθρο 51 αναφέρεται στη θεμελίωση δικαιώματος επιδότησης ανέργων και στο καθορισμό του ύψους του. Η πληρωμή των επιδομάτων π.χ. το οικογενειακό επίδομα, μπορεί να γίνει και για τα πρόσωπα που διαμένουν σε οποιοδήποτε Κράτη–Μέλη της ελεύθερης κυκλοφορίας και είναι εξαρτημένα μέλη της οικογένειας του δικαιούχου είναι να ανήκει σε κάποιο εθνικό φορέα.

Οι προϋποθέσεις για την δικαιώματος επιδόματος ανεργίας και ο προσδιορισμός του ύψους του εξαρτάται από την συνολική περίοδο προηγούμενης απασχόλησης του δικαιούχου σε άλλα Κράτη –Μέλη και σύμφωνα με τις νομοθεσίες που ισχύουν εκεί. Αυτό σημαίνει πως ένας άνεργος που προέρχεται από χώρα Κράτος-Μέλος, που σύμφωνα με τη νομοθεσία η οποία ισχύει εκεί, τα επιδόματα ανεργίας είναι χαμηλά, θα δικαιούνται μικρότερο επίδομα από εκείνο που δικαιούται ο ημεδαπός, εφόσον παραμείνει άνεργος ή έχει απολυθεί μετά από απασχόληση για διάστημα μικρότερο των 4 εβδομάδων. Αυτή η ρύθμιση σαφώς απέβλεπε στην αποθάρρυνση μετακινήσεων για λόγους επιδότησης μάλλον παρά απασχόλησης, από τις χώρες με χαμηλότερα προς τις χώρες με υψηλότερα επιδόματα.

Ενώ δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στη δημιουργία μηχανισμού συμψηφισμού προσφοράς και ζήτησης εργασίας και στην αναγκαιότητα συνεργασίας μεταξύ των κρατικών υπηρεσιών απασχόλησης, αντίθετα, δεν γίνεται λόγος για την χρησιμοποίηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της διαρκούς επιμόρφωσης των εργαζομένων, της εκμάθησης γλωσσών της κοινότητας και του επαγγελματικού προσανατολισμού των νέων.

Τα ανωτέρω αναφέρονται στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου με στόχο την αρμονική ανάπτυξη της Κοινής αγοράς (άρθρο 128 της ΣυνθΕΚ). Η ενεργοποίηση όμως του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Ταμείου για την ενίσχυση τέτοιου είδους δραστηριοτήτων πραγματοποιήθηκε πολύ αργότερα, κατά τη διάρκεια της δεκαετίας '70-'80.

1.3.1.2 Θέματα απασχόλησης ελεύθερων επαγγελματιών και εγκατάστασης επιχειρήσεων

Το άρθρο 52 της ΣυνθΕΚ αναφέρεται στο δικαίωμα της ελεύθερης εγκατάστασης των διακινούμενων μεταξύ των Κρατών-Μελών, με την σταδιακή κατάργηση όλων των εμποδίων. Από τα άρθρα 54 και 59-66 γίνεται περισσότερο σαφής ο αρχικός οικονομικός χαρακτήρας της ΕΟΚ. Η παράγραφος 3 του άρθρου 54 αναφέρεται στην υποχρέωση της Επιτροπής να προσδιορίσει την προτεραιότητα των οικονομικών δραστηριοτήτων που συμβάλουν ουσιαστικά στην προώθηση της παραγωγής και του εμπορίου. Η ίδια διάταξη διευκολύνει τη δημιουργία θυγατρικών μονάδων σε άλλα Κράτη-Μέλη, όχι μόνο τη ελεύθερη εγκατάσταση αλλά και με το δικαίωμα μεταφοράς του προσωπικού που ανήκε στη κύρια επιχείρηση του τόπου προελεύσεως, χωρίς απαραίτητα να πληρούνται οι άλλες προϋποθέσεις του άρθρου 48 της Συνθήκης της Ρώμης.

Στο άρθρο 54 παρ 3 αναφέρονται όλα τα κίνητρα αναπτυξιακών νόμων, που αφορούν την παροχή κινήτρων για τη δημιουργία επενδύσεων και την ίδρυση επιχειρηματικών μονάδων στην περιφέρεια.

Στο άρθρο 57 ορίζεται ότι η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει οδηγίες, προκειμένου να διευκολύνει τους ελεύθερους επαγγελματίες να διακινηθούν από ένα Κράτος-Μέλος σε ένα άλλο, για την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων αποδεικτικών στοιχείων τυπικών και προσωπικών προσόντων των διακινούμενων. Είναι γεγονός ότι η ανομοιομορφία των εκπαιδευτικών συστημάτων μεταξύ των Κρατών-Μελών της Κοινότητας, ως προς το επίπεδο, το γνωστικό αντικείμενο και τη διάρκεια σπουδών αποτελούσε και αποτελεί μέχρι σήμερα εμπόδιο για την αμοιβαία αναγνώριση των τυπικών προσόντων των διακινούμενων.

Επιπλέον, τα άρθρα 59-66 αναφέρονται στην ελεύθερη εγκατάσταση των υπηρεσιών. Στη παρ.3 του άρθρου 59 γίνεται λόγος για την προτεραιότητα που πρέπει να δοθεί στις υπηρεσίες εκείνες που η απελευθέρωση της εγκατάστασης τους προάγει το εμπόριο.

Ωστόσο, για κάποια χώρα μέλος, της οποίας θίγεται η οικονομία από τις ρυθμίσεις για την ελεύθερη εγκατάσταση των υπηρεσιών, παρέχεται το δικαίωμα προσωρινής αναστολής της εφαρμογής των παραπάνω διατάξεων.

1.3.1.3 Θέματα προστασίας εργαζομένων και κοινωνικής ασφάλισης

Τα άρθρα της ΣυνθΕΚ από 117 έως 122, αναφέρονται σε θέματα κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων. Το σύνολο των διατάξεων αυτών χαρακτηρίζεται από κάποιες αόριστες αρχές ή προθέσεις των Κρατών-Μελών, με την μορφή παραινέσεων προς τα Κράτη-Μέλη, προκειμένου τα κοινωνικοασφαλιστικά τους σύστημα να συγκλίνουν με την πάροδο του χρόνου, και όχι από συγκεκριμένους κανόνες ή από κάποιες δεσμεύσεις υλοποίησης μέτρων που θα καθορίζονταν με μεταγενέστερους κανονισμούς ή οδηγίες της Επιτροπής της Κοινότητας.

Στο άρθρο 117 της συνθήκης τα Κράτη-Μέλη συμφωνούν για την ανάγκη της προσπάθειας βελτίωσης των συνθηκών εργασίας και του επιπέδου διαβίωσης των εργαζομένων, ώστε να καταστήσουν δυνατή την εναρμόνιση τους με τους ημεδαπούς. Αυτό δεν είχε γίνει δυνατό κατά τα έτη που ακολούθησαν την Συνθήκη της Ρώμης, χρειάστηκαν 36 περίπου χρόνια μετά από την σύσταση της ΕΟΚ, στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής να γίνουν συγκλίσεις και να εφαρμόζονται οι όροι και οι νόμοι που υπογράφηκαν. Σύμφωνα με τις απόψεις της αγγλικής κυβέρνησης, πρόκειται για θέματα καθαρά εθνικά και ο παρεμβατικός χαρακτήρας της Κοινότητας πρέπει να περιοριστεί. Από την άλλη πλευρά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δια του προέδρου της, υποστήριζε ότι δεν μπορεί να οικοδομηθεί μία Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς κοινωνική διάσταση.

Προκειμένου να υπάρξει συνέπεια με τις γενικές αρχές της Συνθήκης, η Επιτροπή ανέλαβε τουλάχιστον την ευθύνη (άρθρο 118), να προωθήσει τη «στενή συνεργασία» μεταξύ των Κρατών-Μελών στο κοινωνικό χώρο και για θέματα που σχετίζονται:

- με την απασχόληση,
- με την εργατική νομοθεσία και τις συνθήκες εργασίας,
- με την βασική και μετέπειτα τεχνική-επαγγελματική εκπαίδευση, και
- με την κοινωνική ασφάλιση.

Συμπερασματικά ότι η επιφυλακτικότητα της εποχής εκείνης ήταν έντονη σε μία κοινότητα με νέα δεδομένα. Στην απελευθέρωση της κίνησης

των υπηρεσιών και του κεφαλαίου και στην ενίσχυση του ελεύθερου ανταγωνισμού, φαίνεται ότι η αρχική συνθήκη έδινε προτεραιότητα, σε σύγκριση με τη ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων και τη οικονομική και κοινωνική της συνοχή και αυτό ήταν φυσικό αφού το δεύτερο δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς το πρώτο. Το ερώτημα είναι αν η κοινωνική συνοχή επιτευχθεί ή αν έπεται της οικονομικής μεγέθυνσης της Κοινότητας.

Ένα από τα βασικά νομοθετήματα της Κοινότητας, είναι το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το οποίο αφορά την βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης, την απασχόληση και την βελτίωση της επαγγελματικής και γεωγραφικής κινητικότητας των εργαζομένων.

1.3.2 Ο Ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και η εξέλιξή του

Η σύσταση του ΕΚΤ προβλέπεται από το άρθρο 123 της ΣυνθΕΚ. Σύμφωνα με το άρθρο 125 της ίδιας συνθήκης της Ρώμης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο καλύπτει το 50% των δαπανών των Κ-Μ ή ενός φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, με σκοπό:

- την παραγωγική ενασχόληση του εργατικού δυναμικού μέσω της τεχνικής εκπαίδευσης και των διαδικασιών επανένταξης,
- Τη οικονομική βοήθεια προς τους εργαζόμενους που έχασαν την δουλειά τους.

Την εποχή σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου οι όροι αξιοποίησης του ήταν αυστηροί. Βασικός στόχος δεν ήταν τόσο η οικονομική και κοινωνική συνοχή μεταξύ των Κρατών-Μελών και η ευνοϊκότερη μεταχείριση των λιγότερο αναπτυγμένων χωρών, που αργότερα εισήγαγε η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη. Σε αυτό συνέβαλε το επίπεδο ανάπτυξης των 6 πρώτων Κ-Μ της κοινότητας. Μεταξύ αυτών, μόνο η Ιταλία βρισκόταν σε σχετικά δύσκολη οικονομική θέση, με προβλήματα απασχόλησης του εργατικού δυναμικού.

Έτσι, σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 125, απαραίτητη προϋπόθεση οικονομικής στήριξης ενεργειών επανακατάρτισης ανέργων ήταν η δυνατότητα να ασχοληθούν μετά από την ενέργεια αυτή για διάστημα τουλάχιστον 6 μηνών και μάλιστα στο επάγγελμα που το οποίο επανεκπαιδεύτηκαν. Στην περίπτωση αυτή όπου ο μετακινούμενος άνεργος πρόκειται να επανακαταρτισθεί, προκειμένου να ασχοληθεί σε κάποιον εργοδότη, άλλου Κράτους-Μέλους, θα έπρεπε προηγουμένως να έχει εξασφαλίσει το συγκεκριμένο εργοδότη, που θα τον προσλάμβανε και θα τον απασχολούσε για 6 μήνες τουλάχιστον μετά την επανακατάρτιση. Το ίδιο ίσχυε και για την περίπτωση οικονομικής ενίσχυσης των ανέργων που μετακινούνται γεωγραφικά μέσα στον Κοινοτικό χώρο.

Πριν από την διεύρυνση της ΕΟΚ, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) παρενέβαινε ουσιαστικά στη προώθηση της ελεύθερης διακίνησης. Η ιταλική κυβέρνηση επιβαρυνόταν με το κόστος μετακίνησης των μεταναστών, η οποία αποτελούσε την κύρια χώρα προέλευσης μεταναστών, και τα κράτη υποδοχής με το κόστος εγκατάστασης στα εδάφη τους. Οι δύο χώρες που αξιοποιούσαν σε μεγάλο βαθμό τους πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) ήταν η Γερμανία και η Γαλλία.. Αυτό που έχει σημασία σήμερα είναι να δούμε την αλλαγή του ρόλου του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), που στα αρχικά στάδια ενίσχυε οικονομικά τις χώρες ενώ σήμερα ο ρόλος της είναι περιορισμένος αν όχι ανύπαρκτος.

Ο προσανατολισμός του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) της εποχής εκείνης επηρέασε αρνητικά την ανάπτυξη των λιγότερο αναπτυγμένων περιοχών. Το περιεχόμενό τους ενεθάρρυνε το άνεργο εργατικό δυναμικό των περιοχών αυτών να εγκαταλείπει τον τόπο καταγωγής του.

Η Επιτροπή της Κοινότητας δήλωνε, κατά την εποχή εκείνη, ότι η επιτυχία οποιουδήποτε προγράμματος περιφερειακής ανάπτυξης εξαρτάται από την ύπαρξη κατάλληλα εκπαιδευμένου εργατικού δυναμικού στην περιφέρεια. Για τον λόγο αυτό σε κάθε περιφέρεια θα πρέπει να λειτουργεί ένα κέντρο κατάρτισης και επανακατάρτισης. Σήμερα ένας τέτοιος στόχος του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) παραμένει επίκαιρος, όπως τότε, έστω και αν η έλλειψη ειδικευμένων συνυπάρχει με υψηλούς δείκτες ανεργίας. Πέρασαν ολόκληρες δεκαετίες ώστε ο στόχος να βρεθεί μεταξύ των στόχων των προτάσεων του δεύτερου πακέτου Delors, αναφορικά με την περιφέρεια της Αττικής καθώς στην συνέχεια υλοποιήθηκε και στις άλλες πόλεις της Ελλάδος.

Οι περιοχές στο σύνολο των περιφερειών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, που διαθέτουν περισσότερες και καλύτερες οργανωμένες υπηρεσίες, στελεχωμένες με κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό, είναι εκείνες που μπορούν να απορροφήσουν και περισσότερο να αξιοποιήσουν καλύτερα τους πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ). Η αναθεώρηση της λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) απέβλεπε στο να ενισχύει περισσότερο τις φτωχότερες χώρες της Κοινότητας και να χρηματοδοτεί όχι μόνο την κατάρτιση των ανέργων αλλά και των απασχολούμενων, για λόγους πρόληψης της ανεργίας και βελτίωσης της παραγωγικότητας της εργασίας, ιδιαίτερα σε περιοχές με μικρότερη ανάπτυξη.

Σταδιακά πάντως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο έχασε τον άμεσο ρόλο του, όπως συνέβαινε την περίοδο όπου χρηματοδοτούσε την ίδια την μετακίνηση εργαζομένων μεταξύ των Κρατών-Μελών και κυρίως από την Ιταλία προς τις άλλες Κοινοτικές χώρες.

1.3.3 Λευκή Βίβλος

Η Λευκή Βίβλος ήταν το αποτέλεσμα των διασκέψεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Fontainebleau της Γαλλίας (Ιούνιος 1984), στο Δουβλίνο (Δεκέμβριος 1984) και στις Βρυξέλλες (Μάρτιος 1985), όταν ζητήθηκε από την Επιτροπή να προετοιμάσει ένα πρόγραμμα προώθησης της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Η Επιτροπή ανταποκρινόμενη υπέβαλε το λεπτομερές της πρόγραμμα, σύμφωνα με το οποίο μέχρι το τέλος του 1992 η πλήρης ενοποίηση θα ήταν γεγονός.

Ένας από τους βασικούς στόχους της Λευκής βίβλου ήταν η έναρξη εφαρμογής των θεσμών που είχε εισαγάγει κατά καιρούς η ΕΚ και αφορούσαν την ελεύθερη διακίνηση των μισθωτών και μη μισθωτών μέσα στη Κοινότητα. Δηλαδή, η Λευκή Βίβλος αποτελεί τη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων που παρεμποδίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία, με αποτέλεσμα οι πολίτες της Κοινότητας να μην είναι ελεύθεροι να ασκήσουν τα επάγγελμά τους σε ολόκληρη την Κοινότητα, εφόσον το επιθυμούν. Η παρεμπόδιση μπορεί να προέρχεται:

- Από τα διαφορετικά ασφαλιστικά και φορολογικά συστήματα που ισχύουν στα Κράτη-Μέλη,
- Από τις απαιτούμενες πολύπλοκες διατυπώσεις απασχόλησης και εγκατάστασης των εργαζομένων και των οικογενειών τους στο Κράτος-Μέλος υποδοχής,
- Από τη μη συγκρισιμότητα των πιστοποιητικών επαγγελματικής κατάρτισης ή των τίτλων σπουδών,
- Από την ανεπαρκή οργάνωση και λειτουργία του Κοινοτικού δικτύου των υπηρεσιών απασχόλησης που έχουν την ευθύνη εφαρμογής του συστήματος συμψηφισμών μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας σε Κοινοτικό Επίπεδο (SEDOC και μεταγενέστερα EURES).

Εξετάζοντας με μεγαλύτερη προσοχή το πρόγραμμα δράσης της Επιτροπής, όπως αυτό διατυπώνεται στη Λευκή Βίβλο, παρατηρούμε ότι για την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας η προσοχή συγκεντρώνεται κυρίως στους νέους, στο ειδικευμένο εργατικό δυναμικό, ιδιαίτερα ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης, στην αμοιβαία αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων και στην καθιέρωση της «κάρτας επαγγελματικής κατάρτισης».

Λιγότερη συγκεκριμένη είναι η ανάληψη προσπαθειών για τη ρύθμιση θεμάτων στην πράξη, που αφορούν το σύνολο του εργατικού δυναμικού, ειδικευμένου ή μη, και ανεξάρτητα από την ηλικία, επίπεδο εκπαίδευσης, κατάσταση απασχόλησης. Για παράδειγμα, την καθυστέρηση της ρύθμισης θεμάτων φόρου εισοδήματος, ασφάλισης, διαμονής ή ακόμη θέματα επαγγελματικής αποκατάστασης μετακινήθοντων ανέργων από ένα Κράτος-Μέλος στο άλλο, και όταν επίσης, τα άτομα αυτά αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα ένταξης τους στην αγορά εργασίας. Είναι ενδεχόμενο

αυτά τα άτομα, που έχουν αποθαρρυνθεί σαν μακροχρόνια άνεργοι στην εθνική αγορά εργασίας, να αναζητήσουν διέξοδο, με την βοήθεια συγγενών, στα άλλα Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Την περίοδο αυτή το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δεν φαίνεται να αντιμετωπίσει μια τέτοια προοπτική.

1.3.4 Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (ΕΕΠ)

Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη υπογράφηκε το Φεβρουαρίου του 1986, όταν η ελεύθερη κυκλοφορία διάνυε μία περίοδο ευνοϊκού οικονομικού κλίματος και πτωματικών τάσεων της ανεργίας. Είχε προηγηθεί μία δεής περίοδος οικονομικής ύφεση που συνοδευόταν από διόγκωση του αριθμού των ανέργων, ενώ κατά το τέλος της ίδιας περιόδου η μακροχρόνια ανεργία έκανε την απειλητική της εμφάνιση σε όλα τα Κράτη-Μέλη.

Από τα τέλη της δεκαετίας του 1970 και μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1980 παρατηρήθηκε μία χαλάρωση στις προσπάθειες Επιτροπής της ελεύθερης κυκλοφορίας προς την κατεύθυνση της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Τα Κράτη-Μέλη έστρεψαν όλη την προσοχή τους στην αντιμετώπιση των εσωτερικών τους προβλημάτων που προήλθαν από την αύξηση της τιμής του πετρελαίου (1973 και 1979). Στον τομέα της απασχόλησης, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα προσπάθησε να ενισχύσει τις εθνικές πολιτικές απασχόλησης με την διεύρυνση του ρόλου του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ). Ο ρόλος του κοινοτικού ταμείου δεν περιορίζεται μόνο στην χρηματοδότηση προγραμμάτων κατάρτισης, άλλα επεκτείνεται και στη χρηματοδότηση προγραμμάτων απασχόλησης για την πάταξη της ανεργίας.

Κάτω από τις περιστάσεις αυτές, όπου κάθε Κράτος-Μέλος επιχειρεί να προστατεύσει την εθνική αγορά εργασίας, περιορίζοντας τον αριθμό των ανέργων με την εφαρμογή επιδοτούμενων προγραμμάτων για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, η προώθηση του θεσμού της ελεύθερης διακίνησης και η προετοιμασία για την εφαρμογή της παγώνει.

Πάραυτα η επιτροπή προσπαθεί στην εφαρμογή του θεσμού αυτού. Οι παράγραφοι 3,4 και 6 του άρθρου της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης (ΕΕΠ) αναφέρονται στα άρθρα 57,49 και 54 της ΣυνθΕΚ. Προκειμένου να προχωρήσουν με περισσότερο γοργά βήματα ορισμένα θέματα όπως η ελεύθερη διακίνηση εργαζομένων, η εγκατάσταση των ελεύθερων επαγγελματιών, αναβαθμίζεται το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και αναλαμβάνει πιο ενεργό ρόλο για την λήψη αποφάσεων με την καθιέρωση της ειδικής πλειοψηφίας.

Με το άρθρο 21 τίθονταν οι βάσεις για την εναρμόνιση των συνθηκών προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων σε όλα τα Κράτη-Μέλη πιστεύοντας ότι με τον τρόπο αυτό θα διευκολυνθεί η ελεύθερη διακίνηση.

αναμφισβήτητα ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της Ευρώπης των πολιτών.

1.3.6 Η Συνθήκη του Άμστερνταμ: προώθηση αγορών ικανών να προσαρμόζονται στις εξελίξεις

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που πραγματοποιήθηκε στο Άμστερνταμ, οι αρχηγοί κρατών-μελών και κυβερνήσεων ενέκριναν μία νέα συνθήκη που θεωρεί την πολιτική απασχόλησης θέμα κοινού ενδιαφέροντος και ζητεί να χαραχθεί μία συντονισμένη στρατηγική για τις πολιτικές των κρατών-μελών στον τομέα της απασχόλησης. Στόχος αυτής της συντονισμένης στρατηγικής είναι η προώθηση εξειδικευμένου, καταρτισμένου και ευπροσάρμοστου εργατικού δυναμικού και αγορών εργασίας που μπορούν να προσαρμόζονται ταχέως στις οικονομικές αλλαγές.

Το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και η λειτουργία των νομικών μηχανισμών υπέρ της κινητικότητας επίσης εξετάστηκαν στο πλαίσιο της χάραξης κοινής πολιτικής στον τομέα της απασχόλησης και για τη βελτίωση της λειτουργίας των αγορών εργασίας στην Ευρώπη, όπως αναφέρεται στην πρόταση της Επιτροπής για τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές των Κρατών-Μελών στον τομέα της απασχόλησης το 1998.²

Η παρούσα ανακοίνωση αποτελεί μια επισκόπηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων από την άποψη της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης (σημείο 2) και προτείνει ένα πρόγραμμα δράσης για την βελτίωση των ισχυόντων κανόνων, και παράλληλα για την ανάπτυξη καινοτόμων σχεδίων (σημείο 3). Τέλος, περιγράφει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν σε μεταγενέστερο στάδιο (σημείο 4).

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, μέσα από την Συνθήκη του Άμστερνταμ, επισήμανε την αναγκαιότητα να διαμορφωθεί μια πιο ισόρροπη Οικονομική και Νομισματική Ένωση, η οποία θα έπρεπε να αρχίσει να λειτουργεί βάσει του χρονοδιαγράμματος και των κριτηρίων σύγκλισης που προέβλεπε η Συνθήκη του Μάαστριχ, πλην όμως θα έπρεπε να διασυνθεθεί στενά με το άρθρο της ΣΕΚ1, που προέβλεπε μεταξύ άλλων την προαγωγή ενός υψηλού βαθμού απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας, την άνοδο του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής, την οικονομική και κοινωνική συνοχή και την αλληλεγγύη μεταξύ των Κρατών-Μελών.

Όπως προβλέπεται ειδικότερα από το άρθρο 109ου ειδικού κεφαλαίου για την απασχόληση, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξετάζει κατ'ετος

1.συνθήκη της Ρώμης
2.497 τελικό της 1.10.1997

Το άρθρο 130 προέβλεπε τη δυνατότητα της Επιτροπής να υπέβαλλε πρόταση στο Συμβούλιο που θα αποσκοπούσε να επιφέρει στη δομή και στους κανόνες λειτουργίας των υφισταμένων Διορθωτικών Ταμείων (ΔΤ) τις τυχόν αναγκαίες τροποποιήσεις για τη διευκρίνιση και την ορθολογική οργάνωσή της αποστολής της.

1.3.5 Η Συνθήκη του Μάαστριχ

Η Συνθήκη του Μάαστριχ επεχείρησε ένα επίσης αποφασιστικό βήμα για την ενοποίηση και μάλιστα προς την κατεύθυνση της συνένωσης των λαών της Ευρώπης, με την εισαγωγή του άρθρου 8 στη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, σχετικά με την θέσπιση της ιθαγένειας της Ένωσης.

Κατά το άρθρο 8 ΣυνθΕΚ «πολίτης της Ένωσης είναι κάθε πρόσωπο που έχει την υπηκοότητα ενός Κράτους-Μέλους». Κατά συνέπεια, ποιος είναι πολίτης της Ένωσης, δεν προσδιορίζεται ευθέως από το δίκαιο της Ένωσης, αλλά από το εκάστοτε εθνικό δίκαιο περί ιθαγένειας, γεγονός που τα Κράτη-Μέλη ένοιωσαν την ανάγκη να επαναλάβουν σε κοινή δήλωση για την ιθαγένεια κράτους-μέλους, κατά την οποία: «το θέμα εάν ένα άτομο έχει την ιθαγένεια κράτους-μέλους ρυθμίζεται αποκλειστικά και μόνο από την νομοθεσία του ενδιαφερόμενου κράτους-μέλους. Τα κράτη μέλη μπορούν να δηλώνουν, πληροφοριακά ποια άτομα πρέπει να θεωρούνται ως υπήκοοι για τους σκοπούς της Κοινότητας.»

Η ιθαγένεια της Ένωσης διασφαλίζει κατά συνέπεια στον πολίτη της ένωσης τα εξής συγκεκριμένα δικαιώματα:

- Το δικαίωμα του πολίτη της Ένωσης να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα στο έδαφος των Κρατών-Μελών (αρθ.8 ΣυνθΕΚ),
- Το δικαίωμα να εκλέγει και εκλέγεται στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές, στο Κράτος-Μέλος της κατοικίας του. Ήδη, η Κοινότητα εξέδωσε τη σχετική οδηγία προς διευκόλυνση της άσκησης του εν λόγω δικαιώματος,
- Το δικαίωμα κάθε πολίτη να ζητήσει διπλωματική και προξενική προστασία σε οποιαδήποτε διπλωματική ή προξενική αρχή, εφόσον βέβαια το κράτος της ιθαγένειας του δεν έχει εκπροσώπηση στη συγκεκριμένη τρίτη χώρα και
- Το δικαίωμα να απευθύνεται στο διαμεσολαβητή και να καταγγέλλει σχετικά με τις περιπτώσεις κακής διοίκησης στα πλαίσια της δράσης των κοινοτικών οργάνων ή οργανισμών με εξαίρεση το Δικαστήριο και το πρωτοδικείο κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών τους καθηκόντων.

Η αναγνώριση της ιθαγένειας πέρα από τις όποιες επιφυλάξεις ως προς το εύρος των δικαιωμάτων που θα έπρεπε να περιλάβει, αποτελεί

την κατάσταση της απασχόλησης στην Κοινότητα και εκδίδει σχετικά συμπεράσματα, βάσει κοινής ετήσιας έκθεσης του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

Από την ρύθμιση αυτή του άρθρου 109Π του ειδικού τίτλου για την απασχόληση καθίσταται σαφές ότι η Συνθήκη του Άμστερνταμ διαμορφώνει ένα περιορισμένο πλαίσιο πολυμερούς εποπτείας των πολιτικών απασχόλησης των Κρατών-Μελών.

Πάραυτα, το Συμβούλιο ακολουθώντας την διαδικασία της συναπόφασης δικαιούται να θεσπίσει μέτρα που αποσκοπούν στην ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των Κρατών-Μελών και στην υποστήριξη των δράσεων των Κρατών-Μελών στον τομέα της απασχόλησης, μέσω πρωτοβουλιών που αποσκοπούν στην ανάπτυξη της ανταλλαγής πληροφοριών και δοκιμασμένων πρακτικών, στην παροχή συγκριτικής ανάλυσης και συμβουλευτικού υλικού και συνάμα στην προαγωγή τόσο των καινοτόμων λύσεων όσο και στην αξιολόγηση των εμπειριών, ιδίως με την μορφή πιλοτικών σχεδίων.

Ένα από τα πιλοτικά σχέδια είναι η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και η συμβολή τους στη δημιουργία μιας νέας οικονομίας που θα στηρίζεται στη γνώση, προκειμένου να ενισχυθεί η απασχόληση, η οικονομική μεταρρύθμισή και η κοινωνική συνοχή στο πλαίσιο της νέας οικονομίας.

Η επίτευξη αυτού του στόχου απαιτεί μία συνολική στρατηγική που να στοχεύσει, μεταξύ άλλων, στην προετοιμασία της μετάβασης σε μία οικονομία και σε μία κοινωνία βασισμένες στη γνώση, μέσω καλύτερων πολιτικών για την κοινωνία της πληροφόρησης και τους τομείς της έρευνας και ανάπτυξης.

Η στροφή προς μία ψηφιακή οικονομία, βασιζόμενη στη γνώση και χαρακτηριζόμενη από νέα αγαθά και υπηρεσίες, θα αποτελέσει ισχυρή κινητήρια δύναμη για την αύξηση, την ανταγωνιστικότητα και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Επιπλέον, θα είναι ικανή να βελτιώσει την ποιότητα της ζωής των πολιτών και το περιβάλλον. Προκειμένου να αξιοποιηθεί στο μέγιστο αυτή, η ευκαιρία, το Συμβούλιο και η Επιτροπή καλούνται να εκπονήσουν ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης για μία «ηλεκτρονική Ευρώπη»

Η αξιοποίηση του πλήρους ηλεκτρονικού εμπορίου θα καταστήσει την Ευρώπη ανταγωνιστικότερη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή.

1.3.7. Η Συνθήκη του Σένγκεν (SCHENGEN)

Εκτός από την κατάργηση του διαβατηρίου ως του μοναδικού ταξιδιωτικού εγγράφου για τις ενδοκοινοτικές μετακινήσεις και την αναγνώριση του Ατομικού Δελτίου Ταυτότητας, επίσης ως έγκυρου

εγγράφου με τον οποίο μπορεί πλέον να ταξιδεύει στον κοινοτικό χώρο ο κοινοτικός πολίτης, ο στόχος παραμένει η πλήρης κατάργηση των ελέγχων κατά τη διάβαση των συνόρων.

Το αποφασιστικό βήμα προς την κατεύθυνση αυτή, επιχειρεί η συμφωνία του Schengen, που στόχο έχει την πλήρη κατάργηση των προσωπικών ελέγχων επί των εσωτερικών συνόρων και την ενδυνάμωση των ελέγχων στα εξωτερικά

σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιδιώκει δηλαδή η συμφωνία να επιτύχει αυτό που ήδη είχαν επιτύχει οι χώρες της Benelux. Η αρχική συμφωνία του Schengen είχε υπογραφεί το 1985 και συμπληρώθηκε με μία δεύτερη συμφωνία το 1990. Οι συμφωνίες δεν αποτελούν πράξη που εντάσσεται στα στενά πλαίσια του κοινοτικού δικαίου.

Ενώ στις δύο συμφωνίες προσχώρησε το σύνολο των κρατών-μελών της Ένωσης εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας και της Δανίας. Η Ελλάδα δεν έχει προσχωρήσει ακόμη στην επικύρωση της συμφωνίας.

Η συμφωνία του Schengen αποβλέπει σε έναν αυστηρότερο έλεγχο των εξωτερικών συνόρων των κρατών-μελών, δεδομένου ότι το πρόσωπο που θα εισέλθει στην επικράτεια ενός εκ των κρατών-μελών, κυκλοφορεί πλέον ελεύθερα εντός αυτού, χωρίς κανέναν περαιτέρω έλεγχο. Η συμφωνία στηρίζεται σε ένα σύστημα ηλεκτρονικού ελέγχου εκείνων που θα προσπαθούσαν να εισέλθουν παράνομα στον κοινοτικό χώρο. Το κεντρικό σύστημα έχει εγκατασταθεί στο Στρασβούργο και έχει συνδεθεί με όλα τα κράτη-μέλη.

1.4.Εξέλιξη του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων μέσω των κανονιστικών πράξεων της Κοινότητας (μέχρι σήμερα)

Το συμβούλιο ανταποκρίθηκε στην υποχρέωση του για την προοδευτική πραγματοποίηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων εκδίδοντας τους τρεις παρακάτω κανονισμούς.

Ο κανονισμός 1612/1968 άρθρο 15 επέτρεπε σε κάθε υπήκοο Κράτους-Μέλους να ασκεί μισθωτός απασχόληση στην επικράτεια άλλου Κράτους-Μέλους υπό τον όρο ότι το εργατικό δυναμικό που ανήκει στην τακτική αγορά εργασίας του άλλου Κράτους-Μέλους δεν διέθετε κανέναν

1. το ελληνικό Π.Δ 308/1991 με το οποίο δόθηκε η δυνατότητα και στους Έλληνες υπηκόους να εγκαταλείψουν την επικράτεια προς άλλο Κράτος της Κοινότητας με την απλή επίδειξη του Ατομικού Δελτίου Ταυτότητας.

κατάλληλο εργαζόμενο για την απασχόληση αυτή. Σύμφωνα με αυτό τον κανονισμό ο εργαζόμενος της Ευρωπαϊκής Ένωσης χαίρει τόσο ίσης μεταχείρισης ως προς τους όρους εργασίας και απασχολήσεως όσο και ότι αφορά την αμοιβή και το δικαίωμα ψήφου στα συνδικαλιστικά όργανα των επιχειρήσεων.

Παρόλο που αυτός ο κανονισμός ήταν η αφετηρία για την υλοποίηση της ελεύθερης κυκλοφορίας, περιοριζόταν μόνο στο ενδεχόμενο ύπαρξης κενής θέσεως. Ο κανονισμός αποτελούταν από τρία (3) μέρη:

Το πρώτο μέρος αφορούσε το ρόλο των υπηρεσιών απασχόλησης και την εγκατάσταση των οικογενειών των εργαζομένων που διακινούνταν μεταξύ των Κρατών-Μελών.

Το δεύτερο αφορούσε την καθιέρωση και λειτουργία του συστήματος συμψηφισμών μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας και

το τρίτο την τεχνική στήριξη και την συνεργασία των Κρατών-Μελών σε θέματα της ελεύθερης διακίνησης και της απασχόλησης.

Μετά την έναρξη της ισχύος αυτής της διάταξης το Συμβούλιο σημείωνε αξιοσημείωτη πρόοδο με την έκδοση της οδηγίας 64/240, 68/360 και 73/148 σχετικά με την κατάργηση των περιορισμών κατά την μετακίνηση και την διαμονή των εργαζομένων καθώς και την κατάργηση του ελέγχου των διαβατηρίων, και των διατυπώσεων διέυλεσης των συνόρων και εγκατάστασης των υπηκόων σε ένα Κράτος-Μέλος. Ο κανονισμός αριθ.38/64 κατάργησε το περιορισμό αυτό και εισήγαγε την προτεραιότητα των εργαζομένων υπηκόων των Κρατών-Μελών, καθώς εξασφάλισε την πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση και στα κέντρα επαναπροσαρμογής (άρθρο 12). Έτσι λοιπόν ο κοινοτικός εργαζόμενος, εφόσον εργάζεται επί τρία χρόνια στην ίδια επιχείρηση, έχει πλέον το δικαίωμα να εκλέγεται στα όργανα για την εκπροσώπηση των εργαζομένων στην επιχείρηση.

Όσο αφορά την επικοινωνία και την εξισορρόπηση της προσφοράς και της ζήτησης, ο κανονισμός 1612/68 προβλέπει στο δεύτερο μέρος, όπως αναφερθήκαμε παραπάνω, στη διαμόρφωση διακοινοτικής διαδικασίας τοποθετήσεως, η οποία πρόκειται για μηχανισμό αντισταθμίσεως. Προβλέπεται η κατάρτιση και η ανταλλαγή καταλόγων κενών θέσεων απασχολήσεως και αιτήσεων απασχολήσεως που δεν ικανοποιούνται από την εθνική αγορά εργασίας (άρθρο 16). Ορισμένο περιορισμό στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων είναι δυνατόν να εισάγονται σε έκτατες περιστάσεις και υπό όρους που προβλέπονται στο άρθρο 20, και συγκεκριμένα όταν ένα Κράτος υφίσταται ή προβλέπει να υποστεί στην αγορά εργασίας διαταραχές που ενδέχεται να προξενήσει σοβαρούς κινδύνους για το επίπεδο διαβιώσεως και εργασίας σε ορισμένη περιοχή ή σε ορισμένο επάγγελμα. Η όλη ρύθμιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων όπως αυτή προβλέπεται στα άρθρα 48 απ. ΣυνθΕΚ τελεί υπό δύο(2) περιορισμούς:

- πρώτος αναφέρεται σε λόγους δημόσιας τάξης και

- ο δεύτερος στην απασχόληση στη δημόσια διοίκηση.

Στην παρ. 3 αρθ. 48 ΣυνθΕΚ προσδιορίζεται το ειδικότερο περιεχόμενο του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας «με την επιφύλαξη των περιορισμών που δικαιολογούνται από λόγους δημόσιας τάξεως, δημόσιας ασφάλειας και δημόσιας υγείας» χωρίς ωστόσο να γίνεται οποιαδήποτε αναφορά στο περιεχόμενο αυτών των περιοριστικών λόγων.

Η οδηγία αυτή (64/221) της 25.2.1964 συγκεκριμενοποιεί τους τρεις λόγους, δεν προσδιορίζεται όμως και αυτή σαφώς την έννοια των εν λόγω όρων.

Ως προς την έννοια της δημόσιας τάξης και ασφάλειας, η οδηγία ορίζει ότι τα όποια περιοριστικά μέτρα λαμβάνει το Κράτος-Μέλος, πρέπει να βασίζονται «αποκλειστικά στην προσωπική συμπεριφορά του ατόμου που αφορούν». Προηγούμενες ποινικές καταδίκες δεν δύναται καθ'εαυτές να αιτιολογήσουν τη λήψη περιοριστικών μέτρων. Εάν λήξει η ισχύ του διαβατηρίου ή της προσωπικής ταυτότητας, το κράτος υποδοχής δεν νομιμοποιείται εξ αυτού του λόγου να αρνηθεί την άδεια παραμονής στον ενδιαφερόμενο κοινοτικό πολίτη. Οικονομικοί λόγοι δεν μπορούν να αποτελέσουν επίσης λόγο για μη ανανέωση της άδειας παραμονής, όπως επίσης και γενικοί προληπτικοί λόγοι π.χ. εναντίον της εγκληματικότητας.

Ως προς την έννοια της δημόσιας υγείας, η οδηγία περιλαμβάνει σε παράρτημα κατάλογο ασθενειών ή αναπηριών, οι οποίες και μόνο δύναται να δικαιολογήσουν την άρνηση εισόδου στην επικράτεια Κράτους- Μέλους π.χ. σύφιλη. Οι επιγενόμενες ασθένειες και αναπηρίες μετά την έκδοση της πρώτης άδειας παραμονής δεν δύναται να δικαιολογήσουν την άρνηση ανανέωσης της άδειας παραμονής ή την απομάκρυνση από την επικράτεια του Κράτους υποδοχής.

1.4.1 Ο Ρόλος των υπηρεσιών απασχόλησης και το δικαίωμα εγκατάστασης για τα μέλη της οικογένειας του εργαζόμενου

Με τα άρθρα 2, 3 και 4 επιχειρείται ο περιορισμός του ρόλου των υπηρεσιών απασχόλησης στην τεχνική διαδικασία συμψηφισμού προσφοράς και ζήτησης εργασίας και η παρεμπόδιση των διακρίσεων που έκαναν οι υπηρεσίες αυτές σε βάρος των αλλοδαπών.

Στο άρθρο 6, η Επιτροπή όχι μόνο επιχειρεί να καταργήσει κάθε διάκριση λόγω ιθαγένειας, ως προς τα ιατρικά ή επαγγελματικά κριτήρια στη διαδικασία πρόσληψης. Σύμφωνα με τα άρθρα 44 και 45 της Συνθήκης ένταξης της Ελλάδας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, οι παραπάνω διατάξεις του κανονισμού της ΕΟΚ 1612/1968, εφαρμόζονταν για την Ελλάδα μόνο, από 1/1/1988. Επομένως, τα Κράτη-Μελή και η Ελλάδα είχαν τη δυνατότητα να διατηρούν σε ισχύ τις διακρατικές συμφωνίες. Σύμφωνα με το καθεστώς που ίσχυε για την άσκηση μισθωτής εργασίας, απαιτείτο προηγουμένως

έκδοση αδείας μετανάστευσης με σκοπό την ανάληψη μισθωτής εργασίας και την πρόσληψη σε μισθωτή εργασία.

Τα άρθρα 10 και 12 διευκολύνουν την εγκατάσταση των εξαρτημένων μελών της οικογένειας του εργαζόμενου που μετακινείται και εγκαθίσταται σε ένα Κράτος-Μέλος για λόγους απασχόλησης, αρκεί, σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 10, ο εργαζόμενος να διαθέτει για την οικογένεια του κατοικία η οποία θεωρείται κανονική για τους ημεδαπούς.

Τα εξαρτώμενα μέλη μπορούν να αναλάβουν οποιαδήποτε μισθωτή απασχόληση στον τόπο της νέας τους εγκατάστασης (άρθρο 11), ενώ τα παιδιά του εργαζόμενου μπορούν να παρακολουθήσουν προγράμματα μαθητείας και επαγγελματικής εκπαίδευσης (άρθρο 12). Σύμφωνα με το άρθρο 45 της Συνθήκης ένταξης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, τα εξαρτώμενα μέλη των Ελλήνων μεταναστών σε Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας μπορούσαν να αναλάβουν οποιαδήποτε μισθωτή απασχόληση στον τόπο της νέας τους εγκατάστασης, από την 1^η Ιανουαρίου του 1986. Αυτό δεν ίσχυε για τα εξαρτώμενα μέλη του εργαζόμενου, εφόσον είχε συμπληρώσει παραμονή στο Κράτος υποδοχής τουλάχιστον τρία χρόνια (από την 1^η Ιανουαρίου 1984 η διάρκεια αυτή μειώθηκε σε 18 μήνες έως σήμερα.).

Με το άρθρο του κανονισμού, η άδεια εργασίας, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 22 του Κανονισμού 38/1964 ΕΟΚ, παύει να ισχύει. Ωστόσο θεωρείται αναγκαία για τον καθορισμό της διάρκειας ισχύος και παράτασης της διαμονής του εργαζόμενου. Η άδεια αυτή μπορεί τώρα να αντικατασταθεί με μία απλή βεβαίωση πρόσληψης του εργοδότη ή πιστοποιητικό εργασίας που προσδιορίζει τη διάρκεια της απασχόλησης. Μια βεβαίωση του εργοδότη για πρόσληψη αορίστου διάρκειας έχει τα ίδια αποτέλεσμα με μία μόνιμη άδεια εργασίας.

Οι ρυθμίσεις του Κανονισμού της ευνοϊκότερες από τις διμερείς διακρατικές συμβάσεις που προϋπήρχαν και ρύθμιζαν ανάλογα θέματα μεταξύ των χωρών αποστολής και υποδοχής εργαζομένων.

1.4.2 Το Κοινοτικό σύστημα συμπληρωσμού μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας

Οι συνθήκες της κοινότητας αγοράς εργασίας κατά την περίοδο προετοιμασίας και έκδοσης του Κανονισμού της ΕΟΚ 1612/1968, ήταν ευνοϊκές.

Κατά την δεκαετία του 1960 όλα τα Κράτη-Μέλη έβλεπαν με αισιοδοξία το μέλλον και τα απασχολούσε περισσότερο η σύσφιξη των σχέσεων και η ατενή συνεργασία μεταξύ τους για την χάραξη μιας αποτελεσματικής πολιτικής για την κοινοτική αγορά εργασίας. Για την δημιουργία ενός περισσότερο αποτελεσματικού δικτύου πληροφόρησης για

τις τοπικές και εθνικές αγορές εργασίας, τα Κράτη-Μέλη έκαναν αποδεκτές τις ακόλουθες ρυθμίσεις.

Τα Κράτη-Μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, θέλησαν να προωθήσουν την ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων για να πετύχουν μια ευέλικτη αγορά εργασίας, αυξάνοντας αρχικά την γεωγραφική και επαγγελματική κινητικότητα του εργατικού δυναμικού του συνόλου των Κρατών-Μελών της Κοινότητας. Για το σκοπό αυτό, σύμφωνα με τα άρθρα 13 και 37 του κανονισμού 1612/1968, προχώρησαν στις ανάλογες ρυθμίσεις.

Αφού τα Κράτη-Μέλη συμφώνησαν, έγινε η πρώτη ουσιαστική προσπάθεια ενεργοποίησης του θεσμού της ελεύθερης διακίνησης. Σύμφωνα με την συνθήκη προσχώρησης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, από 1/1/88 είχαμε την υποχρέωση να ενταχθούμε και εμείς στη διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριών για τις διαθέσιμες θέσεις εργασίας και τα χαρακτηριστικά των ανέργων στη χώρα μας. Η αλληλοπληροφόρηση αυτή θα προωθούσε την κάλυψη θέσεων εργασίας από ανέργους σε Κοινοτικό επίπεδο.

Ωστόσο, υπάρχουν ρυθμίσεις μέσα στον ίδιο κανονισμό της ελεύθερης διακίνησης που αφήνουν τεράστιο περιθώριο προσλήψεων εργαζομένων από χώρες εκτός ΕΟΚ. Οι διατάξεις της υποχρεωτικής προτίμησης εργατικού δυναμικού από χώρες Κράτη-Μέλη δεν ισχύουν στις περιπτώσεις όπου:

- Οι προσφορές είναι ονομαστικές και αφορούν προηγουμένως επαγγελματικούς δεσμούς,
- Υπάρχουν οικογενειακοί δεσμοί μεταξύ εργοδότη ή απασχόληση στην επιχείρηση και ζητούμενων μισθωτών από χώρες μη μέλη,
- Πρόκειται για εποχιακή απασχόληση ομοιογενών ομάδων, των οποίων ένα μέλος τουλάχιστον μετακινείται με ονομαστική πρόσκληση,
- Οι προσφορές προέρχονται από εργοδότες και αφορούν εργαζόμενους που διαμένουν αντίστοιχα σε παραμεθόριες περιοχές εκατέρωθεν των κοινών συνόρων μεταξύ Κράτους-Μέλους και μη μέλους και
- Ο εργοδότης πιστεύει ότι η πρόσκληση αλλοδαπών από Κράτη μη μέλη επιβάλλεται για την καλή πορεία της επιχείρησής του και εφόσον οι υπηρεσίες απασχόλησης της χώρας του θεωρήσουν τους λόγους που προβάλλονται από τον εργοδότη βάσιμους.

1.4.3 τεχνική υποστήριξη της ελεύθερης διακίνησης

Ουσιαστικά η λειτουργία του άρχισε πολύ αργότερα ώστε σήμερα μετά από χρόνια αποφάσεων η εύρεση εργασίας σε Κράτη-Μέλη της Ένωσης να γίνεται πιο εύκολα και με πιο οργανωμένα. Ένα από όλα είναι το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Υπηρεσιών Απασχόλησης (EURES), γνωστό σαν την προϋπάρχον υπηρεσία του συστήματος «SEDOC».

Για να βρει κάποιος εργαζόμενος απασχόληση σε κάποιο άλλο κράτος μέλος, μπορεί να συμβουλευτεί τις δημόσιες υπηρεσίες για τη απασχόληση τόσο σε κράτος –μέλος προέλευσης όσο και στο κράτος που επιθυμεί να εργαστεί. Όλες αυτές οι υπηρεσίες συνδέονται μέσω ενός δικτύου με την επωνυμία (EURES) και περιλαμβάνουν ένα τμήμα με την επωνυμία αυτή που ειδικεύεται στις διεθνείς προσλήψεις. Σε αυτά τα τμήματα υπάρχουν ένας ή περισσότεροι «ευροσύμβουλοι», που μπορούν να ενημερώσουν κάθε ενδιαφερόμενο. Οι ευροσύμβουλοι αυτοί διαθέτουν μόνιμες συνδέσεις με τις υπηρεσίες EURES των άλλων κρατών μελών. Έχουν επίσης συνεχή πρόσβαση σε δύο βάσεις δεδομένων, μια που περιέχει τις διαθέσιμες διεθνείς προσφορές εργασίας σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και στη Νορβηγία και στην Ισλανδία, και μια άλλη που δίνει σαφείς όρους διαβίωσης και εργασίας που ισχύουν στις δεκαεπτά χώρες του δικτύου. Με την τελευταία αυτή βάση δεδομένων, μπορεί επίσης να καταρτισθεί μία εικόνα των τάσεων κάθε περιφερειακής αγοράς εργασίας. Σε κάποιες παραμεθόριες περιοχές μπορούν να συμβουλευθούν κατά τον ίδιο τρόπο από τις υπηρεσίες για την απασχόληση, τα συνδικάτα μισθωτών ή υπαλλήλων και τις εργοδοτικές ενώσεις.

Άλλες δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης (jobcentres) δραστηριοποιούνται στη Ευρωπαϊκή αγορά και είναι εγκαταστημένες στις περισσότερες μικρές και μεγάλες πόλεις. Διαδραματίζουν όχι μόνο ουσιαστικό ρόλο όσον αφορά την αναζήτηση απασχόλησης αλλά ταυτόχρονα παρέχουν πληροφορίες και συμβουλές σχετικά με τις δυνατότητες κατάρτισης.

Τόσο οι εργαζόμενοι όσο και οι άνεργοι έχουν δυνατότητα πρόσβασης στις προσφορές θέσεων απασχόλησης καθώς και σε άλλα είδη πληροφοριών. Ένα από αυτά τα είδη των πληροφοριών είναι τα κέντρα επαγγελματικού προσανατολισμού (Career Guidance Centers) που μπορούν να βρουν στους αναζητούντες θέση απασχόλησης μέσω της παροχής συμβουλών, συνδρομής και κατάρτισης.

1. κέντρο ευρέσεως εργασίας

2. κέντρα επαγγελματικού προσανατολισμού

Τα «σημεία πρόσβασης στην κατάρτιση» (TAPs) είναι φιλικές στο χρήστη βάσεις δεδομένων οι οποίες παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες απασχόλησης και κατάρτισης σε τοπικό επίπεδο. Οι μονάδες αυτές είναι εγκαταστημένες σε δημόσια κτίρια όπως οι βιβλιοθήκες καθώς και σε ορισμένες δημόσιες υπηρεσίες.

1.5 Ενιαία παρουσίαση κοινοτικών κανονισμών σχετικών με την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων

Στην παρουσίαση των κανονισμών επιλέξαμε εκείνες τις ρυθμίσεις που κρίναμε που επηρεάζουν αποφασιστικά την κινητικότητα των εργαζομένων στην κοινότητα, όπως:

- 1408/1971 και 1390/1981, για την παροχή κοινωνική ασφάλισης στους μισθωτούς, αυτοαπασχολούμενους και στα μέλη των οικογενειών τους, που μετακινούνται εντός της Κοινότητας.
- 574/1972, που αναφέρεται στη διαδικασία εφαρμογής του Κανονισμού 1408/1971.
- 2000/1983 και 2001/1983, που τροποποιούν και βελτιώνουν τους προγενέστερους κανονισμούς και
- 364/1990 και 365/1990, που αναφέρονται στην ελεύθερη διακίνηση των συνταξιούχων και 366/1990 για τους σπουδαστές.

Η τελευταία τροποποίηση έγινε το 1993 και ως γενικό συμπέρασμα μπορεί να σημειωθεί ότι οι Κανονισμοί αυτοί παρέχουν –πλην ορισμένων εξαιρέσεων επαρκή και ικανοποιητική απάντηση στα περισσότερα διασυνοριακά προβλήματα που προκύπτουν στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης.

Από τις κοινοτικές διατάξεις προστατεύονται τα παραπάνω άτομα:

- οι μισθωτοί και οι αυτοαπασχολούμενοι, που είναι υπήκοοι κράτους μέλους της ΕΕ και είναι ασφαλισμένοι με βάση νομοθεσία ενός από τα κράτη,
- οι συνταξιούχοι που είναι υπήκοοι των κρατών-μελών,
- τα μέλη της οικογένειας που οι επιζώντες των παραπάνω ατόμων, ανεξάρτητα από την υπηκοότητα τους και μόνο ως προς τα δικαιώματά που έλκουν από τον εργαζόμενο ή συνταξιούχο και
- τα μέλη της οικογένειας που οι επιζώντες των παραπάνω ατόμων, ανεξάρτητα από την υπηκοότητα τους και μόνο ως προς τα δικαιώματά που έλκουν από τον εργαζόμενο ή συνταξιούχο και

- οι δημόσιοι υπάλληλοι και τα μέλη της οικογένειας τους, εφόσον δεν υπάγονται σε ειδικό σύστημα ασφάλισης των δημόσιων υπαλλήλων, άλλα σε γενικό σύστημα που καλύπτει ενιαία όλο τον ενεργό πληθυσμό.

Οι κοινοτικοί κανόνες προσφέρουν διάφορα δικαιώματα και εγγυήσεις, τα σημαντικότερα από τα οποία είναι τα ακόλουθα:

- Αν είναι άνεργος διατηρεί το δικαίωμα να λαμβάνει επιδόματα ανεργίας κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις για περίοδο μέγιστης διάρκειας τριών μηνών κατά την οποία αναζητεί απασχόληση σε άλλο κράτος-μέλος. Θα πρέπει να υποβάλλει ορισμένα έγγραφα (μεταξύ των οποίων το έντυπο E303 σχετικά με την διατήρηση του δικαιώματος στα επιδόματα ανεργίας), που διατίθενται από τον οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης στον οποίο υπάγετε και τις αρμόδιες υπηρεσίες της χώρας όπου αναζητεί απασχόληση.
- Ως δικαιούχος ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, έχει τα δικαιώματα σε περίπτωση επείγοντος περιστατικού κατά την διαμονή του σύντομης διάρκειας στο εξωτερικό (για παράδειγμα, κατά τις διακοπές) με τους κατοίκους αυτής της χώρας, εφόσον έχει βεβαίωση ασφάλισης (E111 που πιστοποιεί το δικαίωμα σε επιδόματα σε είδος κατά την διάρκεια παραμονής σε άλλο κράτος μέλος).

Κατά την άφιξη σε μία άλλη χώρα, θα πρέπει να υποβάλλονται κατάλληλα έντυπα στα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης, ώστε η αίτηση για παροχές να εξεταστεί γρήγορα. Είναι απαραίτητο να διαθέτουν μαζί τους το διαβατήριο ή δελτίο ταυτότητας, αντίγραφο του πιστοποιητικού γέννησης καθώς και αντίγραφο άλλων απαραίτητων εγγράφων, όπως αντίγραφα της ληξιαρχικής πράξης γάμου ή αντίγραφο της ληξιαρχικής πράξης γέννησης τους παιδιού τους.

1.6 Επιδόματα ανεργίας.

Ο Κανονισμός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας 2001/1983 αποτελεί σταθμό στην επιδότηση της ανεργίας, όπως ακριβώς ο Κανονισμός 1261/1968 για την προώθηση απασχόλησης σε Κοινοτικό επίπεδο. Από τις διατάξεις του Κανονισμού 1408/1971 και τις μεταγενέστερες τροποποιήσεις που εισήγαγαν οι Κοινοτικοί Κανονισμοί 2000/1983 και 2001/1983, δεν διαφαίνεται μία συγκεκριμένη προσπάθεια σύγκλισης των εθνικών πολιτικών με την σταδιακή δημιουργία ενός συστήματος επιδομάτων ανεργίας. Απλώς, το θεσμικό πλαίσιο προσπάθησε να επιλύσει κάποια προβλήματα που δημιουργούνται με την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και την θεμελίωση παροχών σε είδος ή χρήμα.

Σύμφωνα με το άρθρο 67 του Κανονισμού 1408/1971, προκειμένου να θεμελιώσει δικαίωμα επιδότησης ανεργίας ένας εργαζόμενος που κατέστη άνεργος σε μία άλλη χώρα κράτος-μέλος, θα λαμβάνονται αθροιστικά οι περίοδοι ασφάλισης ή απασχόλησης του σε άλλο Κράτος-Μέλος της Κοινότητας. Η έκταση, το ύψος και η διάρκεια επιδότησης, σύμφωνα με την νομοθεσία της χώρας στην οποία βρίσκεται ο άνεργος από τις περιόδους απασχόλησης ή ασφάλισης του δικαιούχου, τότε το συνολικό ποσό της επιδότησης εξαρτάται από το άθροισμα των περιόδων απασχόλησης ή ασφάλισης που πραγματοποιήθηκαν σε οποιαδήποτε Κράτος-Μέλος της Κοινότητας.

Το άρθρο 68 συμπληρώνει τα προαναφερθέντα για τον προσδιορισμό του ύψους του επιδόματος ανεργίας, και συγκεκριμένα αναφέρεται στο ύψος των απολαβών της προηγούμενης απασχόλησης και στα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειας του δικαιούχου.

Σε όλες τις χώρες της Κοινότητας το ύψος του επιδόματος ανεργίας προσδιορίζεται από το ύψος των απολαβών που είχε ο άνεργος κατά την περίοδο της τελευταίας του απασχόλησης. Στην περίπτωση όμως που η απασχόληση του στο Κράτος-Μέλος επιδότησης ήταν διάρκειας μικρότερης των 4 εβδομάδων, για τον προσδιορισμό του ύψους του επιδόματος υπολογίζεται το ύψος των απολαβών που είχε από άλλη παρεμφερή απασχόλησή του σε οποιαδήποτε Κράτος-Μέλος της Κοινότητας.

Το ύψος του επιδόματος εξαρτάται από τον αριθμό των μη εργαζόμενων μελών της οικογένειας του δικαιούχου, ανεξάρτητα από τον τόπο κατοικίας τους. Στο άρθρο 69 ρυθμίζεται το θέμα της συνέχισης καταβολής του επιδόματος ανεργίας στο δικαιούχο που μετακινήθηκε κατά τη διάρκεια επιδότησης από το Κράτος-Μέλος, στο οποίο θεμελίωσε το δικαίωμα επιδότησης, σε ένα άλλο.

Αναγκαία προϋπόθεση αναγνώρισης του δικαιώματος συνέχισης της επιδότησης είναι η εγγραφή του στα μητρώα ανέργων της υπηρεσίας απασχόλησης του τόπου καταγωγής και η παραμονή του στη διάθεση της υπηρεσίας αυτής για διάστημα τουλάχιστον 4 εβδομάδων αφότου καταστεί άνεργος. Η εγγραφή του στη νέα υπηρεσία απασχόλησης πρέπει να πραγματοποιηθεί μέσα σε διάστημα 7 ημερών από την ημέρα που παύει να είναι στη διάθεση της υπηρεσίας του τόπου προέλευσης. Ο δικαιούχος μπορεί να εισπράξει το επίδομα για διάστημα τριών μηνών από την ημέρα διαγραφής του από την ημέρα διαγραφής του από την αρχική υπηρεσία εγγραφής του. Αν ο δικαιούχος επιστρέψει και πάλι στον τόπο καταγωγής του, μπορεί να συνεχίσει εκεί την επιδότηση του για τον υπόλοιπο καιρό, μέχρι να ολοκληρώσει την περίοδο αρχικής έγκρισης της επιδότησης του. Η άσκηση του δικαιώματος αυτού προϋποθέτει ότι ο δικαιούχος δεν εξάντλησε το τρίμηνο διάστημα επιδότησης από την υπηρεσία του τόπου προορισμού.

Σύμφωνα με το άρθρο 70, η υπηρεσία της χώρας στην οποία ο δικαιούχος εργαζόταν πριν καταστεί άνεργος υποχρεούται να καταβάλει το ποσό της επιδότησης στην αντίστοιχη υπηρεσία του τόπου προορισμού.

Το κόστος επιδότησης, όπως προβλέπεται η διάταξη 71 του Κανονισμού, δεν βαρύνει τη χώρα προέλευσης του δικαιούχου, αν κατά τη διάρκεια της τελευταίας του απασχόλησης βρισκόταν στον τόπο προορισμού ως απασχολούμενος και όχι ως άνεργος. Δηλαδή, αν ο δικαιούχος μετέβη ως απασχολούμενος και όχι ως άνεργος από τα Κράτη-Μέλη προέλευσης στο Κράτος-Μέλος προορισμού, η επιδότηση καθορίζεται σύμφωνα με τον νομικό πλαίσιο που ισχύει στη χώρα προέλευσης, λαμβανομένης υπόψη και της περιόδου απασχόλησης του δικαιούχου στον τόπο προέλευσης.

Το άρθρο 72 εισάγει την έννοια της προσθετικότητας των περιόδων απασχόλησης του δικαιούχου σε οποιαδήποτε χώρα της Κοινότητας, προκειμένου να καθοριστεί το ύψος και η διάρκεια της επιδότησης του.

1.6.1 Παροχές ασθένειας, μητρότητας και οικογενειακά επιδόματα

Οι διατάξεις αφορούν αυτούς που παρέχουν εξαρτημένη εργασία, καθώς και τους απασχολούμενους. Προκειμένου ο δικαιούχος εργαζόμενος στην Κοινότητα να θεμελιώσει δικαιώματα παροχών σε είδος ή χρήμα για λόγους ασθένειας, οικογενειακών επιδομάτων και παροχών μητρότητας, προστίθενται οι περίοδοι ασφάλισης, απασχόλησης ή διαμονής σε χώρα στην οποία βρισκόταν πριν από την τελευταία του εγκατάσταση στη χώρα όπου θεμελιώνει και το αντίστοιχο δικαίωμα. Ανεξάρτητα από τη νομοθεσία που ισχύει σε κάθε χώρα, για τη θεμελίωση του δικαιώματος αυτού λαμβάνεται το νομοθετικό καθεστώς που ισχύει στη χώρα της τελευταίας του απασχόλησης. Ειδικά για τις παροχές ασθένειας και μητρότητας, εφόσον ο δικαιούχος δεν παρέμεινε ανασφάλιστος για διάστημα μεγαλύτερο των 4 μηνών, καθίσταται δικαιούχος έστω και αν έχει εποχιακή απασχόληση(άρθρο 18, παρ.1 και 2).

Όσον αφορά το άρθρο 19, τα δικαιώματα παρέχονται από τον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα του τόπου κατοικίας, για λογαριασμό αντίστοιχου φορέα ασφάλισης του τόπου απασχόλησης, ανεξάρτητα από το αν ο εργαζόμενος δεν ήταν ασφαλισμένος στο φορέα του τόπου διαμονής. Εφόσον τα εξαρτώμενα της οικογένειας του δικαιούχου δεν είναι ασφαλισμένα στον τόπο διαμονής τους, τα ασφαλιστικά δικαιώματα του εργαζόμενου συμπεριλαμβάνουν και την κάλυψη αυτών, ανάλογα με την ισχύουσα νομοθεσία του τόπου άσκησης του δικαιώματος. Για τις προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιώματος και υπολογισμού του ύψους των παροχών (π.χ. αριθμός παιδιών για την περίπτωση των οικογενειακών επιδομάτων), λαμβάνεται υπόψη η ισχύουσα νομοθεσία στον τόπο, απασχόλησης του δικαιούχου, ανεξάρτητα από το αν η οικογένεια του δεν βρίσκεται στη χώρα αυτή. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος θεμελιώνει δικαίωμα παροχής υπηρεσιών υγείας από τον αρμόδιο φορέα μιας χώρας, πριν ασφαλιστεί στον αντίστοιχο φορέα άλλης χώρας, τότε καλύπτεται από αυτόν, αλλά το κόστος αναλαμβάνει ο πρώτος ασφαλιστικός φορέας.

Η ασφαλιστική κάλυψη που προαναφέραμε παρέχεται και σε άνεργο, που αναζητά απασχόληση σε μία χώρα, από τον ασφαλιστικό φορέα του τόπου αναζήτησης απασχόλησης, έστω και αν ο υπόχρεος φορέας βρίσκεται σε διαφορετική χώρα από εκείνη της αναζήτησης εργασίας. Το κόστος παροχών βαρύνει τον ασφαλιστικό φορέα της χώρας προέλευσης του ανέργου (άρθρο 25).

Ειδικά τα οικογενειακά επιδόματα (άρθρο 72-75), δικαιούχοι μπορεί να είναι εργαζόμενοι ή άνεργοι. Το οικογενειακό επίδομα που δικαιούται η οικογένεια του εργαζόμενου υπολογίζεται με βάση τη νομοθεσία που ισχύει στη χώρα απασχόλησης, ανεξάρτητα από το αν η οικογένεια του δικαιούχου βρίσκεται σε άλλο Κράτος-Μέλος.

Δικαίωμα εισπραξης οικογενειακού επιδόματος έχουν τα μέλη της οικογένειας του δικαιούχου (εργαζόμενοι ή άνεργοι) ανεξάρτητα από το αν βρίσκονται στη χώρα που βρίσκεται ο δικαιούχος. Η υπηρεσία της χώρας απασχόλησης υποχρεούται να καταβάλλει ολόκληρο το ποσό του οικογενειακού επιδόματος στην αντίστοιχη υπηρεσία μόνιμης διαμονής της οικογένειας του δικαιούχου, η οποία και κατέβαλλε το πόσο του επιδόματος.

Όσον αφορά τις αιτήσεις προσφυγών για την εισπραξη χρηματικών επιδομάτων θα κριθεί από έναν υπάλληλο που θα οριστεί ειδικά για το σκοπό αυτό. Η ενημέρωση του δικαιούχου γίνεται εγγράφως για την απόφαση και για πώς μπορεί να μπορεί να την αμφισβητήσει. Για τα θέματα που αφορούν τις εισφορές αρμόδιο είναι το Υπουργείο Κοινωνικής Ασφάλισης.

1.6.2 Συντάξεις γήρατος

Ανάλογες με τους άνεργους είναι και οι ρυθμίσεις για τους συνταξιούχους. Ενδεικτικά, για τον υπολογισμό των προϋποθέσεων θεμελίωσης του δικαιώματος συνταξιοδότησης στο Κράτος-Μέλος της τελευταίας απασχόλησης, συνυπολογίζονται οι περίοδοι απασχόλησης-ασφάλισης και σε άλλα Κράτη-Μέλη. Οι περίοδοι αυτοί θ ληφθούν υπόψη σαν να πραγματοποιηθούν στο Κράτος-Μέλος της τελευταίας απασχόλησης, που είναι αρμόδιο για την έκδοση της εγκριτικής απόφασης συνταξιοδότησης. Περιορισμοί που ισχύουν σε ένα Κράτος-Μέλος ως προς τη συνολική περίοδο απασχόλησης-ασφάλισης σε ένα συγκεκριμένο επάγγελμα/κλάδο διατηρούνται αναλογικά και στο Κράτος-Μέλος που εξετάζει τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης.

Στη δαπάνη συνταξιοδότησης συνεισφέρουν αναλογικά από κοινού οι φορείς στους οποίους ήταν ασφαλισμένος κατά το παρελθόν ο δικαιούχος. Οι συνταξιούχοι που επιθυμούν να εγκατασταθούν σε άλλο Κράτος-Μέλος, για διάστημα ανώτερο των τριών μηνών, πρέπει να εξασφαλίσουν άδεια διαμονής.

Τέλος, η ασφαλιστική κάλυψη των ταξιδιωτών για απροσδόκητο ατύχημα κατά τη διάρκεια παραμονής τους σε άλλο Κράτος-Μέλος γίνεται με την συμπλήρωση του ειδικού εντύπου «E111», το οποίο προϋποθέτει ότι ο δικαιούχος είναι ασφαλισμένος στον εθνικό φορέα της χώρας καταγωγής του.

1.6.3 Επικουρικές Συντάξεις

Τη χάραξη κοινής πολιτικής και, συνεπώς, κοινών κανόνων λειτουργίας του συστήματος των επικουρικών συντάξεων προωθούν τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ήδη το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει διατυπώσει σημαντικές προτάσεις που εγκρίθηκαν πρόσφατα από την Ολομέλεια.

Είναι γεγονός ότι η εξασφάλιση υψηλού επίπεδου κοινωνικής προστασίας δεν αναφέρεται ρητά στη Συνθήκη της Ρώμης και στις επακολουθήσασες προσθήκες και αναθεωρήσεις της. Εν τούτοις, αυτό που ξεχωρίζει την Ευρωπαϊκή Ένωση από τους λοιπούς εμπορικούς εταίρους της είναι το κοινωνικό πρότυπο που πάντα συνόδευε την προσπάθεια οικονομικής της ανάπτυξης.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο τομέας των συνταξιοδοτικών συστημάτων αποτελεί θέμα εθνικής αρμοδιότητας και τα υπάρχοντα συστήματα στα Κράτη-μέλη διαφέρουν ευρέως μεταξύ τους. Στο μέτρο, όμως, που οι οικονομίες των κρατών-μελών ενοποιούνται με την δημιουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης και την Ολοκλήρωση της Ενιαίας Εσωτερικής Αγοράς, είναι απαραίτητη η σύγκλιση αν όχι η εναρμόνιση των εν λόγω συστημάτων και η εξασφάλιση ενός ελάχιστου επιπέδου συντονισμού, προκειμένου τα συστήματα συνταξιοδότησης να είναι συμβατά με τις ανάγκες της εσωτερικής αγοράς και να μην δημιουργούν εμπόδια στην απρόσκοπτη λειτουργία της.

Έτσι, η Ευρωπαϊκή επιτροπή που παρουσίασε στις 10 Ιουνίου 1997 την πράσινο βίβλο για τις επικουρικές συντάξεις στην Ενιαία Αγορά και, μετά τις απαντήσεις που έλαβε το σχετικό ερωτηματολόγιο που έστειλε στους ενδιαφερόμενους φορείς, παρουσίασε στις 11 Μαΐου 1999 την Ανακοίνωσή της με τίτλο «Προς μία ενιαία αγορά για τις επικουρικές συντάξεις».

Η ανακοίνωση αυτή παρουσίαζε ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Οι δημόσιες συνταξιοδοτικές δαπάνες αντιπροσωπεύουν περίπου το ήμισυ των συνολικών δαπανών κοινωνικής προστασίας και κυμαίνονται μεταξύ 9% και 15% του ΑΕΠ των χωρών-μελών. Αυτή η αναλογία κινδυνεύει να αυξηθεί πολύ υπό την επίδραση της γήρανσης του πληθυσμού της Ενωσης. Πράγματι, το 1995, 23% του πληθυσμού είχε ηλικία ίση ή μεγαλύτερη των 65 ετών. Αυτός ο αριθμός προβλέπεται να φτάσει σε 40% το 2025.

Οι επικουρικές συντάξεις, δηλαδή αυτές που έχουν ως αποστολή να συμπληρώσουν τα δημόσια συνταξιοδοτικά καθεστώτα, μπορούν να

αποτελέσουν αντικείμενο ρυθμίσεων για να επωφεληθούν από τη εσωτερική αγορά και τις προοπτικές που προσφέρει το ευρώ.

Κατά πόσο, όμως, τα επικουρικά ταμεία στη χώρα μας είναι έτοιμα να επωφεληθούν από τις νέες προοπτικές που διανοίγονται. Δυστυχώς, όπως ξέρουμε, προς το παρόν διεξάγονται διάφορες συζητήσεις χωρίς δεσμευτικότητα, με γενικόλογες διατυπώσεις και με δυνατότητα ποικίλων ερμηνειών του στυλ «απελθέτω απ'εμού το ποτήριον τούτο». Αποτέλεσμα: το πρόβλημα από μέρα σε μέρα γίνεται όλο και οξύτερο, και ασφαλώς η κάποια λύση, που κάποτε εκ πραγμάτων, θα δοθεί, να είναι περισσότερη επώδυνή για τους ασφαλισμένους.

1.6.4 Διοικητική Επιτροπή και Συμβουλευτική για τα θέματα κοινωνικής ασφάλισης των διακινούμενων

Στην επιτροπή συμμετέχει ένα άτομο από κάθε Κράτος-Μέλος και συνεργάζεται για τεχνικά θέματα με το Διεθνές Γραφείο Εργασίας. Όσον αφορά την συμβουλευτική επιτροπή απαρτίζεται από δύο εκπρόσωπους από κάθε Κράτος-Μέλος, από τους οποίους ο ένας είναι μέλος της διοικητικής Επιτροπής, από δύο εκπροσώπους των εργαζομένων και των εργοδοτών. Αντικείμενο δραστηριότητας των Επιτροπών αυτών, σύμφωνα το άρθρο 80 του Κανονισμού 2001/1983, είναι:

- Η σωστή συνεργασία μεταξύ των Κ-Μ σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης.
- Η υποβολή προτάσεων προς την Επιτροπή Ευρωπαϊκών κοινοτήτων για την αναθεώρηση και βελτίωση των διατάξεων που περιέχει ο Κανονισμός για θέματα κοινωνικής ασφάλισης.
- Να εξετάζει θέματα αρχών και τα προβλήματα που προκύπτουν από την υλοποίηση του Κανονισμού.
- Να εισάγει τη λήψη μέτρων, τροποποιήσεων και βελτιώσεων του Κανονισμού προς τη Διοικητική Επιτροπή.

1.7 Δικαίωμα κατάληψης θέσεως εργασίας του δημοσίου σε μια χώρα της κοινότητας από πολίτες άλλης χώρας

Η επιτροπή προχώρησε τη διαδικασία κατάργησης της αρχικής εξαίρεσης κατάληψης θέσης εργασίας του δημοσίου από αλλοδαπούς, όπως αρχικά προέβλεπε η Συνθήκη της Ρώμης, εφόσον δεν πρόκειται για θέσεις που αφορούν τη δημόσια ασφάλεια, τάξη και υγεία. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, ερμηνεύοντας τη διάταξη αυτή, την περιορίζει μόνο σε θέσεις

του Δημόσιου που αφορούν τη δημόσια εξουσία και δημόσια και εθνική ασφάλεια.

Η αρχή της ίσης μεταχείρισης και η απαγόρευση των διακρίσεων βάσει της εθνικότητας ισχύουν επίσης και για την απασχόληση στο δημόσιο τομέα: σε επιχειρήσεις του δημόσιου τομέα (εμπορικές επιχειρήσεις, οργανισμοί τηλεπικοινωνιών, επιχειρήσεις δημόσιων μεταφορών), σε δημόσιους οργανισμούς ή δημόσια ιδρύματα (πανεπιστήμια, δημόσια νοσοκομεία, ερευνητικά κέντρα) και στις δημόσιες υπηρεσίες.

Τα Κράτη-μέλη μπορούν πάντως να χρησιμοποιούν σε ορισμένες θέσεις αποκλειστικά ημεδαπούς υπηκόους αλλά αυτό είναι δυνατό μόνο για θέσεις του δημόσιου τομέα που αφορούν την άσκηση της Δημόσιας εξουσίας και τη διαφύλαξη των γενικών συμφερόντων του Κράτους ή της τοπικής αυτοδιοίκησης, δηλαδή των διοικητικών μονάδων κατώτερης βαθμίδας από το Κράτος π.χ. Δήμοι θεωρείται ότι οι αρμοδιότητες και η εξουσία που συνδέονται με τις θέσεις αυτές είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένες με τις λειτουργίες του κράτους και δικαιολογούν συνεπώς την προϋπόθεση της εθνικότητας. Η έννοια της δημόσιας εξουσίας δεν έχει οριστεί σε βάθος από το κοινοτικό δίκαιο αλλά περιλαμβάνει την εξουσία έκδοσης νομικών πράξεων, την εφαρμογή τους και τον έλεγχο της εφαρμογής τους, την έγκριση διοικητικών πράξεων που είναι υποχρεωτικές για τους πολίτες, τον έλεγχο της λειτουργίας των δημόσιων υπηρεσιών ή την τήρηση της τάξης ή την άσκηση της δημόσιας εξουσίας.

Γενικά θεωρείται ότι η απασχόληση σε πολλούς τομείς του δημοσίου δεν περιλαμβάνει συνήθως την άσκηση δημόσιας εξουσίας και ότι η πρόσβαση στις θέσεις αυτές θα πρέπει να ισχύει για όλους τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης χωρίς καμία διάκριση¹ πρόκειται για τους εξής τομείς: 1) δημόσιας επιχειρήσεις και δημόσιοι οργανισμοί των οποίων οι δραστηριότητες έχουν εμπορικό χαρακτήρα (για παράδειγμα στον τομέα των τηλεπικοινωνιών ή των μεταφορών), 2) τομέας της υγείας, 3) εκπαίδευση, 4) έρευνα για μη στρατιωτικούς σκοπούς.

Αντίθετα, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι θέσεις ορισμένων ειδικών τομέων περιλαμβάνουν συνήθως την άσκηση της δημόσιας εξουσίας: διπλωματικό σώμα, αστυνομία, στρατός, δικαστικό σώμα, υπουργεία, περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση. Οι θέσεις εργασίας σε περίπτωση αυτή μπορούν να δίνονται μόνο στους ημεδαπούς υπηκόους, αποκλεισμένων των πολιτών της υπόλοιπης Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.8 Φορολογία

Δεν υφίσταται ειδική κοινοτική νομοθεσία για την άμεση φορολογία επί των προσώπων. Συνεπώς, παρόλο που τα φορολογικά συστήματα έχουν ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά, η φορολογία είναι διαφορετική σε κάθε Κράτος-Μέλος.

Ωστόσο, πρέπει να γνωρίζετε ότι, κατά κανόνα, οι εθνικές φορολογικές διατάξεις πρέπει να τηρούν τη θεμελιώδη αρχή περί μη εισαγωγής διακρίσεων η οποία προβλέπεται στο κοινοτικό δίκαιο. Συνεπώς, π.χ. οι υπήκοοι Κράτους-Μέλους οι οποίοι διαμένουν σε άλλο Κράτος-Μέλος δεν πρέπει να φορολογούνται με λιγότερο ευνοϊκούς συντελεστές από ότι οι υπήκοοι της χώρας στην οποία διαμένουν.

Τα ανοιχτά φορολογικά ζητήματα στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναμένεται να προωθήσει η γαλλική προεδρία. Στους στόχους της γαλλικής προεδρίας είναι να επιδιώξει συμφωνία επί του ουσιαστικού περιεχομένου της οδηγίας που αφορά τη φορολογία των αποταμιεύσεων στην οποία θα συμπεριλαμβάνεται και το ύψος του φορολογικού συντελεστή, ο οποίος θα εφαρμοστεί για την παρακράτηση του φόρου.

Σκοπός της συνεδρίασης του ECOFIN θα είναι:

- Βελτίωση και ενίσχυση του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών στην Ευρώπη και ιδιαίτερα στη ζώνη του Εύρο, προώθηση των καινοτομιών, η κινητοποίηση για την ομαλή μετάβαση στο Εύρο, η προετοιμασία της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η προετοιμασία του κοινοτικού προϋπολογισμού.
- Βιωσιμότητα της δημοσιονομικής πολιτικής και ο ρόλος που πρέπει να διαδραματίσει όσον αφορά την τόνωση της ανάπτυξης και της απασχόλησης και
- Τέλος, όσον αφορά τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες έχει συζητηθεί η δημιουργία ομάδας σοφών για την ρύθμιση των αγορών κινητών αξιών και χρηματοοικονομικής πληροφορίας, η ανακοίνωση της Επιτροπής για την Ευρωπαϊκή λογιστική στρατηγική και δύο προτάσεις της Επιτροπής που αφορούν του ς ΟΣΑΚΑ.

1.9 Παραμεθόριοι εργαζόμενοι

Η αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζεται και στους παραμεθόριους εργαζόμενους, δηλαδή τα άτομα τα οποία εργάζονται σε κάποια χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαφορετική από εκείνη στην οποία διαμένουν. Ωστόσο, ο ορισμός του παραμεθόριου εργαζόμενου είναι δυνατόν να ποικίλει ανάλογα με τον τομέα (π.χ. φορολογικό δίκαιο, δικαίωμα διαμονής, κοινωνική νομοθεσία).

Άδεια για τους παραμεθόριους εργαζομένους: Λόγω της ειδικής κατάστασης των παραμεθόριων εργαζομένων, οι οποίοι εξ ορισμού, απασχολούνται σε μία χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία διαμένουν,

το κοινοτικό δίκαιο δεν απαιτεί από την χώρα εργασίας την έκδοση αδειών διαμονής. Πάντως, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να εκδίδουν μία ειδική άδεια.

Η έννοια του παραμεθόριου εργαζόμενου δεν ορίζεται με ιδιαίτερα σαφή τρόπο όσον αφορά το δικαίωμα διαμονής. Ως παραμεθόριος εργαζόμενος νοείται οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο, ενώ έχει την κατοικία του σε κάποιο Κράτος-Μέλος, στο οποίο συνήθως επιστρέφει καθημερινά ή τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα, εργάζεται σε ένα άλλο Κράτος-Μέλος.

Κοινωνική Ασφάλιση Οι κοινοτικοί κανόνες για την κοινωνική ασφάλιση περιλαμβάνουν συγκεκριμένες διατάξεις για τους παραμεθόριους εργαζομένους. Ο κοινοτικός ορισμός του παραμεθόριου εργαζομένου (που χρησιμοποιείται στην κοινοτική νομοθεσία για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης) αναφέρει ότι πρόκειται για μισθωτούς ή αυτοαπασχολούμενους οι οποίοι ασκούν κάποια επιχειρηματική δραστηριότητα σε ένα Κράτος-Μέλος διαφορετικό από εκείνο της κατοικίας τους και στο οποίο επιστρέφουν μια φορά τουλάχιστον την εβδομάδα. Ως παραμεθόριος εργαζόμενος, καλύπτεται από την Ευρωπαϊκή νομοθεσία περί κοινωνικής ασφάλισης κατά τον ίδιο τρόπο όπως και οι υπόλοιπες κατηγορίες προσώπων που αναφέρονται στις διατάξεις αυτές.

Φορολογία Ο φόρος εισοδήματος των φυσικών προσώπων δεν είναι εναρμονισμένος σε κοινοτικό επίπεδο. Εξακολουθεί να διέπεται από τις επιμέρους εθνικές νομοθεσίες και από πολυάριθμες διμερείς συμβάσεις με σκοπό την αποφυγή της διπλής φορολόγησης. Έστω και αν δεν υπάρχει εναρμόνιση, αυτές οι ρυθμίσεις πρέπει να συμμορφώνονται με τις θεμελιώδεις αρχές του κοινοτικού δικαίου, ειδικότερα με την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζόμενων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με την αρχή της ίσης μεταχείρισης. Δυνάμει των φορολογικών συμβάσεων που έχουν συναφθεί μεταξύ των Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το εισόδημα που αποκτούν οι παραμεθόριοι εργαζόμενοι μπορεί να φορολογηθεί και στις δύο ή μόνο στη μία χώρα.

Στην πρώτη περίπτωση, ο φόρος που καταβάλλεται στη μία χώρα λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό των φόρων που οφείλονται στην άλλη χώρα. Ο ορισμός του παραμεθόριου εργαζομένου είναι ιδιαίτερα περιοριστικός στο συγκεκριμένο θέμα και, πολύ συχνά εξαρτάται, ανάλογα με την εφαρμοστέα σύμβαση από το εάν ο εργαζόμενος κατοικεί και απασχολείται σε μία παραμεθόριο περιοχή και πόσο συχνά επιστρέφει στη χώρα διαμονής του.

Όταν οι εργαζόμενοι που δεν κατοικούν μόνιμα στη χώρα απασχόλησης τους φορολογούνται στη χώρα αυτή, η αρχή της μη διάκρισης που προβλέπεται στο κοινοτικό δίκαιο την υποχρεώνει, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, να τους αντιμετωπίζει με τον ίδιο τρόπο με τους εργαζόμενους που είναι μόνιμοι κάτοικοι. Αυτό συμβαίνει ένας εργαζόμενος που δεν είναι μόνιμος κάτοικος, δηλαδή όταν αποκτά το σύνολο ή σχεδόν το σύνολο των εισοδημάτων του στη χώρα εργασίας του και τα εισοδήματά του στη χώρα διαμονής του δεν είναι επαρκή ώστε να φορολογηθούν. Λαμβάνονται επίσης

υπόψη η προσωπική και η οικογενειακή τους κατάσταση. Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, η χώρα απασχόλησης πρέπει να παρέχει στους εργαζομένους που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι τις ίδιες φορολογικές ελαφρύνσεις, λόγω οικογενειακής κατάστασης, με αυτές που παρέχει στους μόνιμους κατοίκους.

1.10 Η Αναδιάρθρωση των διαρθρωτικών ταμείων

Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (ΕΠΕ) ήταν η αφορμή να οδηγηθεί η Επιτροπή της ΕΚ στην άμεση αναδιάρθρωση των Διαρθρωτικών Ταμείων (ΔΤ) (Φεβρουάριος 1987). Η οικονομική ολοκλήρωση της κοινότητας έπρεπε να συμβαδίζει με την οικονομική και κοινωνική της συνοχή. Για να επιτευχθεί ο βασικός αυτός στόχος, που πηγάζει από την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (ΕΕΠ), θεωρήθηκε αναγκαία η αναθεώρηση της λειτουργίας του Διαρθρωτικών Ταμείων (ΔΤ), ώστε να γίνουν πιο αποτελεσματικά προς την κατεύθυνση αυτή. Η διορθωτική παρέμβαση της Κοινότητας παρουσίαζε αδυναμίες που συνοψίζονται παρακάτω:

- Έλλειψη συντονισμού στην παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων (ΔΤ). Οι πόροι της Κοινότητας κατευθύνονταν σε πολλά μικρά μεμονωμένα προγράμματα των Κρατών-Μελών, χωρίς κοινό στόχο, κατόπιν ιεράρχησης των αναγκών τους, χωρίς το συντονισμό και τη συνεργασία μεταξύ της επιτροπής της κοινότητας και των τοπικών αρχών.
- Δεν υπήρχε ένα συγκεκριμένο μακροπρόθεσμο πρόγραμμα για την καλύτερη απορρόφηση των χρηματοδοτούμενων αρχών.
- Το σύνολο των πόρων που διέθετε η ΕΚ μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων (ΔΤ) έφτανε στο ύψος των 7 δις ECU το 1987. Το ποσό αυτό δεν αρκούσε για μία ουσιαστική διορθωτική παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τους νέους στόχους και τις κατευθύνσεις της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης(ΕΕΠ).

Για την αντιμετώπιση όλων αυτών των αδυναμιών, που ισχύουν ακόμη και σήμερα, η επιτροπή προέβη στην έκδοση της αναθεωρημένης Συνθήκης της ΕΟΚ, που περιλαμβάνει:

- Κανονισμός ΕΟΚ 2052/1988 του Συμβουλίου της 24.6.1988 για τη αποστολή των Διαρθρωτικών Ταμείων.
- Κανονισμοί ΕΟΚ 4255/1988 και 4253/1988 του Συμβουλίου όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Έτσι, για πρώτη φορά καθορίζεται επακριβώς και παράλληλα διευρύνεται ο ρόλος των Διαρθρωτικών Ταμείων (ΔΤ) που σχετίζονται με την αγορά εργασίας και έμμεσα με την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων.

Η αποστολή του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), σύμφωνα με το άρθρο 130 Γ της Συνθήκης, είναι η υποστήριξη παραγωγικών επενδύσεων, η δημιουργία και ο εκσυγχρονισμός υποδομών, η ανάπτυξη του ενδογενούς δυναμικού των περιφερειών που συμβάλλει στην ανάπτυξη τους και η υποστήριξη μελετών ή προτύπων πειραματικών ενεργειών περιφερειακής ανάπτυξης σε Κοινοτικό επίπεδο.

Η αποστολή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), σύμφωνα με τα άρθρα 123 και 126 της Συνθήκης, είναι η στήριξη σε όλη την Κοινότητα των δράσεων επαγγελματικής εκπαίδευσης και των ενισχύσεων για την πρόσληψη προσωπικού και την δημιουργία δραστηριοτήτων ελεύθερων επαγγελματιών, με σκοπό την καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας και την επαγγελματική ένταξη των νέων.

Βασικοί στόχοι των Διαρθρωτικών Ταμείων (ΔΤ), που αφορούν, άμεσα ή έμμεσα είναι:

- Ανάπτυξη των λιγότερο αναπτυγμένων περιφερειών την Κοινότητας, στον οποίο περιλαμβάνεται ολόκληρος ο ελληνικό χώρος,
- Αντιμετώπιση της ανεργίας,
- Επαγγελματική ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας,
- Ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών.

Βασικές πηγές χρηματοδότησης είναι οι εθνικοί πόροι (κατά 30%) και οι πόροι του Περιφερειακού και Κοινωνικού Ταμείου (κατά 70%).

Οι προτάσεις των Κρατών-Μελών παίρνουν τη μορφή προγράμματος δράσης διάρκειας 3 έως 5 έτη. Για κάθε Κράτη-Μέλη η Επιτροπή προετοιμάζει το αντίστοιχο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, που περιλαμβάνει ανάλυση λειτουργικών προγραμμάτων, καθώς και τον τρόπο χρηματοδότησης τους.

Οι πόροι των Διαρθρωτικών Ταμείων (ΔΤ) αυξάνονταν σταδιακά από 7 δις ECU το 1987 σε 14 περίπου δις το 1993 ενώ το 1999 γύρω στα 185 δις ξοδεύτηκαν σε εισοδήματα στήριξης ανέργων και προγράμματα εκπαίδευσης και ερευνών του ανειδίκευτου εργάτη.

Στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το μεγαλύτερο μέρος των πόρων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) διατίθεται για επενδύσεις στον παραγωγικό τομέα και όχι σε έργα υποδομής. Η Ελλάδα ακολουθεί αντίθετη κατεύθυνση και αυτό θα μπορούσε να εξηγηθεί από το γεγονός της τεράστιας έλλειψης υποδομών, που αποτελούν απαραίτητα προϋπόθεση για την ανάπτυξη της παραγωγικής βάσης.

Το πακέτο Delors II, στα πλαίσια της Συνθήκης του Μάαστριχ, ιδρύει ένα νέο Ταμείο, το ταμείο Συνοχής, που προβλέπεται να ενισχύσει ακόμη περισσότερο την προσπάθεια προστασίας και βελτίωσης του περιβάλλοντος και την δημιουργία υποδομής για την ανάπτυξη των λιγότερων αναπτυγμένων περιφερειών των χωρών-μελών Ελλάδας, Ισπανίας, Πορτογαλίας και Ιρλανδίας. Το Ταμείο Συνοχής μπορεί να επηρεάσει θετικά

τη γεωγραφική κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και επομένως την ελεύθερη κυκλοφορία. Παράλληλα προβλέπεται ο εκ νέου διπλασιασμός των πόρων των ΔΤ και ο καθορισμός του τρόπου βελτίωσης της λειτουργίας τους με στόχο την μεγαλύτερη ενίσχυση των περιφερειών.

Η ανάγκη εισαγωγής του θεσμού της Επιτροπής των Περιφερειών, έγινε πραγματικότητα, η οποία θα έχει γνωμοδοτικό και συμβουλευτικό χαρακτήρα για θέματα που αφορούν την ανάπτυξη των περιφερειών.

1.11 Αμοιβαία αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων

Η Επιτροπή επιχείρησε να αντιμετωπίσει το πρόβλημα αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων, επειδή διαφέρουν οι όροι άσκησης του κάθε επαγγέλματος που ισχύουν σε κάθε χώρα.

Αρχικά η αναγνώριση ήρθε στα επαγγέλματα πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και κυρίως του ιατρικού κλάδου.

Το γενικό σύστημα αναγνώρισης σήμερα, των πτυχίων για πρόσωπα που έχουν τα απαραίτητα προσόντα ώστε να ασκήσουν ένα επάγγελμα σε κάποιο Κράτος-Μέλος, που επιθυμούν να ασκήσουν το ίδιο επάγγελμα σε άλλο κράτος υποδοχής και που θα πρέπει, στο βαθμό που το επάγγελμα αυτό υπόκειται σε κανόνες στο κράτος υποδοχής, να επιτύχουν στο κράτος αυτό την αναγνώριση των προσόντων τους. (Αντίθετα, αν το επάγγελμα που ενδιαφέρει κάποιον δεν υπόκειται σε κανόνες στο κράτος υποδοχής, δεν χρειάζεται να ζητήσει την αναγνώριση των πτυχίων τους.)

Το γενικό σύστημα ισχύει για τα επαγγέλματα που υπόκεινται σε κανόνες: επαγγέλματα των οποίων η άσκηση εξαρτάται σε ένα κράτος υποδοχής, από συγκεκριμένα πτυχία. Περιλαμβάνονται ειδικότερα τα επαγγέλματα του δικηγόρου, του λογιστή κλπ. Το σύστημα όμως, δεν ισχύει για επαγγέλματα που υπόκεινται σε κανόνες και καλύπτονται από άλλο σύστημα αναγνώρισης: γιατρός, οδοντίατρος, κτηνίατρος, νοσηλευτής, μαία, αρχιτέκτονας, ούτε για τις βιοτεχνικές, βιομηχανικές και εμπορικές δραστηριότητες που καλύπτονται από τις «μεταβατικές» οδηγίες.

Μηχανισμός αναγνώρισης: η αναγνώριση αφορά το πτυχίο ή πιστοποιητικό ή τίτλο ή σύνολο τίτλων που αποδεικνύουν την πλήρη επαγγελματική κατάρτιση. Το πτυχίο, πιστοποιητικό ή τίτλος θα πρέπει να αναγνωρισθεί αυτό καθαυτό. Θα πρέπει να υποβάλλετε αίτηση αναγνώρισης στην αρμόδια αρχή του κράτους υποδοχής. Η αρχή αυτή θα πρέπει να εξετάσει την περίπτωση. Θα ελέγξει 1) ότι το επάγγελμα που επιθυμεί κάποιος να ασκήσει στο κράτος υποδοχής και υπόκειται σε κανόνες είναι το ίδιο με αυτό το οποίο έχει όλα τα απαραίτητα προσόντα στο κράτος-μέλος προέλευσης και 2) ότι η διάρκεια και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης δεν ενδιαφέρουν ουσιωδώς σε σχέση με την διάρκεια και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης που απαιτείται στο κράτος-μέλος. Αν τα επαγγέλματα είναι τα

ίδια και αν η εκπαίδευση είναι συνολικά παρόμοια, η αρμόδια αρχή θα πρέπει να αναγνωρίσει τους τίτλους. Αντίθετα, αν αποδειχθεί ότι υπάρχουν ουσιώδεις διαφορές μεταξύ των επαγγελματιών ή μεταξύ της διάρκειας ή του περιεχομένου της εκπαίδευσης, μπορεί να του επιβάλλει ένα μέτρο αντιστάθμισης.

Μέτρα αντιστάθμισης: Σε περίπτωση διαφορών τουλάχιστον 1 Έτους στη διάρκεια της εκπαίδευσης, η αρμόδια αρχή μπορεί να απαιτήσει την ύπαρξη επαγγελματικής πείρας. Σε περίπτωση ουσιωδών διαφορών μεταξύ των επαγγελματιών ή του περιεχομένου της εκπαίδευσης, μπορεί να επιβάλει περίοδο άσκησης ή εξετάσεις.

Ιδιαιτέρες περιπτώσεις: 1) αν το επάγγελμα για το οποίο ζητεί κάποιος αναγνώριση των τίτλων δεν υπόκειται σε κανόνες στο κράτος-μέλος προέλευσης, η αρμόδια αρχή μπορεί να απαιτήσει να διαθέτει επαγγελματική πείρα 2 ετών. 2) Εάν έχει αποκτήσει το πτυχίο σε χώρα που δεν είναι μέλος της Ένωσης, αν το πτυχίο αυτό έχει σε ένα κράτος μέλος και αν στο κράτος μέλος αυτό, έχει ασκήσει το εν λόγω επάγγελμα, κατά περίπτωση για 2, 3 χρόνια, το πτυχίο μπορεί να αναγνωρισθεί και στο κράτος υποδοχής.

Ορια : 1) η αρμόδια αρχή διαθέτει 4 μήνες για να εξετάσει την αίτηση και να αποφασίσει σχετικά: είτε αναγνωρίζει τους τίτλους, είτε συνδέει την αναγνώριση με ένα μέτρο αντιστάθμισης, είτε απορρίπτει την αίτηση. 2) Η απόφαση θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να υπόκειται σε νομική προσφυγή 3) Ελλείψει απόφασης εντός της προθεσμίας των 4 μηνών, μπορεί κάποιος να καταθέσει προσφυγή, σύμφωνα με την ισχύουσα διαδικασία στο κράτος υποδοχής, για μη τήρηση της προθεσμίας που προβλέπεται, στο άρθρο 8 της οδηγίας 89/48 ή στο άρθρο 12 της οδηγίας 92/51. 4) Τα κοινοτικά θεσμικά όργανα δεν έχουν τη δυνατότητα να ακυρώσουν μία διοικητική απόφαση που έχουν λάβει εθνικές αρχές για την περίπτωση κάποιου. Μόνο οι αρμόδιες εθνικές αρχές μπορούν να ακυρώσουν την απόφαση για την απόρριψη της αίτησης. Οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου βασίζονται στη διαπίστωση της παράβασης ενός κράτους, λόγω της κακής εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου ή της ύπαρξης εθνικής νομοθεσίας που είναι ασυμβίβαστη με το κοινοτικό δίκαιο. Εναπόκειται στις αρχές του εν λόγω κράτους, να τροποποιήσουν τις ατομικές αποφάσεις που έχουν λάβει σύμφωνα με τις πρακτικές ή νομοθεσίες που έχουν καταδικαστεί από το Ευρωπαϊκό δικαστήριο.

1.12 έκταση και εξέλιξη του δικαιώματος μέσα από την νομολογία του δικαστηρίου

Από την αρχή της δεκαετίας του 1960 η νομολογία του Δικαστηρίου δεν έπαψε να διαμορφώνει και να διασαφηνίζει το νομικό περιεχόμενο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων. Από το τέλος της μεταβατικής

περιόδου οι διατάξεις τόσο της Συνθήκης της ΕΟΚ με τα άρθρα 48 έως 512 και την έκδοση των αναφερόμενων παραπάνω κανονισμών-οδηγιών και η εφαρμογή και λειτουργία κατάλληλων μηχανισμών από την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας όσο και με την οδηγία 1612/1968 και 1971 (1408/71) η Κοινότητα προχώρησε στην εφαρμογή της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων και παροχής υπηρεσιών, οι οποίες έχουν καταστεί εφαρμόσιμες από το Δικαστήριο.

Από τις 19 Μαρτίου 1964, το Δικαστήριο είχε κρίνει ότι η ερμηνεία της έννοιας του εργαζομένου δεν ανάγεται στο εσωτερικό αλλά στο Κοινοτικό δίκαιο δεδομένου ότι αν τούτο δεν γινόταν αποδεκτό, το άρθρο 48 έως 51 της Συνθήκης της Ρώμης θα έπαιναν να έχουν ισχύ.

Το Δικαστήριο ακόμη αναφέρεται όσον αφορά τα «μέτρα στο τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως», καθώς και διάφορες αποφάσεις των Εθνικών Δικαστηρίων που διάκεινται ευνοϊκά ως προς την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση. Στην υπόθεση *de Ciccio* θεωρήθηκε ασφαλιστική περίοδος, η περίοδος εισφοράς που είχε συμπληρώσει ανεξάρτητος βιοτέχνης έναντι ιταλικού ασφαλιστικού οργανισμού βιοτεχνών εκ τούτου το αρθ.4 επεκτείνει την κάλυψη της κοινωνικής ασφαλίσεως και σε νέες κατηγορίες ατόμων που διαπιστώνεται ότι αντιμετωπίζουν προβλήματα.

Μεταγενέστερα στην υπόθεση *Rita Frilli*, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι «παροχές γήρατος» του άρθρου 2 παρ.1, το οποίο αφορούσε στο κατώτατο όριο εγγυημένο εισόδημα που εξασφάλιζε στους Βέλγους Πολίτες, και τώρα καλύπτεται από ένα πλαίσιο κανονισμού για όλους τους Ευρωπαϊκούς Πολίτες. Σύμφωνα με απόφαση του Δικαστηρίου του Λουξεμβούργου (*cour superieure de justice*), οι σχετικοί κανονισμοί της Κοινότητας εφαρμόζονται σε όλους τους εργαζομένους που υπάγονται σε σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως σε Κράτους-Μέλους, ανεξάρτητα από το αν πρόκειται ή όχι για διακινούμενους εργαζόμενους.

Η εξέλιξη της Νομολογίας σχετικά με την επιφύλαξη για «λόγους δημόσιας τάξεως και δημόσιας ασφάλειας» που αναφέρεται στο άρθρο 48 παρ.3 ΕΟΚ και έχει ιδιαίτερη σημασία. Το Δικαστήριο διευκρίνισε για πρώτη φορά την έννοια της Δημόσιας Τάξεως στο κοινοτικό πλαίσιο στις 4 Δεκέμβρη του 1974, όπου έθεσε και την αρχή της δημόσιας ασφάλειας και τάξεως ως Ευρωπαϊκό Νόμο, και δίκαιο και πρέπει να ερμηνεύεται στενά. Τα κράτη, βέβαια, διαθέτουν κάποια διακριτική ευχέρεια στο πλαίσιο της οποίας έχουν τη δυνατότητα να προσδιορίζουν τι ακριβώς θεωρούν ότι αποτελεί απειλή κατά της Δημόσιας τάξεως ή ασφάλειας και με ποια μέτρα θα διαφυλάξουν τα αγαθά αυτά.

Στην υπόθεση *Van Duyn*, το Δικαστήριο έπρεπε να επιλύσει το πρόβλημα Ολλανδής υπηκόου που ήθελε να προσχωρήσει σε αίρεση την οποία οι Βρετανικές αρχές αντιμετώπιζαν με δυσπιστία, επειδή την θεωρούσαν επικίνδυνη από κοινωνική άποψη, χωρίς όμως να είναι νόμιμα απαγορευμένη (*church of Scientology*) και για το λόγο αυτόν είχε απαγορευθεί η είσοδος της στην Αγγλία. Οι βρετανικές αρχές δεν διέθεταν

καμία νομική βάση που να επιτρέπει την απαγόρευση της αιρέσεως αυτής, επιθυμούσαν όμως να αποτρέψουν την ανάπτυξη της με την προσχώρηση σε αυτή αλλοδαπών.

Το Δικαστήριο έκρινε στη συγκεκριμένη περίπτωση ότι ήταν δικαιολογημένη η επίκληση της δημόσιας τάξεως και δήλωσε ότι τα Κράτη-Μέλη του οποίου οι αρμόδιες αρχές έχουν σαφώς καθορίσει τη θέση τους έναντι των δραστηριοτήτων μιας ορισμένης οργανώσεως και το δικαίωμα δια νόμου να απαγορεύσει αυτές τις δραστηριότητες εφόσον ένα τέτοιο μέτρο δεν θεωρείται κατάλληλο υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις. Παρόλα αυτά σε άλλες περιστάσεις η χώρα υποδοχής δεν μπορεί με την με την πρόφαση ότι προσπαθεί να διαφυλάξει την πολιτική της ουδετερότητα να αντιτίθεται στην κοινωνική άσκηση νομικών, οικονομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων που εγγυώνται οι κοινοτικοί κανόνες. Αυτή άλλωστε ήταν και η νομολογία το 1964 με την οποία το Συμβούλιο κατέληξε στην απόφαση ότι δεν είναι δυνατόν να γίνεται επίκληση λόγω δημόσιας τάξεως ή ασφάλειας για οικονομικούς λόγους και επιπλέον, ότι τα μέτρα δημόσιας τάξεως πρέπει να στηρίζονται αποκλειστικά στη προσωπικότητα ή την προσωπική συμπεριφορά του ατόμου.

Κατά το Δικαστήριο η έννοια του όρου δημόσια τάξη πρέπει να ερμηνεύεται στενά. Στην υπόθεση *Adoui* το Δικαστήριο δέχθηκε, ότι εφόσον η νομοθεσία του Βελγίου δεν απαγορεύει γενικά την πορνεία και στον βαθμό που στην κυρία *Adoui* δεν καταμαρτυρείται παράνομη προσωπική συμπεριφορά, αλλά εργασία σε κακόφημο μπαρ «όπου οι σερβιτόρες εκτίθονταν προς κοινή θέα από το παράθυρο του καταστήματος και είχαν την δυνατότητα να μείνουν μόνες τους με τους πελάτες», οι βελγικές αρχές δεν μπορούν να στερήσουν από την κ.*Adoui* την άδεια παραμονής. Η απέλαση πάντως λόγω ποινικής καταδίκης δικαιολογείται μόνο στις περιπτώσεις εκείνες, όπου αποδεικνύεται επαρκής διακινδύνευση των βασικών συμφερόντων του Κράτους-Μέλους.

Κατόπιν τούτο ένα άλλο θέμα που το Δικαστήριο έκρινε παράνομο, ήταν το μέτρο περιορισμού του Δικαιώματος διαμονής σε ορισμένη περιοχή μιας χώρας, δεδομένο ότι η ελεύθερη κυκλοφορία που προβλέπεται από το κοινοτικό δίκαιο αφορά ολόκληρη την επικράτεια των Κρατών-Μελών και όχι ορισμένα τμήματα της. Στην γνωστή υπόθεση *Royer* (απέλαση Γάλλου από το Βέλγιο επειδή είχε παραλείψει να προβεί στις διοικητικές διατυπώσεις ελέγχου των αλλοδαπών και δεν είχε λάβει τίτλο διαμονής), το Δικαστήριο έκρινε ότι και μόνο ότι ένας κοινοτικός υπήκοος δεν είχε τηρήσει τις διατάξεις σχετικά με τον έλεγχο των αλλοδαπών (διατυπώσεις ως προς την είσοδο, την διαμονή και την αλλαγή κατοικίας), δεν ήταν δυνατόν να εξομοιωθεί με συμπεριφορά που επαπειλεί τη δημόσια τάξη και ασφάλεια και ότι συνεπώς δε δικαιολογείται τη λήψη μέτρου απελάσεως ούτε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια στερητική της ελευθερίας.

Το δικαίωμα διαμονής χορηγείται στους ευνοούμενους των οδηγιών, εφόσον δεν αποκτούν το εν λόγω δικαίωμα βάσει άλλης διάταξης του

κοινοτικού δικαίου με την οδηγία 90/365ΕΟΚ (από το 1979), και εάν συντρέχουν δύο βασικές προϋποθέσεις:

- Ο ενδιαφερόμενος διαβεβαιώνει την αρμόδια εθνική αρχή ότι διαθέτει τους πόρους ώστε να μην επιβαρύνει κατά τη διάρκεια της διαμονής του το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του Κράτους-Μέλους υποδοχής και
- Ο ενδιαφερόμενος διαθέτει υγειονομική ασφάλιση η οποία καλύπτει το σύνολο των κινδύνων στο Κράτος-Μέλος υποδοχής.

Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων εντός της Κοινότητας όφειλε να εξασφαλιστεί το αργότερο κατά την λήξη της μεταβατικής περιόδου (αρθ.48 παρ.1 ΣυνθΕΚ). Οι πρώτες βάσεις για την ελεύθερη διακίνηση τέθηκαν τόσο με τους προαναφερόμενους κανονισμούς τόσο και με τις διατάξεις και οδηγίες εφαρμογής των Νόμων.

1.13 Κοινωνικά Πλεονεκτήματα

Το κοινοτικό δίκαιο αποσκοπεί στην πλήρη ενσωμάτωση (οικονομική, πολιτιστική και κοινωνική) του εργαζομένου που είναι υπήκοος ενός κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εργάζεται σε άλλο κράτος μέλος καθώς και των μελών της οικογένειάς του.

Η έννοια των κοινωνικών πλεονεκτημάτων σύμφωνα με την νομολογία του Δικαστηρίου (απόφαση Meints της 27/11/97, υπόθεση c-57/96), είναι η εξής:

Ως «κοινωνικά πλεονεκτήματα» νοούνται όλα εκείνα τα πλεονεκτήματα τα οποία, ανεξαρτήτως του αν συνδέονται ή όχι με σύμβαση εργασίας, αναγνωρίζονται γενικά στους ημεδαπούς εργαζομένους, λόγω κυρίως της αντικειμενικής ιδιότητας των τελευταίων ως εργαζομένων ή λόγω του ότι έχουν απλώς την κατοικία τους στο εθνικό έδαφος, και των οποίων η χορήγηση κατ'επέκταση και στους εργαζόμενους, υπηκόους άλλων κρατών μελών, εμφανίζεται επομένως ικανή να διευκολύνει την κινητικότητα τους εντός της Κοινότητας.

Το εφαρμοστέο κοινοτικό δίκαιο ορίζει ένα γενικό κανόνα που επιβάλλει, στον κοινωνικό τομέα, σε όλα τα κράτη-μέλη ευθύνη έναντι όλων των εργαζομένων που προέρχονται από άλλο κράτος μέλος και έχουν εγκατασταθεί στο έδαφος του, στον τομέα της ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς εργαζομένους.

Η ιδιότητα του εργαζομένου είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να επωφεληθεί κανείς από τα κοινωνικά πλεονεκτήματα. Σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία «εργαζόμενοι» θεωρούνται όσοι πληρούν τα τρία ακόλουθα κριτήρια:

- άσκηση οικονομικής δραστηριότητας,
- υπό τις διαταγές ή την επίβλεψη άλλου ατόμου,

- έναντι αμοιβής.

Η έννοια του εργαζόμενου μπορεί να είναι συνάρτηση κριτηρίων που καθορίζονται από τις εθνικές νομοθεσίες.

Συνεπώς τα κράτη μέλη δεν μπορούν να εξαρτούν μονομερώς τη χορήγηση των κοινωνικών πλεονεκτημάτων από την προϋπόθεση άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας ή διαμονής στο έδαφος τους επί ορισμένο χρονικό διάστημα. Ωστόσο, όταν βάσει αντικειμενικών στοιχείων μπορεί να καθορισθεί ότι ένας εργαζόμενος εισέρχεται στη χώρα μόνο με σκοπό να επωφεληθεί, ύστερα από ένα ιδιαίτερα σύντομο χρονικό διάστημα επαγγελματικής δραστηριότητας, από ένα κοινωνικό πλεονέκτημα, θα πρέπει να παρατηρηθεί ότι μπορούν να εφαρμοστούν οι εθνικές διατάξεις περί κατάχρησης δικαιώματος.

Από τις πρώτες αποφάσεις το Ευρωπαϊκό δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης ισχύει και για τα μέλη της οικογένειας του εργαζόμενου, ακόμη και μετά τον θάνατο του, εφόσον σε παρόμοιες περιπτώσεις παρέχονται δικαιώματα στα μέλη της οικογένειας ενός ημεδαπού εργαζόμενου.

Δεδομένου ότι τα κοινωνικά πλεονεκτήματα καθορίζονται συνήθως από κάθε κράτος μέλος, διαφέρουν από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. Θα πρέπει λοιπόν οι ενδιαφερόμενοι να ενημερωθούν από τις αρμόδιες αρχές και τους σχετικούς οργανισμούς για τα κοινωνικά πλεονεκτήματα που παρέχονται σε κάθε χώρα. Πάντως, τα ακόλουθα παραδείγματα είναι ενδεικτικά των πλεονεκτημάτων που παρέχονται σε ορισμένα κράτη-μέλη, και αναγνωρίζονται ως τέτοια από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στη νομολογία του.

- Κάρτες μειωμένων εισιτηρίων που χορηγούνται από εθνικό σιδηροδρομικό οργανισμό σε οικογένειες πολυτέκνων,
- Επίδομα για ενήλικα άτομα με ειδικές ανάγκες που χορηγείται από ένα κράτος μέλος στους υπηκόους του,
- Άτοκα δάνεια κατά την γέννηση χορηγούνται από πιστωτικά ιδρύματα δημόσιου δικαίου με βάση οδηγίες και με τη χρηματοδοτική υποστήριξη του κράτους σε οικογένειες χαμηλών εισοδημάτων, με στόχο την ενθάρρυνση της γεννητικότητας,
- Εγγυημένο εισόδημα για ηλικιωμένα άτομα,
- Επίδομα αναμονής για νέους που αναζητούν εργασία,
- Κοινωνικές παροχές που να διασφαλίζουν, γενικά, ένα ελάχιστο επίπεδο διαβίωσης,
- Χορήγηση ειδικού επιδόματος γήρατος που να εξασφαλίζει ένα ελάχιστο εισόδημα σε ηλικιωμένα άτομα,
- Δυνατότητα για έναν εργαζόμενο να ζητήσει να επιτραπεί να διαμένει μαζί του ο/η σύντροφος του με τον /στην οποία δεν είναι παντρεμένος και που δεν είναι υπήκοος του κράτους μέλους υποδοχής,

- Υποτροφίες για εκπαίδευση που παρέχεται σε άλλο κράτος μέλος από το κράτος μέλος υποδοχής στο πλαίσιο διμερούς συμφωνίας, ακόμη και αν η συμφωνία περιορίζει τη χορήγηση των εν λόγω υποτροφιών στους υπηκόους των συμβαλλομένων,
- Ενίσχυση για εκπαίδευση ενόψει της συνέχισης σπουδών στη δευτεροβάθμια ή μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση,
- Χρηματοδότηση σπουδών που χορηγείται σε παιδιά εργαζομένων όταν ο εργαζόμενος εξακολουθεί να συντηρεί το παιδί, ακόμη και αν οι σπουδές αυτές πραγματοποιούνται σε άλλο κράτος μέλος, ιδίως στο κράτος μέλος προέλευσης,
- Επιδόματα για ενήλικα άτομα με ειδικές ανάγκες (ειδικό επίδομα και επίδομα για την βοήθεια τρίτου προσώπου) προς όφελος απογόνου που συντηρείται από τον ενδιαφερόμενο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ-ΜΕΛΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ

Εισαγωγή

Για την ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων η Ευρωπαϊκή κοινότητα σε συνεργασία με τα Κράτη-Μέλη υλοποίησαν διάφορα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, στο βαθμό που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της Κοινοτικής αγοράς εργασίας, καθώς και προγράμματα διακρατικών συνεργασιών στο χώρο της εκπαίδευσης και της νέας τεχνολογίας, της βελτίωσης των υπηρεσιών απασχόλησης, της ανταλλαγής νέων επιστημόνων, της εκμάθησης ξένων γλωσσών, της ευελιξίας στην αγορά εργασίας, της εξασφάλισης στέγης κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων, που μπορούν να θεωρηθούν ως ενέργειες που οδηγούν στην προώθηση της Ελεύθερης Διακίνησης των εργαζομένων στο εσωτερικό της κοινότητας.

2.1 Η εφαρμοζόμενη πολιτική για την αγορά εργασίας

Μετά την πρώτη ενεργειακή κρίση και την σταδιακή αύξηση της ανεργίας, πολλά από τα Κράτη-Μέλη της Κοινότητας ακολούθησαν μία πολιτική επιδομάτων για την προστασία των ανέργων. Το κύριο μέτρο

πολιτικής τους ήταν η παροχή επιδομάτων ανεργίας για την προσωρινή ανακούφιση των ανέργων.

Η διόγκωση του αριθμού των εγγεγραμμένων ανέργων, που ήταν και δικαιούχοι επιδομάτων ανεργίας, οδήγησε σε υπερβολική επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού πολλών χωρών της κοινότητας και το ύψος των επιδομάτων ανεργίας θεωρήθηκε από ειδικούς υψηλό ώστε να αποτελέσει αντικίνητρο για την απασχόληση, με αποτέλεσμα να περικόψουν τις δαπάνες παροχών.

Η συνεχιζόμενη μέχρι το 1984 αυξητική τάση της ανεργίας έδειξε το διαρθρωτικό της χαρακτήρα και οδήγησε τα Κράτη-Μέλη στη λήψη περισσότερο επιθετικών μέτρων κατά της ανεργίας. Για το λόγο αυτό, η παθητική στάση των χωρών της Κοινότητας με την εφαρμοζόμενη πολιτική επιδομάτων αντικαταστάθηκε από μία επιθετική πολιτική ενάντια στην ανεργία και κυρίως τη διαρθρωτική.

Η επιθετική πολιτική της αγοράς εργασίας απέβλεπε στην προστασία των ατόμων εκείνων που η ανεργία έπληττε περισσότερο και στην ενίσχυση των φτωχότερων περιοχών στις οποίες ο αριθμός των ανέργων ήταν κατά πολύ μεγαλύτερος. Περιελάμβανε δε την εφαρμογή προγραμμάτων προώθησης της απασχόλησης, της τεχνικής κατάρτισης και της βελτίωσης γενικά της κινητικότητας της εργασίας, αντιμετωπίζοντας έτσι το πρόβλημα της διαρθρωτικής ανεργίας.

Κατά τα μέσα της δεκαετίας του '80, παρατηρήθηκε έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού στην Κοινότητα, ειδικευμένα άτομα παρέμεναν άνεργα και οι ανισοροπίες παροχής κατάρτισης και αναγκών ειδικευμένης εργασίας μέσα στην Κοινότητα. Οι ανισοροπίες αυτές ήταν εντονότερες στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές της ΕΚ, ωστόσο περισσότεροι συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης στις πλουσιότερες παρά στις φτωχότερες χώρες της Κοινότητας.

Το 1989, σύμφωνα με τα στοιχεία μιας έρευνας που διενεργήθηκε για λογαριασμό της Κοινότητας, το 10% των ανέργων του συνόλου της Κοινότητας παρακολουθούσαν μαθήματα κατάρτισης. Στην Ολλανδία το ποσοστό αυτό ήταν 30% και στη Δανία και τη Γερμανία 15-20%. Στην Ελλάδα, την Ιρλανδία, την Πορτογαλία και το Βέλγιο ήταν κάτω από 5%. Το 20% της κατάρτισης πραγματοποιείται μέσα στις ίδιες τις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα σε επιχειρήσεις του τομέα των υπηρεσιών.

Στα πλαίσια της επιθετικής αυτής πολιτικής περιλαμβάνεται ακόμη η εφαρμογή μέτρων μείωσης της προσφοράς εργασίας και αύξησης της ευελιξίας της αγοράς εργασίας, όπως η πρόωρη συνταξιοδότηση, η μείωση της υπερωριακής εργασίας, προς όφελος της μερικής απασχόλησης, και ο επαναπατρισμός μεταναστών από τις χώρες υποδοχής τους, όπως ήταν για παράδειγμα η πρώην Δ. Γερμανία.

2.2 Οι λόγοι παρέμβασης της ίδιας της Κοινότητας

Ένα μεγάλο μέρος της ανεργίας στην Κοινότητα χαρακτηρίζεται ως διαρθρωτική, προέρχεται δηλαδή από τη δυσαρμονία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας. Διαπιστώθηκε η ανάγκη προσαρμογής της εκπαίδευσης και ιδιαίτερα της τεχνικής και επαγγελματικής κατάρτισης της ανάγκης της αγοράς εργασίας. Οι δυσαρμονίες μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας είναι εντονότερες σε τοπικό επίπεδο και περισσότερο της λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες.

Επομένως, πέρα από τα αναπτυξιακά μέτρα χρειάστηκαν άλλα μέτρα συνοδευτικά της μακροοικονομικής πολιτικής, της εκείνα που βελτιώνουν τη λειτουργία της αγοράς εργασίας και την κινητικότητα της εργασίας και αναβαθμίζουν την ποιότητα του εργατικού δυναμικού. Το θέμα αυτό απασχόλησε τη Συνάντηση Κορυφής του Εδιμβούργου (1992).

Έντονο εμφανίζεται το πρόβλημα της ανεργίας των νέων ηλικίας κάτω των 29 ετών και των γυναικών. Παράλληλα παρατηρείται αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό, που σχετίζεται μέχρι σήμερα της περισσότερες χώρες της Κοινότητας.

Η εκπαίδευση και η επαγγελματική κινητικότητα παρέχουν τη δυνατότητα της νέους, της γυναίκες και της μακρόχρονα ανέργους, που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία, να προσαρμοστούν στο νέο είδος των προσφερόμενων θέσεων εργασίας, όχι μόνο σε εθνικό αλλά και σε Κοινοτικό επίπεδο. Παράλληλα, η γεωγραφική κινητικότητα του εργατικού δυναμικού όχι μόνο στην εθνική αλλά και στην Κοινοτική αγορά εργασίας διευρύνει της δυνατότητες επαγγελματικής του αποκατάστασης.

Από τα όσα ισχύουν μέχρι σήμερα για την Ελεύθερη Διακίνηση, η ανεργία αυτή καθεαυτή συνιστά ένα από τα κύρια εμπόδια της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στην Κοινότητα, ιδιαίτερα των κατοίκων φτωχότερων περιοχών, των ανειδίκευτων, των μακροχρόνια ανέργων, των νέων και των γυναικών.

Το παρόν τουλάχιστον της Ελεύθερης Διακίνησης δεν φαίνεται να λειτουργεί υπέρ των ανειδίκευτων και των μακροχρόνια ανέργων. Γι' αυτήν την κατηγορία των ατόμων η παραδοσιακή μαζική μετανάστευση φαίνεται ότι παραμένει ακόμη και σήμερα η δραστηριότητα εκείνη που προσφέρει κάποια λύση, παρά οι μηχανισμοί που λειτουργούν στα πλαίσια της Ελεύθερης Διακίνησης. Αυτό ισχύει πολύ περισσότερο για της χώρες εκείνες όπου η οικονομική στήριξη των ανέργων, με τη καταβολή επιδομάτων ανεργίας ή άλλων προνομιακών παροχών, είναι ανεπαρκής.

Κατά συνέπεια, η ανεργία και ιδιαίτερα η μακροχρόνια, αποτελεί έναν ανασταλτικό παράγοντα για την Ελεύθερη Διακίνηση και επομένως για την οικονομική και κοινωνική συνοχή των Κρατών-Μελών. Ο τρόπος και οι μηχανισμοί λειτουργίας της Ελεύθερης Διακίνησης, της έχουν σήμερα δεν

μπορούν να βοηθήσουν της μακροχρόνια ανέργους, της ανειδίκευτους και της της ευπαθείς ομάδες του εργατικού δυναμικού. Δηλαδή, στην ουσία, πρόκειται για έναν κοινοτικό θεσμό που δεν διευκολύνει τη γεωγραφική κινητικότητα του εργατικού δυναμικού γενικά, αλλά κυρίως των εργαζομένων και μάλιστα των ειδικευμένων, ιδιαίτερα εκείνων με υψηλή ειδίκευση και των νέων που διαθέτουν τα αναγκαία προσόντα. Της είναι της βασικός λόγος για τον οποίο η Ευρωπαϊκή Κοινότητα χρηματοδοτεί προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης και κατάρτισης των νέων, που δεν διαθέτουν προσόντα, και των μακροχρόνια ανέργων ή άλλων ευπαθών κατηγοριών του πληθυσμού που πλήττονται από την ανεργία.

Το γεγονός ότι το πρόβλημα της ανεργίας βρίσκεται στην καρδιά της οικονομικής και κοινωνικής σύγκλισης των Κράτη-Μέλη της Κοινότητας, δείχνει ότι η Ελεύθερη Διακίνηση από μόνη της δεν μπορεί να προσφέρει λύσεις στο πρόβλημα αυτό, αφού ουσιαστικά αφορά της που έχουν καλές προοπτικές απασχόλησης στον τόπο της ή σε άλλη Κοινοτική χώρα και όχι το σύνολο αυτών που φαίνεται να οξύνεται και πάλι από της αρχές της τρέχουσας δεκαετίας.

Η δεκαετία του '90 ξεκίνησε ήδη με σταδιακή υποχωρητική τάση του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης και με στασιμότητα στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και ανοδικής πορείας της ανεργίας σε πολλά από τα Κράτη-Μέλη. Οι άνεργοι το 1987 ξεπέρασαν τα 15,5 εκατ. Άτομα και το ποσοστό ανεργίας έφτασε στο 10,7%. Το 1990 έπεσε στο 8,3, το 1992 στο 9,5% δηλ. 14 εκατ. Άνεργοι, ενώ το 1994 η ανεργία αυξήθηκε κατά 11% δηλ. 16 εκατ. Άνεργοι.

Κατά τα μέσα της δεκαετίας του '80, σε της από της περισσότερο αναπτυγμένες χώρες της Κοινότητας γίνονταν λόγος για μείωση του εργατικού δυναμικού, λόγω σημαντικής μείωσης του αριθμού των γεννήσεων που ξεκίνησε από τη δεκαετία του '60. Πολλοί μάλιστα ισχυρίζονται ότι η μείωση αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της ανεργίας, ιδιαίτερα των νέων, και μακροχρόνια ενδέχεται να προκύψει πρόβλημα έλλειψης εργατικών χεριών και η ανάγκη καλύτερης αξιοποίησης του υπάρχοντος εργατικού δυναμικού, ή ακόμη αλλοδαπού εργατικού δυναμικού από της Κοινοτικές ή μη Κοινοτικές χώρες.

Η άποψη της αυτή, σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα, δεν φαίνεται να επαληθεύεται. Η ανεργία των νέων ίσως να έχει υποχωρήσει ελάχιστα, αλλά η ανεργία των γυναικών παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα. Αυτό που παρατηρείται σήμερα είναι η διόγκωση του αριθμού των ανέργων πολιτών της Κοινότητας, που ζητούν απασχόληση, μετά από παράνομη εγκατάσταση της χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Το γεγονός αυτό έχει δημιουργήσει πρόσθετα κοινωνικά προβλήματα, για τα οποία απαιτούνται λεπτοί χειρισμοί και για τα οποία η Κοινότητα αναζητεί λύσεις κοινά αποδεκτές από όλα τα Κράτη-Μέλη.

2.3 Μορφές και τρόποι Κοινοτικής παρέμβασης

Η κοινοτική παρέμβαση που αποσκοπεί στην οικονομική και κοινωνική σύγκλιση μεταξύ των περισσότερο και λιγότερο αναπτυγμένων περιοχών της εκδηλώνεται είτε με τη μορφή οικονομικής στήριξης των Κρατών-Μελών που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη άμεσης εφαρμογής μέτρων προς την κατεύθυνση αυτή, όπως είναι η διάθεση πόρων μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων, είτε με τη μορφή άσκησης πολιτικής μέσω θεσμικών ρυθμίσεων ή συστάσεων προς τα Κράτη-Μέλη.

2.3.1 Διαγρονική εξέλιξη της παρέμβασης μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων (ΔΤ)

Αρχικά η Ευρωπαϊκή Κοινότητα παρεμβαίνει με τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), το οποίο χρηματοδοτεί όλες εκείνες τις ενέργειες που αφορούσαν την προώθηση της απασχόλησης και της τεχνικής και επαγγελματικής κατάρτισης του εργατικού δυναμικού.

Στις αρχές της δεκαετίας του '80 η εμφανιζόμενη διόγκωση του αριθμού των ανέργων κάτω των 25 ετών ανάγκασε την Επιτροπή να εισηγηθεί προς το Συμβούλιο Υπουργών ειδικές ρυθμίσεις υπέρ των ανέργων νέων. Το Περιφερειακό Ταμείο δεν χρηματοδοτούσε τέτοιου είδους ενέργειες.

Κατά τα μέσα της δεκαετίας του '80 συνεχίζεται η προσπάθεια αυτή και οι πόροι διατίθενται κυρίως για την ανάληψη πρωτοβουλιών από τους ίδιους τους νέους. Αρχίζει η χρηματοδότηση τέτοιων πρωτοβουλιών που αναπτύσσονται σε τοπικό επίπεδο. Παράλληλα με την προώθηση της απασχόλησης των ανέργων και ιδιαίτερα των ανέργων ηλικίας κάτω των 25 ετών, σημαντικό μέρος των Κοινοτικών πόρων κατευθύνεται σε συμπληρωματικές ενέργειες, όπως είναι η παροχή επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλών, η λειτουργία ειδικών υπηρεσιών για τους νέους, η εφαρμογή προγραμμάτων συμπληρωματικού χαρακτήρα που συνόδευαν τα προγράμματα τεχνικής κατάρτισης, η απόκτηση πρακτικής εμπειρίας στο χώρο εργασίας κλπ.

Με τη διόγκωση της μακροχρόνιας ανεργίας, κυρίως στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες της Κοινότητας, και την εμφάνιση έντονων δυσαρμονιών μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας σε τοπικό, εθνικό και Κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα προσανατολίζεται σε άλλες κατευθύνσεις και κυρίως στην ενίσχυση των μέτρων που αποσκοπούσαν ειδικά στην προώθηση της απασχόλησης των μακροχρόνια ανέργων.

Παρά τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που συνόδευαν την πολιτική που ακολουθούσαν τα Κράτη-Μέλη της, η ανεργία συνέχιζε την

ανοδική της πορεία. Η λειτουργία των Διαρθρωτικών Ταμείων θεωρήθηκε ότι δεν απέδιδε τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Οι αδυναμίες ορισμένων Κράτη-Μέλη να συντάξουν μελέτες σκοπιμότητας για το σχεδιασμό και την υποβολή προτάσεων υλοποίησης προγραμμάτων, ή να παρακολουθήσουν και να αξιολογήσουν τις ενέργειες που αναλάμβαναν μετά την έγκρισή τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, οφείλονταν στην έλλειψη εμπειρίας και στην ανεπάρκεια ειδικευμένων στελεχών ή ειδικών υπηρεσιών παρακολούθησης και αξιολόγησης αυτών των ενεργειών. Αυτό οδήγησε την Κοινότητα να καθιερώσει το θεσμό της παροχής Τεχνικής Βοήθειας (ΤΒ) προς τα Κράτη-Μέλη.

Η Τεχνική Βοήθεια στηρίζει οικονομικά προπαρασκευαστικές, διαχειριστικές και άλλες συμπληρωματικής μορφής ενέργειες των Κράτη-Μέλη για την επιτυχή υλοποίηση των προγραμμάτων τους. Η Τεχνική Βοήθεια μπορεί να καλύψει ακόμη και ανάλογες ανάγκες των ίδιων των Κοινοτικών οργάνων, προκειμένου να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους στα πλαίσια συνεργασίας με τα Κράτη-Μέλη.

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία (περιφερειακό και κοινωνικό), σύμφωνα με το άρθρο 130Δ της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης αποτελούν τα κατεξοχήν μέσα υποστήριξης της ΕΔ και επομένως της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής της Κοινότητας. Η νέα αναδιάρθρωσή τους και ευελιξία λειτουργίας τους, η προτεραιότητα που θα δοθεί υπέρ των λιγότερο αναπτυγμένων περιφερειών της Κοινότητας και οι πόροι που θα διατεθούν για κάθε Ταμείο, δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί επακριβώς και εγκριθεί από το Συμβούλιο Υπουργών. Αυτό που ήδη γνωρίζουμε όμως είναι το σύνολο των πόρων που θα διατεθούν γι' αυτά και που για την Ελλάδα, για όλη την περίοδο μέχρι το 1999, το συνολικό ποσό θα φθάσει στο ύψος ενός ετήσιου ποσού ΑΕΠ. Δεν γνωρίζουμε τις προτεραιότητες που θα δοθούν για την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής της Κοινότητας. Πολύ δε περισσότερο δεν γνωρίζουμε το είδος των ενεργειών ή τις περιφέρειες και τις ομάδες του πληθυσμού που θα υποστηριχθούν περισσότερο.

Εξάλλου, είναι άγνωστο ακόμη κατά πόσο η Επιτροπή και το Συμβούλιο Υπουργών είναι αποφασισμένοι να συμβάλουν αποφασιστικά στην προώθηση των διαδικασιών και την εφαρμογή των μηχανισμών εκείνων που θα διευκολύνουν πραγματικά την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας, ανεξάρτητα από την επικρατούσα κατάσταση σε κάθε εθνική αγορά εργασίας.

Οι κανονισμοί των Διαρθρωτικών Ταμείων δεν παρέχουν τη δυνατότητα στα Κράτη-Μέλη να αναλάβουν πρωτοβουλίες σχεδιασμού και εφαρμογής προγραμμάτων απασχόλησης, κατάρτισης και γεωγραφικής μετακίνησης εργαζομένων σε μια ευρεία κλίμακα διακρατικών συνεργασιών στο εσωτερικό της Κοινότητας. Τα προγράμματα διακρατικής συνεργασίας που σχετίζονται με την Ελεύθερη Διακίνηση είναι πολύ λίγα και οι διατιθέμενοι πόροι ακόμη λιγότεροι. Ίσως αυτό να θεωρείται μια πολύ

προχωρημένη ενέργεια για τα Κράτη-Μέλη, που εδώ και δεκαετίες αποτελούν χώρες προορισμού ή αποστολής εργατικού δυναμικού. Και βέβαια δεν θεωρούμε ότι παρέχεται μια τέτοια δυνατότητα με τα προγράμματα Κοινοτικών πρωτοβουλιών, που θα εξετάσουμε αμέσως παρακάτω και που αποτελούν πολύ μικρής κλίμακας ενέργειες, οι οποίες σχεδιάζονται από την Επιτροπή και επιβάλλονται στα Κράτη-Μέλη που συμμετέχουν στην εφαρμογή τους.

2.3.1.1 Οι στόχοι του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Ταμείου (ΕΚΤ) και τα μέτρα που χρησιμοποιεί η Κοινότητα σήμερα

Η εφαρμογή των μέτρων απασχόλησης και κατάρτισης της Κοινότητας αποσκοπεί, αφενός μεν στην καλύτερη αξιοποίηση των ανθρώπινων πόρων και στην αντιμετώπιση του κοινωνικού προβλήματος της ανεργίας και αφετέρου στην προετοιμασία όλων των ατόμων που ανήκουν στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, ώστε να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες πρόσβασης στην απασχόληση και κατάρτιση που προσφέρονται σε οποιοδήποτε Κράτη-Μέλη.

Τα μέτρα αυτά μπορούν να διακριθούν ανάλογα με το βαθμό κατά τον οποίο άμεσα επηρεάζουν το σχεδιασμό ή την εφαρμογή τους από τα Κράτη-Μέλη.

Η διαμόρφωση της λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Ταμείου επηρεάζει άμεσα το σχεδιασμό της πολιτικής απασχόλησης που ασκούν τα Κράτη-Μέλη αλλά όχι και τη μορφή που θα πάρει η πολιτική αυτή ή τον τρόπο εφαρμογής της. Οι όροι και το περιεχόμενο των εφαρμοζόμενων από τα Κράτη-Μέλη προγραμμάτων υπαγορεύονται από τους βασικούς όρους και προϋποθέσεις που έχει προκαθορίσει η Κοινότητα προκειμένου να τα χρηματοδοτήσει. Βέβαια, η λειτουργία του ελέγχου που ασκεί η Επιτροπή στα Κράτη-Μέλη ως προς την τήρηση των όρων που υπαγορεύει το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι επηρεάζει αποφασιστικά την άσκηση της πολιτικής απασχόλησης από τα Κράτη-Μέλη, αφού η εφαρμογή προγραμμάτων από αυτά, με τη χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Ταμείου, είναι προαιρετική. Η πολιτική απασχόλησης διαμορφώνεται από τα ίδια, τα Κράτη-Μέλη της Κοινότητας, αλλά προκειμένου να τύχουν χρηματοδότησης οφείλουν να προσαρμόσουν τις πολιτικές τους σύμφωνα με τους όρους που θέτει η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, επομένως σε σημαντικό βαθμό επηρεάζεται η άσκηση της πολιτικής τους.

Με την κατάρτιση των Κέντρων Περιφερειακής Στήριξης η Κοινότητα συνεργάζεται από κοινού με τα Κράτη-Μέλη για την επιτυχία των στόχων που έχουν τεθεί από τα ίδια, με βάση τις αναπτυξιακές επιλογές

(περιφερειακές ή τομεακές) και για τους άξονες προτεραιότητας που έχει καθορίσει το Κράτος-Μέλος και έχουν γίνει αποδεκτά από την Επιτροπή.

Τα θέματα ευρύτερου Κοινοτικού ενδιαφέροντος, όπως είναι η προώθηση της απασχόλησης και της κατάρτισης, η Ελεύθερη Διακίνηση και η κοινωνική προστασία των εργαζομένων, η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αναλαμβάνει να τα χειριστεί η ίδια, χωρίς την άμεση συμμετοχή των Κρατών-Μελών. Πρόκειται για το σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση προγραμμάτων Κοινοτικών πρωτοβουλιών, στα πλαίσια των στόχων του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Ταμείου .

Στην εφαρμογή αυτών των προγραμμάτων συμμετέχουν τα Κράτη-Μέλη με την υποβολή σχεδίου προγράμματος ενταγμένου στα πλαίσια και τους στόχους που έχει προκαθορίσει η Επιτροπή. Η παρακολούθηση της πορείας αυτών των προσαρμοσμένων στα Κοινοτικά πλαίσια προγραμμάτων γίνεται από την Επιτροπή και σε συνεργασία με τον υπεύθυνο φορέα (ή τους φορείς) που ορίζει το Κράτη-Μέλος.

Επομένως θα λέγαμε ότι οι Κοινοτικές πρωτοβουλίες, που αφορούν το σύνολο των Κράτη-Μέλη, είναι προγράμματα με τα οποία η Ευρωπαϊκή Κοινότητα χαράζει τη δική της πολιτική, αφού η ίδια αποφασίζει για το σχεδιασμό και την εφαρμογή τους.

2.3.1.2 Προγράμματα Κοινοτικών πρωτοβουλιών

Τα προγράμματα Κοινοτικών πρωτοβουλιών μπορεί να τα κατατάξει κανείς σε τέσσερις κατηγορίες. Μερικά από αυτά μπορεί να ανήκουν σε περισσότερες της μιας κατηγορίες.

Σχετικά με την εφαρμογή αυτών των προγραμμάτων μπορούν να γίνουν οι ακόλουθες παρατηρήσεις:

- Τα μεγαλύτερα κονδύλια για τα προγράμματα Κοινοτικών πρωτοβουλιών διατίθενται για θέματα προώθησης της τεχνολογίας, μεταφορών (DRIVE), Ιατρικής (AIM), προστασίας του περιβάλλοντος, προώθησης του εμπορίου και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας γενικά.
- Συχνά για την Ελλάδα υπεύθυνος φορέας είναι η ΓΓΕΤ, έστω και αν ένα πρόγραμμα αφορά άμεσα και άλλους φορείς, π.χ. το πρόγραμμα MCACE, για τον έλεγχο της μέριμνας σε ασθενοφόρα στην Ευρώπη (υποπρόγραμμα του προγράμματος AIM).
- Είναι εμφανής η τάση της Κοινότητας να διαθέτει υψηλά ποσά για προγράμματα που προωθούν την ανταλλαγή επιστημόνων, ερευνητών και την ανταλλαγή σπουδαστών ανώτατης εκπαίδευσης, π.χ. το πρόγραμμα SCIENCE, για τη δημιουργία επιστημονικών δικτύων προώθησης της ανταγωνιστικότητας

της Κοινότητας (488 MECUS), ERASMUS (192 MECUS) κ.α. Κάτι ανάλογο δεν γίνεται για τους νέους με τυπικά προσόντα κατώτερης, μέσης ή και ανώτερης τεχνικής εκπαίδευσης, που αποτελούν και την πλειοψηφία του νέου ειδικευμένου εργατικού δυναμικού.

Εξαίρεση ίσως αποτελεί το πρόγραμμα EUROFORM (300 MECUS). Δυστυχώς, όμως, ένα σημαντικό μέρος του προϋπολογισμού αυτού του προγράμματος διατέθηκε για άλλους σκοπούς, όπως είναι το project Euro qualification, που αφορά την καθιέρωση συστημάτων αμοιβαίας αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων, συμπεριλαμβανομένων των σπουδαστών που δεν κατέχουν πανεπιστημιακούς τίτλους. Σκοπός του προγράμματος είναι να διευκολύνει την κινητικότητα των αποφοίτων διακρατικών προγραμμάτων κατάρτισης, που υλοποιούνται με τη συνεργασία αρμόδιων φορέων από κάθε Κράτη-Μέλη. στα πλαίσια του προγράμματος αυτού, ο ΟΑΕΔ συμμετέχει σε μία κοινή προσπάθεια των 12 Κρατών-Μελών για την προετοιμασία 13 κοινών εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε διάφορες ειδικότητες μέσης βαθμίδας.

Γενικά μπορεί να ισχυριστεί κανείς ότι το μεγαλύτερο ποσό για τα προγράμματα που αφορούν την αγορά εργασίας και την προώθηση της κινητικότητας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας διατίθεται κατά σειρά προτεραιότητας:

1. Στη συνεργασία στον τομέα εκπαίδευσης, έρευνας - καινοτομίας και στην προώθηση της νέας τεχνολογίας (COMMET, ERASMUS, SCIENCE, DELTA, SPRINT, SPES κ.α.).

2. Στην προώθηση της επαγγελματικής και τεχνικής κατάρτισης, ιδιαίτερα για ορισμένες κατηγορίες ατόμων, όπως είναι οι νέοι, οι γυναίκες, οι μετανάστες, οι παλιννοστούντες, οι πολιτικοί πρόσφυγες, οι μακροχρόνια άνεργοι κλπ. (EURORORM, EUROTENET, FORCE, HELIOS, PETRA, IRIS κ.α.).

3. Στην προώθηση της απασχόλησης, ιδιαίτερα για άτομα που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη παροχής βοήθειας (άτομα με ειδικές ανάγκες), που συχνά συμπεριλαμβάνει και την εφαρμογή συνοδευτικών μέτρων, όπως είναι ο ενεργός επαγγελματικός προσανατολισμός πριν από την έναρξη του προγράμματος κατάρτισης και η τοποθέτηση σε εργασία, μετά το τέλος της κατάρτισης (HORIZON, NOW, PSCE, κ.α.).

4. Στη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας στο εσωτερικό της ΕΚ (ARION, ECTS, ERASMUS, LINGUA, NARIC, SEDOC, YES, TEMPUS και SAFE).

5. Στην καθιέρωση Κοινοτικών δικτύων για την ανταλλαγή πληροφοριών που αφορούν την κίνηση της αγοράς εργασίας, το συντονισμό της σχετικής πολιτικής για την προώθηση της απασχόλησης και την αντιμετώπιση προβλημάτων ανεργίας για ορισμένες ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, χωρίς όμως να χρηματοδοτούνται ενέργειες κατάρτισης ή

απασχόλησης (ADL, ELISE, FRGO, ILE, LEDA, MISEP, NEC, SAFE, STADIUM, και SYSDM).

Μερικά από τα προγράμματα αυτά, εξυπηρετούν άμεσα και τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στην ΕΚ. Τέτοια είναι τα προγράμματα MISEP, SAFE, NEC και STADIUM. Από το περιεχόμενο των προγραμμάτων διαπιστώνεται ο τρόπος με τον οποίο η Κοινότητα επιχειρεί να αντιμετωπίσει τα διάφορα προβλήματα παρεμπόδισης της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση:

Α) Στη μεταφορά τεχνογνωσίας και καινοτομιών από τις περισσότερο αναπτυγμένες στις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες, στον τομέα των επιστημών, της εκμάθησης ξένων γλωσσών, της τεχνικής και επαγγελματικής κατάρτισης, της ασφάλειας, της υγιεινής και προστασίας των εργαζομένων μέσα στο εργασιακό χώρο. Έτσι επιτυγχάνεται η σύγκλιση των διαφόρων συστημάτων και μεθόδων εκπαίδευσης και προστασίας των εργαζομένων, που εφαρμόζεται από τις χώρες της κοινότητας στους τομείς τα προγράμματα ARION, ECTS, LINGUA και SAFE.

Β) Στην προώθηση της κινητικότητας των σπουδαστών πανεπιστημίων και των νέων μέσω των προγραμμάτων TEMPUS, ERASMUS και YES.

Γ) Στην δημιουργία δικτύων ανταλλαγής πληροφοριών για θέματα που αφορούν το συμφητισμό μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας, του όρους και της συνθήκες απασχόλησης, την πολιτική της αγοράς εργασίας που ασκείται σε κάθε Κ-Μ, τις συνθήκες που επικρατούν σε κάθε περιφερική, εθνική και τοπική αγορά, με τη βοήθεια των SECONDS, MISER, SYSDM, NEC, STADIUM.

Δ) Στην αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων μέσω των προγραμμάτων NARIS και EUROQUALIFICATION.

Στη σχετικά μικρή Κοινοτική υποστήριξη της πολιτικής προώθησης της ελεύθερης κυκλοφορίας εργαζομένων στην κοινότητα, μέσα από τα προγράμματα Κοινοτικών πρωτοβουλιών, πρέπει να επισημανθεί το γεγονός της σχετικά ικανοποιητικής συμμετοχής της Ελλάδας στα προγράμματα αυτά. Μεγάλη συμμετοχή η χώρα μας έχει στα προγράμματα ERASMUS, LINGUA και FORCE.

2.4 Οργανωτικά-διοικητικά και τεχνικά μέτρα που χρησιμοποιεί η κοινότητα για τη προώθηση της ελεύθερης διακίνησης

Η Επιτροπή της κοινότητας για τη προώθηση ειδικών θεμάτων που αφορούν την αγορά εργασίας και για τη καλύτερη παρακολούθηση της πορείας τους έχει καθιερώσει τη λειτουργία Γενικών Διευθύνσεων. Κάθε

Γενική Διεύθυνση (Directorate General) έχει καθιερώσει συμβουλευτικά όργανα και επιτροπές για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της.

Η Μόνιμη Επιτροπή Απασχόλησης των Γενικών Διευθυντών και υπεύθυνων Οργανισμών απασχόλησης του εργατικού δυναμικού αποτελεί το συμβουλευτικό όργανο της Γενικής Διεύθυνσης στα πλαίσια υλοποίησης των διατάξεων του θεσμικού πλαισίου.

Τα θέματα που εξετάζονται στα πλαίσια της λειτουργίας αυτής της επιτροπής αφορούν την αγορά εργασίας, την απασχόληση, τη στήριξη των ανέργων και διάφορα κοινωνικά θέματα που αφορούν γενικά τους εργαζόμενους.

Τα μέλη της Επιτροπής ανταλλάσσουν απόψεις για θέματα που αφορούν την απασχόληση που ασκεί κάθε Κράτος-Μέλος της κοινότητας, με την προοπτική χάραξης και εφαρμογής μιας κοινοτικής πολιτικής απασχόλησης. Η Μόνιμη Επιτροπή Απασχόλησης με τη βοήθεια της διεύθυνσης εκφέρει τη γνώμη της για διάφορα θέματα στην Επιτροπή της Κοινότητας και αυτή με τη σειρά της προετοιμάζει εκθέσεις ή εισηγήσεις που συζητούνται στο συμβούλιο υπουργών Εργασίας για την οριστική λήψη αποφάσεων.

Ένα από τα βασικά θέματα που κατά καιρούς απασχολούν τη Μόνιμη Επιτροπή Απασχόλησης είναι το θέμα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της κοινότητας. Ο σχεδιασμός και η δημιουργία δικτύων συνεργασίας μεταξύ των Κρατών-Μελών για την προώθηση της ελεύθερης διακίνησης των εργαζομένων στην κοινότητα, όπως είναι το SEDOC, MISER, ELISE, ILE, ήταν το αποτέλεσμα εργασιών αυτής της Επιτροπής.

Παράλληλα με τη Μόνιμη Επιτροπή Απασχόλησης και κατά το πρότυπο λειτουργίας αυτής της Επιτροπής, υπάρχει και μια αντίστοιχη Επιτροπή για θέματα κατάρτισης. είναι θέματα που αφορούν την ΕΔ και άπτονται τον τομέα τεχνικής και επαγγελματικής κατάρτισης εξετάζονται από αυτή την επιτροπή.

Στα πλαίσια των εργασιών αυτής της Επιτροπής σχεδιάζονται και λειτουργούν δίκτυα συνεργασίας μεταξύ των Κ-Μ, με στόχο την ενιαία αντιμετώπιση των προβλημάτων κατάρτισης και τη χάραξη ενιαίας πολιτικής κατάρτισης και τη προετοιμασία του εργατικού δυναμικού για την αύξηση της κινητικότητας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας.

Η Επιτροπή αυτή συνέβαλε στη λειτουργία των Κοινοτικών δικτύων EUROTECNET, IRIS, στη διαδικασία της αμοιβαίας αναγνώρισης των διπλωμάτων και στο σχεδιασμό προγραμμάτων που αφορούν την κατάρτιση σε σύνδεση με τη νέα τεχνολογία.

Το SEDOC χρησιμοποιήθηκε ως εργαλείο στη διάθεση της Κοινότητας ώστε να υλοποιήσει στην πράξη το θεσμικό πλαίσιο (Συνθήκη της Ρώμης, Κανονισμός 1612/1968) που αφορά τη συνεργασία μεταξύ των Κ-Μ σε θέματα ανταλλαγής πληροφοριών για την αγορά εργασίας (σε Κοινοτικό επίπεδο) και τη λειτουργία του μηχανισμού συμψηφισμών μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας σε Κοινοτικό επίπεδο.

Κάθε χώρα μέλος της κοινότητας διαθέτει ένα κεντρικό γραφείο ,που παίζει συντονιστικό ρόλο μεταξύ των τοπικών υπηρεσιών απασχόλησης των Εθνικών Οργανισμών Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού , σε ότι αφορά τη διακίνηση εργαζομένων από και προς τις άλλες χώρες της Κοινότητας. Τα κεντρικά αυτά γραφεία συντονίζουν τις ενέργειές τους με τη βοήθεια του Κοινοτικού γραφείου της ΕΚ, που βρίσκεται στις Βρυξέλλες. Όλα μαζί αποτελούν το δίκτυο /σύστημα SEDOC.

Μετά το τέλος της μεταβατικής περιόδου και από τις 1/1/94 η Ελλάδα αποτελεί ενεργό μέλος του συστήματός SEDOC και συμμετέχει κανονικά στη λειτουργία του συστήματος αυτού. Έτσι ο εργοδότης δηλώνει κενές θέσεις εργασίας στις υπηρεσίες απασχόλησης του ΟΑΕΔ έχει το δικαίωμα να ζητήσει διαθέσιμο εργατικό δυναμικό από άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εφόσον το ντόπιο διαθέσιμο άνεργο δυναμικό δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες του.

Το Ελληνικό κεντρικό γραφείο της Αθήνας σε συνεργασία με το κεντρικό κοινοτικό γραφείο των Βρυξελλών ελέγχει αν και κατά πόσο οι θέσεις εργασίας μπορούν να καλυφθούν από διαθέσιμο εργατικό δυναμικό της Κοινότητας. Μετά την πάροδο 18 ημερών ,και εφόσον είναι αδύνατη η κάλυψη των θέσεων εργασίας από την εθνική και κοινοτική αγορά εργασίας, τότε η εθνική υπηρεσία απασχόλησης υποχρεούται να επιτρέψει την είσοδο αλλοδαπού εργατικού δυναμικού στην Ελλάδα προκειμένου να καλυφθούν οι συγκεκριμένες ανάγκες του εργοδότη σε ειδικευμένο προσωπικό.

Για παράδειγμα όταν υπάρχει μια κενή θέση εργασίας που δηλώθηκε από έναν εργοδότη στον ΟΑΕΔ (Τοπική Υπηρεσία Απασχόλησης Κιάτου) δεν μπορεί να καλυφθεί λόγω έλλειψης της ειδικότητας, η θέση αυτή μεταβιβάζεται στο περιφερειακό Γραφείο των Πατρών, προκειμένου να εξεταστεί η δυνατότητα συμψηφισμού από μία ευρύτερη λίστα εγγεγραμμένων ανέργων σε επίπεδο περιφέρειας. Αν τέτοια δυνατότητα δεν υπάρχει τότε η κενή θέση εργασίας μεταβιβάζεται στο κεντρικό Γραφείο Εργασίας της Ελλάδας για έναν τελικό έλεγχο δυνατοτήτων κάλυψης της από ένα άτομο που να διαθέτει τα ανάλογα προσόντα.

Ακολουθώντας την ίδια λογική η θέση εργασίας καταλήγει στο γραφείο των Βρυξελλών, το οποίο και την μεταβιβάζει σε όλα τα άλλα κεντρικά Γραφεία Εργασίας των υπολοίπων 14 Κράτη-Μέλη. Στο

παράδειγμά μας, η Ιρλανδία μπορεί να ανταποκριθεί στη σχετική ζήτηση ειδικευμένου προσωπικού και αποστέλλει το ανάλογο μήνυμα μέσω του Γραφείου των Βρυξελλών στην Αθήνα, προκειμένου να ενημερωθεί η υπηρεσία απασχόλησης του Κιάτου για το επόμενο στάδιο της διαδικασίας σύζευξης. Στη περίπτωση που το μήνυμα από το κεντρικό Γραφείο Εργασίας των Βρυξελλών ήταν αρνητικό, εφόσον δεν υπήρχε καμία ανταπόκριση από κοινοτική χώρα, ο εργοδότης έχει το δικαίωμα να στραφεί, για αναζήτηση ανέργου που διαθέτει τα ανάλογα προσόντα και μετά από την έκδοση ειδικής άδειας, σε χώρες εκτός της κοινότητας.

Είναι γεγονός ότι η χώρα με τα μεγαλύτερα προβλήματα λειτουργίας της αγοράς εργασίας θα έχει να αντιμετωπίσει σοβαρά προβλήματα σε περίπτωση πλήρους εφαρμογής του SEDOC. Το σύστημα αυτό προϋποθέτει μια καλά πληροφορημένη αγορά εργασίας και κατάλληλα οργανωμένες και επανδρωμένες τοπικές υπηρεσίες απασχόλησης.

Το Δίκτυο του SEDOC δεν χρησιμοποιείται για μόνο για τη διαδικασία συμψηφισμών ανέργων και κενών θέσεων εργασίας σε Κοινοτικό επίπεδο, αλλά οι δραστηριότητες του επεκτείνονται και πέρα από αυτό. Λειτουργεί ως δίκτυο ανταλλαγής πληροφοριών που αφορούν την κατάσταση των εθνικών και τοπικών αγορών εργασίας, τις συνθήκες εργασίας και του κόστους ζωής, τις συνθήκες ανεύρεσης στέγης για αυτούς που επιθυμούν να μετακινηθούν σε άλλη χώρα.

Το SEDOC λειτουργεί επίσης ως στατιστική πηγή πληροφόρησης για θέματα που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στη Κοινότητα, τις δυσαρμονίες μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας σε κοινοτικό επίπεδο καθώς και τις ανάγκες πάνω στην ειδικευμένη εργασία.

B. MISEP

Ένα συμπληρωματικό δίκτυο που λειτουργεί παράλληλα με το SECOD είναι το MISEP (αμοιβαίο σύστημα πληροφόρησης για την πολιτική απασχόλησης). Σε κάθε χώρα μέλος ορίζεται ένας υπεύθυνος που ανήκει στο Κοινοτικό δίκτυο MISEP. Καθήκον του είναι να ενημερώνει την κεντρική υπηρεσία της Κοινότητας στις Βρυξέλλες για κάθε αλλαγή στη νομοθεσία που αφορά την αγορά εργασίας και τους εργαζόμενους ή ανέργους. Έτσι, με κάθε βοήθεια του συντονιστικού γραφείου και την έκδοση ειδικού ενημερωτικού δελτίου, κάθε Κράτος-Μέλος είναι σε θέση να πληροφορηθεί την ασκούμενη πολιτική απασχόλησης και της τρέχουσες αλλαγές που σημειώνονται σε αυτή μέσα σε κάθε Κράτος-Μέλος. Στο δίκτυο αυτό από εθνικής πλευράς συμμετέχουν συνήθως υπάλληλοι των Υπουργείων Εργασίας των Κρατών-Μελών.

Η κύρωση από το εθνικό κοινοβούλιο των κανονισμών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στην Κοινότητα, καθιστά τις διατάξεις του κανονισμού νόμο του κράτους. Οι σχετικοί κανονισμοί έχουν κυρωθεί με νόμο από τα Κράτη-Μέλη, αλλά ωστόσο, η έλλειψη γνώσεων και εμπειρίας των ανθρώπων που καλούνται να υλοποιήσουν αυτές τις διατάξεις συχνά υποχρεώνει την κοινότητα να προσφέρει τις δυνατότητες στα Κράτη-Μέλη που δεν διαθέτουν το κατάλληλα εκπαιδευόμενο προσωπικό ή τα αναγκαία μέσα, προκειμένου να υλοποιήσουν τις σχετικές με την ελεύθερη κυκλοφορία εργαζομένων νομοθετικές διατάξεις.

Στα πλαίσια των εργασιών των Μονίμων Επιτροπών Απασχόλησης και Κατάρτισης και της παροχής τεχνικής βοήθειας από την κοινότητα προς τα Κράτη-Μέλη, πραγματοποιούνται προγράμματα ανταλλαγών υπαλλήλων των υπηρεσιών απασχόλησης και κατάρτισης των αρμόδιων κρατικών φορέων. Παράλληλα, στα πλαίσια των εργασιών των ίδιων δραστηριοτήτων, η Κοινότητα με δική της πρωτοβουλία και κατόπιν αιτήματος που υποβάλλει ένα Κράτος-Μέλος, εφαρμόζει προγράμματα αποστολής ειδικών για θέματα που αφορούν π.χ την λειτουργία του προγράμματος SEDOC καθώς και την κατάρτιση ατόμων που θα στελεχώσουν τέτοιου είδους υπηρεσίες, ή την οργάνωση και λειτουργία τεχνικών σχολών μαθητείας ή ταχύρυθμης εκπαίδευσης. Για παράδειγμα στην Ελλάδα έγιναν δύο φορές επισκέψεις ειδικών από τη Γερμανία και Ιρλανδία για την ενημέρωση Ελλήνων συναδέλφων του σε θέματα SEDOC.

Από το 1989, η Ελλάδα συμμετέχει στο πρόγραμμα ανταλλαγών υπαλλήλων των υπηρεσιών απασχόλησης και των τεχνικών σχολών. Έτσι οι υπάλληλοι μιας χώρας έχουν τη δυνατότητα να δουν από κοντά τον τρόπο λειτουργίας όχι μόνο του SEDOC αλλά και τοπικών υπηρεσιών απασχόλησης, των υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού, των τεχνικών σχολών και πολλών άλλων δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στα Κ-Μ, στα πλαίσια λειτουργίας της αγοράς εργασίας και αντιμετώπισης της ανεργίας, μέσω της υλοποίησης προγραμμάτων απασχόλησης ή τεχνικής και επαγγελματικής κατάρτισης.

Πέρα όμως από τις γνώσεις που αποκτούν οι υπάλληλοι και τη δυνατότητα ανταλλαγής εμπειριών, αναπτύσσεται μεταξύ τους κλίμα φιλίας και αμοιβαίας εμπιστοσύνης, έτσι ώστε να προωθείται η μεταξύ τους συνεργασία με τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα.

2.5 Κοινωνική προστασία και ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων

Σε αντίθεση με τα θέματα απασχόλησης και εκπαίδευσης, η πολιτική που ακολουθεί η κοινότητα στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας έχει τη μορφή συστάσεων και όχι παρεμβάσεων υποχρεωτικού χαρακτήρα ή παροχής οικονομικής ενίσχυσης για την εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων. Σήμερα, τουλάχιστον κάθε Κ-Μ ρυθμίζει από μόνο του την πολιτική κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας. Οι τεράστιες διαφορές στα συστήματα που εφαρμόζονται καθώς και στον τρόπο χρηματοδότησης τους δεν επιτρέπουν μία ομαλή σταδιακή πρόσβαση σε ένα ενιαίο σύστημα για όλα τα Κ-Μ. η αφετηρία εκκίνησης και η διαχρονική πρόοδος που σημειώθηκε στα συστήματα αυτά διαφέρει σημαντικά από χώρα σε χώρα.

2.5.1 Απασχόληση των διακινουμένων

Για την εξασφάλιση της απασχόλησης των διακινουμένων, το πρόγραμμα της Επιτροπής προβλέπει ενέργειες οι περισσότερες από τις οποίες έχουν ήδη υλοποιηθεί. Τέτοιες ενέργειες που υλοποιήθηκαν με αφορμή τη διακήρυξη των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων είναι:

- η ετήσια δημοσίευση της έκθεσης για την απασχόληση στην Ευρώπη, που άρχισε να δημοσιεύεται από το 1989 (Employment in Europe).
- Η ίδρυση ευρωπαϊκού παρατηρητηρίου της απασχόλησης για τη πρόβλεψη της εξέλιξης της προσφοράς και της ζήτησης εργασίας.
- Η ανάπτυξη προγραμμάτων δράσης και έρευνας που έχουν ξεκινήσει με σκοπό τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης για ειδικές κοινωνικές ομάδες (μακροχρόνια άνεργοι, νέοι, τοπικές πρωτοβουλίες) τέτοια προγράμματα είναι το EUROFORM, NOW, HORIZON, ERGO.
- Άλλη ενέργεια είναι η βελτίωση του συστήματος SEDOC. Το πρόγραμμα SEDOC –EURES, που ανακοινώθηκε από την επιτροπή, έχει ως στόχο την εφαρμογή πληροφοριακών συστημάτων και τον εκσυγχρονισμό του SEDOC για μία ευρύτερη και αποτελεσματικότερη εφαρμογή του από τις τοπικές υπηρεσίες απασχόλησης των Κράτη-Μέλη.

2.5.2 Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση των διακινουμένων

Για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ο κοινωνικός χάρτης ορίζει ότι:

- -Κάθε εργαζόμενος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας πρέπει να έχει πρόσβαση σε επαγγελματική εκπαίδευση σε όλη τη διάρκεια του ενεργού του βίου. Επισημαίνουμε επίσης ότι οι διακρίσεις βάση ιθαγένειας απαγορεύονται. Οι αρμόδιες δημόσιες αρχές, οι επιχειρήσεις ή κοινωνικοί εταίροι, θέτουν σε λειτουργία μηχανισμούς μόνιμης και συνεχούς εκπαίδευσης, ώστε να εμπλουτίζονται οι γνώσεις του εργατικού δυναμικού, ιδίως ότι αφορά την τεχνολογική εξέλιξη.
- -Όπως στον τομέα της απασχόλησης, έτσι και στον τομέα της εκπαίδευσης, η Κοινότητα κάνει αποφασιστικά βήματα αναβάθμισης του εργατικού της δυναμικού. Στο πλαίσιο αυτών των αρχών της η Επιτροπή προτείνει μέτρα που αποβλέπουν :
- -Στην πρόσβαση όλων των εργαζομένων στην κατάρτιση, σε όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής τους ζωής.
- -Στην ορθολογικοποίηση και τον καλύτερο συντονισμό των Κοινοτικών προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης.
- -Στην ανάπτυξη των Κοινοτικών προγραμμάτων ανταλλαγής νέων εργαζομένων.
- -Στη μεγαλύτερη προσπάθεια συνέχισης των εργασιών για την αντιστοιχία των προσόντων επαγγελματικής κατάρτισης μεταξύ των Κρατών-Μελών, εξετάζοντας όλα αυτά τα προγράμματα Κοινοτικών πρωτοβουλιών φαίνεται ότι η ασκούμενη πολιτική της κοινότητας στον τομέα της εκπαίδευσης ανταποκρίνεται στο πρόγραμμα της διακήρυξης των θεμελιωδών Κοινοτικών Δικαιωμάτων των εργαζομένων.

2.6 Καθυστερήσεις στην εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου

Σχεδόν το σύνολο των αποφάσεων της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Απασχόλησης και το πρόγραμμα υλοποίησής τους, που περιλαμβάνεται στη Λευκή Βίβλο, έχει πάρει τη μορφή Κοινοτικής νομοθεσίας, την οποία οφείλουν να επικυρώσουν όλα τα Κράτη-Μέλη. Η Ελλάδα προηγείται σε ότι αφορά τη διαδικασία ενσωμάτωσης του κοινοτικού δικαίου στο εθνικό. Ωστόσο, ότι συμβαίνει στα άλλα Κράτη-Μέλη της κοινότητας συμβαίνει και

στην Ελλάδα δηλαδή δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που λόγω ανεπαρκούς οργάνωσης της δημόσιας διοίκησης ή ανεπάρκειας διάθεσης πόρων για την εφαρμογή στην πράξη αυτών των νόμων, ή ίσως για άλλους λόγους, οι νόμοι παραμένουν χωρίς εφαρμογή. Οι πρωτοβουλίες της κοινότητας για το ξεπέραςμα τέτοιων προβλημάτων προσκρούουν πάντοτε στην αρχή της επικουρικότητας., έτσι ο πόλος της περιορίζεται δραστικά στην ενεργοποίηση όλων των θεσμικών μέτρων και την ευθύνη γι' αυτό την έχουν αποκλειστικά οι χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

2.6.1 Εφαρμογή διοικητικών και οργανωτικών μέτρων

Η διαδικασία αμοιβαίας αναγνώρισης τίτλων σπουδών, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τη μέση και ανώτερα εκπαίδευση για τεχνικές ειδικότητες έχει καθυστερήσει , δεν απαιτούνται μόνο συνεργασίες για την εξεύρεση κοινά αποδεκτών λύσεων στα προβλήματα που προκύπτουν για την καθιέρωση κοινών κριτηρίων αμοιβαίας αναγνώρισης αλλά και στο τομέα σχεδιασμού και υλοποίησης κοινών διακρατικών προγραμμάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και συνεχούς επιμόρφωσης.

Συχνά, στα πλαίσια προγραμμάτων κοινής δράσης, ορισμένες χώρες επιθυμούν να διατηρήσουν τον τρόπο σχεδιασμού των ενεργειών τους όπως για παράδειγμα την προετοιμασία ενός αναλυτικού προγράμματος κατάρτισης χωρίς να ακολουθούν μια κοινή διαδικασία σχεδιασμού ενός Κοινοτικού προγράμματος εκπαίδευσης κοινού για όλα τα Κράτη-Μέλη.

Βέβαια υπάρχουν και αντικειμενικές δυσκολίες που οφείλονται στη διαφορετική δομή και διάρθρωση των οικονομικών δραστηριοτήτων και της παραγωγικής διαδικασίας σε κάθε Κράτος-Μέλος, το γεγονός αυτό είναι εκείνο που προσδιορίζει σε μεγάλη έκταση και το περιεχόμενο ενός προγράμματος εκπαίδευσης.

Από την άλλη πλευρά η υπάρχουσα εκπαιδευτική υποδομή και τα εφαρμοζόμενα εκπαιδευτικά συστήματα και αναλυτικά προγράμματα σπουδών, που σε μεγάλη έκταση αντικατοπτρίζουν τον οικονομικό χαρακτήρα κάθε Κράτους-Μέλους, διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των Κρατών -Μελών της Κοινότητας .

Η δημιουργία εθνικών σύγχρονων υπηρεσιών απασχόλησης που να ανταποκρίνονται στις οδηγίες της Κοινότητας έχει καθυστερήσει στο δίκτυο για το συμψηφισμό μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας σε Κοινοτικό επίπεδο προσπάθειες γίνονται για την λειτουργία αυτού του συστήματος με την βοήθεια της μηχανογράφησης όλων των υπηρεσιών απασχόλησης σε κεντρικό αλλά και περιφερειακό επίπεδο. Απαιτούνται κατάλληλοι μηχανισμοί συγκέντρωσης, επεξεργασίας και ανταλλαγής των πληροφοριών που σχετίζονται με όλα τα θέματα τα οποία αφορούν τις εθνικές αγορές εργασίας.

Συχνά σημειώνονται διαφωνίες μεταξύ των Κρατών-Μελών ως προς τον τρόπο οργάνωσης αυτών των υπηρεσιών. Σε ορισμένα Κράτη-Μέλη οι υπηρεσίες απασχόλησης λειτουργούν ανεξάρτητα από τις υπηρεσίες παροχής επιδομάτων ανεργίας και συνεργάζονται μόνο ως προς τον έλεγχο αν και κατά το πόσο οι επιδοτούμενοι άνεργοι μπορούν να καλύψουν τις διαθέσιμες κενές θέσεις εργασίας που δηλώνουν στα γραφεία απασχόλησης.

Οι τεράστιες κοινωνικοασφαλιστικές διαφορές μεταξύ των Κρατών-Μελών αντικατοπτρίζονται στο τομέα της κοινωνίας των Κρατών-Μελών της κοινότητας. Οι πόροι για την οικονομική κάλυψη των ανέργων διαφέρουν ως προς το ύψος και τη διάρθρωση τους, άλλοτε συμμετέχει ο κρατικός προϋπολογισμός και άλλοτε το σύστημα στηρίζεται αποκλειστικά σε διμερές επίπεδο, με την συμμετοχή δηλαδή των εργοδοτών και των εργαζομένων. Οι προϋποθέσεις επιδότησης, το ύψος και η διάρκεια της διαφέρουν σε κάθε Κράτος-Μέλος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΕΚΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

3.1 Έκταση της ελεύθερης διακίνησης στην κοινότητα

Το 1995, μόνο το 4% όσων κατοικούσαν στην Κοινότητα δεν ήταν υπήκοοι της χώρας όπου διέμεναν. Τα 4/5 δε περίπου των μεταναστών προέρχονται από τρίτες χώρες. Από τον πληθυσμό της Ελλάδας μόνο το 4% κατοικεί σε άλλες χώρες της ΕΚ, ενώ προηγούνται η Ιρλανδία (8%), η Πορτογαλία (10%) και το Λουξεμβούργο (5%).

Είναι χαρακτηριστική η περίπτωση της Ιρλανδίας, όπου το 18% του εργατικού της δυναμικού βρίσκεται σε άλλη Κοινοτική χώρα, κυρίως την Αγγλία. Ίσως η μεγαλύτερη κινητικότητα των εργαζομένων να οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη λήψη μέτρων που αφορούν τους εργαζομένους και κυρίως επειδή υπάρχουν στενοί δεσμοί μεταξύ αυτών των δύο χωρών. Επίσης, το 6,8% του ΑΕΠ -της Ιρλανδίας διενεργείτο το 1997 για προγράμματα στην αγορά εργασίας και ένα μικρότερο μέρος για παροχές ανεργίας, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για την Κοινότητα ήταν 2,5% του Κοινοτικού ΑΕΠ. Στη χώρα μας ήταν λιγότερο από 1%. Τα προγράμματα αυτά συμβάλλουν άμεσα στην κινητικότητα του εργατικού δυναμικού.

Στο σύνολο της Κοινοτικής αγοράς εργασίας, ο λόγος του αλλοδαπού εργατικού δυναμικού από χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ως προς τις χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Κοινότητας είναι 1:1,4. Ο αντίστοιχος λόγος για την

Ελλάδα το 1997 ήταν 1:3,8 και ίσως σήμερα η αναλογία αυτή να έχει διαφοροποιηθεί υπέρ των εκτός Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Το αντίστοιχο ποσοστό για την Ισπανία είναι 1:1,1, για την Ιρλανδία 1:0,2 και μόνο για την Πορτογαλία 1:4,7 και τη Γερμανία 1:3,8. Παρόλα αυτά δεν μπορούμε να εξαγάγουμε το συμπέρασμα ότι η Γερμανία, η Ελλάδα και η Πορτογαλία αποτελούν τις χώρες της Κοινότητας στις οποίες το ξένο, εκτός Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εργατικό δυναμικό, υπερέχει κατά πολύ εκείνου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Και αυτό γιατί δεν γνωρίζουμε την ακριβή έκταση της παράνομης μετανάστευσης ξένων εργατών σε όλες τις Κοινοτικές χώρες.

Η μετανάστευση εργαζομένων από το ένα Κράτη-Μέλη στο άλλο, ακόμη και μέσα στην περίοδο ανάκαμψης και αύξησης της απασχόλησης μεταξύ 1990-1997, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί σημαντική. Και μετά την 1.1.1998, αφότου η Ελλάδα συμμετέχει στις διαδικασίες συμψηφισμού μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας σε Κοινοτικό επίπεδο, δεν έχουν παρατηρηθεί αξιοσημείωτες μετακινήσεις εργατικού δυναμικού από και προς τη χώρα μας στα πλαίσια της Ελεύθερης Διακίνησης.

Το γεγονός αυτό μπορεί να εξηγηθεί, αφενός μεν από τη γενική οικονομική κατάσταση στο χώρο της Κοινότητας και την επιφυλακτικότητα των Κρατών-Μελών να διευκολύνουν την Ελεύθερη Διακίνηση, και αφετέρου από τις υπάρχουσες δυσκαμψίες στις εθνικές αγορές εργασίας και τα προβλήματα μετεγκατάστασης των εργαζομένων που συνδέονται με τη μετανάστευση

3.2. Προοπτικές της ελεύθερης διακίνησης και οι συνέπειές της για την Ελλάδα

Οι ανακατατάξεις στον ευρωπαϊκό χώρο κάνουν αρκετά δύσκολη την πρόβλεψη σχετικά με τον καταμερισμό της εργασίας. Είναι δύσκολο να προβλέψει κανείς τα ρεύματα των μετακινήσεων εργατικού δυναμικού, στα πλαίσια της ελεύθερης διακίνησης μεταξύ των διαφόρων Κρατών -Μελών της Κοινότητας.

Είναι γενικά αποδεκτό, ότι με βάση την αρχή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων, στα πλαίσια μιας ελεύθερης ανταγωνιστικής Κοινοτικής αγοράς, οι νέες επενδύσεις θα τείνουν να δημιουργηθούν στις περιφέρειες της Κοινότητας στις οποίες ελαχιστοποιείται το κόστος παραγωγής και υπάρχει το κατάλληλο ειδικευμένο εργατικό δυναμικό, σε περιφέρειες που βρίσκονται κοντά στις μεγάλες αγορές προϊόντων ή πρώτων υλών, ή ακόμη, στις περιφέρειες που διαθέτουν την αναγκαία υποδομή και βρίσκονται σε πλεονεκτική θέση για το εξαγωγικό εμπόριο.

Επομένως, το χαμηλό κόστος εργασίας δεν αποτελεί το μοναδικό

κριτήριο εγκατάστασης επιχειρηματικών μονάδων και προσέλκυσης νέων επενδύσεων. Οι φτωχότερες περιοχές της Κοινότητας, που διαθέτουν και φθηνότερο εργατικό δυναμικό, δεν σημαίνει ότι θα αποτελέσουν αυτόματα και τόπους προσέλκυσης νέων επενδύσεων και εγκατάστασης επιχειρηματικών μονάδων που θα προσφέρουν απασχόληση στο εγχώριο εργατικό δυναμικό, στο βαθμό που οι δυσκαμψίες της αγοράς εργασίας είναι σημαντικές.

Το κεφάλαιο δεν έχει τα χαρακτηριστικά του ανθρώπινου παράγοντα, με την ιδιότητα του συντελεστή παραγωγής. Χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη γεωγραφική κινητικότητα, διότι έχει μεγαλύτερη δυνατότητα πληροφόρησης. Η μετακίνησή του βασίζεται καθαρά σε οικονομικούς όρους και όχι σε συναισθηματικούς δεσμούς με τον τόπο καταγωγής του, και ακόμη, δεν είναι απαραίτητο να γνωρίζει τη γλώσσα του τόπου εγκατάστασης. Αντίθετα, πέρα από το ψυχολογικό κόστος που συνεπάγεται η μετανάστευση για τους εργαζομένους, οι τεράστιες διαφορές των κοινωνικοασφαλιστικών συστημάτων μεταξύ των Κρατών-Μελών της Κοινότητας, οι πολιτιστικές διαφορές, οι διαφορές στα συστήματα εκπαίδευσης και στις προϋποθέσεις απόκτησης τίτλων σπουδών, στη διάρθρωση των αμοιβών και των φορολογικών συστημάτων που ισχύουν σε κάθε Κράτος-Μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ή το πρόβλημα της γλώσσας, αποτελούν πρόσθετους παράγοντες παρεμπόδισης της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων και των οικογενειών τους, σε σχέση με την κυκλοφορία του κεφαλαίου.

Η παρούσα ανοδική τάση του μεγέθους της ανεργίας στη χώρα μας, η αδυναμία των αστικών αγορών εργασίας να απορροφήσουν το πλεόνασμα του εργατικού δυναμικού στο γεωργικό τομέα και η πρόσφατη στασιμότητα ή ακόμη πτωτική τάση της απασχόλησης στο μεταποιητικό τομέα εμπνέουν ανησυχίες ως προς την επαγγελματική διέξοδο που μπορεί να προσφερθεί σε ανέργους, με δεδομένη μάλιστα τη δύσκολη κατάσταση που επικρατεί στις αγορές εργασίας των άλλων Κοινοτικών χωρών.

Παράλληλα, ο τομέας των υπηρεσιών, στον οποίο απασχολείται σημαντικός αριθμός ανειδίκευτων, απαιτεί σε μεγαλύτερο βαθμό τη γνώση της γλώσσας του τόπου υποδοχής. Αυτό είναι ένα εμπόδιο για τους εργαζομένους με λίγα ή καθόλου προσόντα, οι οποίοι δεν γνωρίζουν τη γλώσσα της χώρας υποδοχής. Και είναι αξιοπερίεργο το γεγονός ότι η Κοινότητα, μέχρι τώρα τουλάχιστον, δεν έχει προωθήσει ευρείας κλίμακας διακρατικά προγράμματα εκμάθησης των Κοινοτικών γλωσσών και κοινά προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, με εξαίρεση τα περιορισμένης έκτασης προγράμματα Κοινοτικής πρωτοβουλίας «LINGUA» και «EUROFORM», ή τις πρόσφατες προσπάθειες που καταβάλλονται στα

πλαίσια του προγράμματος «EURO QUALIFICATION», στο οποίο αναφερθήκαμε στο Κεφάλαιο 2 της παρούσας εργασίας.

3.3. Εκτιμήσεις άλλων εργασιών

Στις σχετικές εργασίες, για τις συνέπειες της Ελεύθερης Διακίνησης στη χώρα μας, συνήθως γίνονται διάφορες εκτιμήσεις ως προς το αναμενόμενο μέγεθος της ελεύθερης διακίνησης στην ελληνική αγορά εργασίας. Μεταξύ των προσδιοριστικών παραγόντων είναι η κατάσταση και δομή της ελληνικής οικονομίας, η διάρθρωση και το επίπεδο ειδίκευσης του εργατικού μας δυναμικού και φυσικά οι προοπτικές που υπάρχουν, ώστε να αλλάξουν στο μέλλον ο βαθμός ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας και η παραγωγικότητα της εργασίας.

Σύμφωνα με τα πορίσματα των εργασιών αυτών προκύπτει ότι:

- Στη βραχυχρόνια περίοδο δεν πρόκειται να σημειωθούν σημαντικές ανακατατάξεις στην ελληνική αγορά εργασίας.
- Στην ελεύθερη διακίνηση το πιθανότερο είναι να λάβουν μέρος οι Έλληνες που κατέχουν μεταπτυχιακούς τίτλους, απόφοιτοι πανεπιστημίων που διαθέτουν κάποια εργασιακή εμπειρία και οι νέοι που μεταβαίνουν στο εξωτερικό για σπουδές και παραμένουν εκεί για τη συνέχιση της επαγγελματικής τους καριέρας και την αποκατάστασή τους. Την περίοδο 1993-1998, πάνω από 18.000 Έλληνες σπουδαστές πραγματοποίησαν τις σπουδές τους στο εξωτερικό. Ένα μέρος από τους σπουδαστές εγκαταστάθηκαν σε χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.
- Από άλλες Κοινοτικές χώρες προβλέπεται η είσοδος στη χώρα μας στελεχών επιχειρήσεων και ειδικευμένου εργατικού δυναμικού, που είναι δυνατό να μετακινηθούν στην Ελλάδα για τη στελέχωση επιχειρήσεων, οι οποίες θα λειτουργήσουν από ξένους επενδυτές στους τομείς της μεταποίησης και κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών.

3.4 Εκτιμήσεις Θετικών και αρνητικών επιπτώσεων για την Ελλάδα

Μερικές από τις θετικές επιπτώσεις της Ελεύθερης Διακίνησης στην ελληνική αγορά εργασίας θα μπορούσαν να είναι η βελτίωση των όρων

εργασίας, η μεταφορά τεχνογνωσίας από την είσοδο στη χώρα μας αλλοδαπού εργατικού δυναμικού υψηλής ειδίκευσης, η απόκτηση εμπειριών από το εργατικό μας δυναμικό που θα μετακινηθεί προσωρινά σε άλλες χώρες και θα ξαναεπιστρέψει να αξιοποιήσει τις εμπειρίες αυτές στην Ελλάδα και, τέλος, η αύξηση της απασχόλησης, στο βαθμό που ένα μέρος του άνεργου εργατικού δυναμικού της χώρας μας θα μπορούσε να καλύψει θέσεις εργασίας προσφερόμενες από αλλοδαπούς οι οποίοι μετακινήθηκαν στον τόπο μας, προκειμένου να αναλάβουν επιχειρηματική δραστηριότητα, ή από την εγκατάσταση πολυεθνικών επιχειρήσεων.

Οι αρνητικές επιπτώσεις, μακροχρόνια έστω, θα μπορούσαν να πάρουν τη μορφή:

- Απώλειας ημεδαπού εργατικού δυναμικού υψηλής ειδίκευσης, που θα στραφεί σε άλλες χώρες της Κοινότητας για αναζήτηση εργασίας με καλύτερους όρους. Μεταξύ 1993 και 1998 εγκατέλειψαν την Ελλάδα πάνω από 4.000 Έλληνες με μεταπτυχιακές σπουδές, απόφοιτοι ΑΕΙ ή ανώτερων τεχνικών και επαγγελματικών σχολών.
- Προσέλευσης ξένης εξειδικευμένης εργατικής δύναμης από άλλα Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας προς την Ελλάδα για τη στελέχωση ξένων, πολυεθνικών ή ελληνικών επιχειρήσεων, και μάλιστα χωρίς τη δυνατότητα μεταφοράς τεχνογνωσίας. Στη δεύτερη περίπτωση υπάρχει ο κίνδυνος να εκτοπιστεί μεγάλο μέρος του ντόπιου εργατικού δυναμικού, που ίσως δεν μπορέσει να απορροφηθεί ούτε και από άλλα Κράτη-Μέλη και συνεπώς θα παραμένει άνεργο στον τόπο του.

Είναι δυνατό να έχουμε την προσέλευση εργαζομένων από άλλες χώρες της ΕΚ και μάλιστα όχι μόνο εργατικού δυναμικού υψηλής ειδίκευσης αλλά μέσης και κατώτερης ίσως τεχνικής εκπαίδευσης. Πρόκειται για τις περιπτώσεις γεωγραφικής μετακίνησης εργαζομένων που θα ακολουθήσουν την εγκατάσταση ξένων επιχειρηματικών μονάδων, κυρίως πολυεθνικών επιχειρήσεων, ή των θυγατρικών τους, στην Ελλάδα. Αυτό μπορεί μάλιστα να συμβεί για δύο λόγους:

Πρώτον, στην περίπτωση που η ελληνική αγορά εργασίας δεν διαθέτει το κατάλληλο ειδικευμένο εργατικό δυναμικό και για διάφορους λόγους η επιχείρηση δεν αναλαμβάνει να εκπαιδεύσει η ίδια νεοπροσλαμβανόμενο ανειδίκευτο ντόπιο εργατικό δυναμικό. Αυτό θα ισχύσει περισσότερο για τις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες το περιεχόμενο εκπαίδευσης δεν περιέχει πολλά στοιχεία που συνδέονται απόλυτα με το συγκεκριμένο εργασιακό χώρο και το είδος της επιχείρησης.

Δηλαδή όταν πρόκειται για παροχή γενικών τεχνικών γνώσεων.

Δεύτερον, στην περίπτωση εκείνη κατά την οποία οι επιχειρήσεις που θα εγκατασταθούν στην Ελλάδα είναι θυγατρικές επιχειρήσεις άλλων, εγκατεστημένων σε άλλο Κράτος-Μέλος της Κοινότητας, και χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό την εσωτερική αγορά εργασίας για την κάλυψη κενών θέσεων εργασίας. Οι προσλήψεις ντόπιου εργατικού δυναμικού θα αφορούν κατά κύριο λόγο το βοηθητικό ή ανειδίκευτο εργατικό τους δυναμικό.

Κατά την άποψή μας, ένας αριθμός ανειδίκευτων εργατών μπορεί να μετακινείται εποχιακά στην Ελλάδα, κατά τη θερινή περίοδο, αναζητώντας εποχιακή απασχόληση στον αγροτικό ή στον τουριστικό τομέα, λόγω γνώσης ξένων γλωσσών, ενώ παράλληλα διευκολύνεται σημαντικά η μετακίνησή τους με την παροχή υψηλών επιδομάτων ανεργίας, σε σύγκριση με τα δικά μας δεδομένα.

Σε αντίθεση με τα παραπάνω, θέσεις εργασίας που θα δημιουργηθούν στην Ελλάδα από τη συγχώνευση ελληνικών και ξένων επιχειρήσεων είναι περισσότερο πιθανό να απασχολήσουν Έλληνες που διαθέτουν προσόντα και οι ειδικότητές τους ανταποκρίνονται στις ανάγκες των επιχειρήσεων.

Η σημερινή, όμως, οικονομική κατάσταση και οι συνθήκες που επικρατούν στην ελληνική αγορά εργασίας ενδέχεται, όπως έχει ήδη αναφερθεί, να καταστήσουν την Ελλάδα χώρα αποστολής και όχι προορισμού μεταναστών στην Κοινότητα και μάλιστα μεταναστών που θα φέρουν τα χαρακτηριστικά της παραδοσιακής μετανάστευσης της δεκαετίας του '60.

Κατά καιρούς γίνονται διάφορες προβλέψεις και από τα Κοινοτικά όργανα σχετικά με το ζήτημα της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Απασχόλησης και τις συνέπειες που θα έχει στην αναδιάρθρωση των παραγωγικών δομών της Κοινότητας και ολόκληρων τομέων της οικονομίας, σε εθνικό και Κοινοτικό επίπεδο. Προβλέπονται συγχωνεύσεις μικρών επιχειρήσεων, γεωγραφικές επεκτάσεις πολυεθνικών εταιρειών, δημιουργία εμπορικών δικτύων για την προώθηση των εξαγωγών σε πολλές χώρες της Κοινότητας αλλά και η παύση λειτουργίας πολλών μη ανταγωνιστικών οικονομικών μονάδων.

Δυστυχώς για την Ελλάδα, η ιδέα της συγχώνευσης επιχειρηματικών μονάδων που ανήκουν στον ίδιο ή σε παρεμφερή κλάδο οικονομικής δραστηριότητας δεν έχει ωριμάσει. Πολυάριθμες οικονομικές μονάδες οικογενειακού χαρακτήρα, που διοικούνται από τον επιχειρηματία, ο οποίος αναλαμβάνει να κάνει τα πάντα μόνος του και δεν εμπιστεύεται τίποτε σε κανένα, θα συναντήσουν στο μέλλον τεράστια προβλήματα ανταγωνιστικότητας και επομένως επιβίωσης. Οι προοπτικές ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού των επιχειρήσεων αυτών περιορίζονται στα στενά εθνικά πλαίσια.

Κάθε μελλοντικός επενδυτικός σχεδιασμός κατά κανόνα δεν λαμβάνει σοβαρά υπόψη την ευρωπαϊκή διάσταση και το διεθνή ανταγωνισμό. Εξάλλου, δεν αξιοποιούμε τα οφέλη από τη συγχώνευση μικρών επιχειρήσεων και την εξασφάλιση οικονομιών κλίμακας, από την αξιοποίηση ειδικευμένων στελεχών για τη βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας, τον εκσυγχρονισμό της διοίκησης της επιχείρησης και την ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση επιμόρφωση του προσωπικού τους.

Οι τυχόν αρνητικές επιπτώσεις από την πορεία αυτών των επιχειρήσεων μέσα στο διευρυμένο ανταγωνιστικό περιβάλλον της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Απασχόλησης Θα επηρεάσουν αρνητικά την αξιοποίηση των ανθρώπινων πόρων και τις αναπτυξιακές δυνατότητες της Ελλάδας. Από την εποχή των μικρών προσωπικών επιχειρήσεων περάσαμε στην περίοδο επιχειρηματικών συνεργασιών και συνένωσης των προσπαθειών στον επιχειρηματικό στίβο. Πρόκειται για ένα μήνυμα που αφορά το μέλλον των παραγωγικών τάξεων, και αυτό μας αφορά ιδιαίτερα, αφού είμαστε η μοναδική χώρα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όπου το 56% περίπου των επιχειρήσεων στο μη αγροτικό τομέα της οικονομίας απασχολεί λιγότερα από 9 άτομα και το 65% λιγότερα από 19 άτομα.

Στον τομέα παροχής υπηρεσιών, μεμονωμένα άτομα έχουν τη δική τους οικονομική δραστηριότητα. Παρέχουν υπηρεσίες χαμηλής ποιότητας σε υψηλό κόστος και πολύ συχνά χαρακτηρίζονται από ασυνέπεια στις συναλλαγές με τους πελάτες τους. Σε όλες σχεδόν τις χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας λειτουργούν ανάλογες επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών πολύ πιο σύγχρονες και καλά οργανωμένες, ή ίσως περισσότερο συνεπείς και φερέγγυες. Τέτοιες οργανωμένες επιχειρήσεις έχουν κάνει ήδη την εμφάνισή τους στην Ελλάδα, ιδιαίτερα σε ορισμένους τομείς όπως είναι οι κατασκευές, οι ασφαλιστικές και τραπεζικές ή εμπορικές υπηρεσίες.

Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Απασχόληση και οι πιο πρόσφατες αποφάσεις που ελήφθησαν στο Maastricht για την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας των οικονομιών των Κρατών-Μελών, ίσως αποτελέσουν την πρόκληση προς την κατεύθυνση αυτή. Δεν είναι λίγα τα παραδείγματα συγχωνεύσεων επιχειρήσεων, ακόμη και από τις πιο μεγάλες στην Ευρώπη, την Αμερική ή την Ιαπωνία.

Η ελεύθερη διακίνηση εργαζομένων, ακόμη και μακροχρόνια, δεν προβλέπεται να επιφέρει εξισορρόπηση στις περιφερειακές αγορές εργασίας και να ωφελήσει την ελληνική αγορά εργασίας, αν και εφόσον δεν υπάρξει μία παράλληλη προσπάθεια εκσυγχρονισμού και οργανωτικής και λειτουργικής προσαρμογής των οικονομικών μονάδων στα δεδομένα της Ευρώπης. Αλλά το ίδιο αναγκαίος είναι και ο εκσυγχρονισμός του ελληνικού Δημοσίου για την αποτελεσματικότερη υποστήριξη κάθε επιχειρηματικής

δραστηριότητας στον τόπο μας και την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου παράγοντα, δεδομένου μάλιστα ότι η ελληνική αγορά εργασίας παρουσιάζει περισσότερες αδυναμίες από άλλες των χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Μεσοπρόθεσμα ίσως σημειωθούν σημαντικής έκτασης μετακινήσεις από την Ελλάδα προς άλλες Κοινοτικές χώρες, εφόσον και για όσο διάστημα διατηρηθεί η ανοδική τάση της ανεργίας με το σημερινό της ρυθμό.

Για να ωφεληθεί η Ελλάδα από τις πρόσθετες οικονομικές ενισχύσεις που παρέχονται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, προβλέπονται από τη Συνθήκη του Maastricht και αποφασίστηκαν το Δεκέμβρη του 1995 στο Εδιμβούργο, θα πρέπει να ακολουθήσει τις κατευθύνσεις μακροοικονομικής σύγκλισης με τα υπόλοιπα Κράτη-Μέλη. Κατά συνέπεια, η προετοιμασία μας για την Ελεύθερη Διακίνηση θα εξαρτηθεί κατά ένα μεγάλο μέρος και από την πορεία αυτής της σύγκλισης. Μία σημαντική καθυστέρηση ή αδυναμία της οικονομικής σύγκλισης μεταξύ των φτωχότερων και πλουσιότερων χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας θα είχε ως αποτέλεσμα όχι μόνο την οικονομική αλλά και την κοινωνική απόκλιση μεταξύ τους και τη δημιουργία δύο διαφορετικών αγορών εργασίας στον ενιαίο Κοινοτικό χώρο. Η μία θα αφορά τις πλουσιότερες χώρες και θα χαρακτηρίζεται από καλύτερα οργανωμένη αγορά εργασίας, μικρότερη ανεργία, καλύτερες συνθήκες και όρους απασχόλησης για ένα εργατικό δυναμικό υψηλής στάθμης. Η άλλη θα αφορά τις φτωχότερες, Κοινοτικές χώρες και θα παρουσιάζει ακριβώς την αντίθετη εικόνα.

Έτσι, η Ελεύθερη Διακίνηση θα μπορούσε να θεωρηθεί ένας σοβαρός κλυδωνισμός στην πορεία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης, αν έχει περισσότερες αρνητικές παρά θετικές συνέπειες για τα Κ-Μ της Κοινότητας, που σήμερα θεωρούνται λιγότερο αναπτυγμένα, δηλαδή την Ελλάδα, την Ισπανία, την Πορτογαλία και την Ιρλανδία. Στα προγράμματα σύγκλισης των χωρών Ισπανίας, Ιρλανδίας και Πορτογαλίας δίνεται μεγάλη σημασία σε ενέργειες που αποβλέπουν στη βελτίωση της λειτουργίας των τοπικών αγορών εργασίας.

Εξάλλου, η λήψη μικροοικονομικών μέτρων που αφορούν την αγορά εργασίας, προκειμένου να επιτευχθούν μακροοικονομικοί στόχοι, αποφασίστηκε και προτάθηκε στα Κράτη-Μέλη από τη Σύνοδο Κορυφής του Εδιμβούργου. Παρά ταύτα, στο ελληνικό πρόγραμμα σύγκλισης ίσως θα μπορούσαμε να δώσουμε μεγαλύτερη σημασία σε θέματα της αγοράς εργασίας και να μην περιοριστούμε μόνο σε θέματα που αφορούν το επίπεδο των αμοιβών, το κόστος των απολύσεων ή τη μερική απασχόληση.

Αντίθετα, δεν λαμβάνεται κάποια ιδιαίτερη μέριμνα για θέματα που αφορούν τις υπηρεσίες απασχόλησης, την επαγγελματική και τεχνική κατάρτιση, την έρευνα των τοπικών αγορών εργασίας για τη διαπίστωση των δυσλειτουργιών τους και της δυσαρμονίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας, την προσαρμογή της ελληνικής αγοράς εργασίας στα Κοινοτικά δεδομένα κλπ.

Η αντιμετώπιση της διαρθρωτικής ανεργίας και η προσαρμογή της ελληνικής αγοράς εργασίας στα δεδομένα της Κοινοτικής απαιτεί σκληρές και μακροχρόνιες προσπάθειες.

3.5 Οι μεγάλοι ρυθμοί ανάπτυξης αυξάνουν την ανεργία στην Ελλάδα

Η ανάλυση της εικόνας όπως προκύπτει από την ανάλυση της εικόνας της απασχόλησης και της ανεργίας, την περίοδο 1990-1998. Με εξαίρεση το 1990 (όταν μάλιστα η μείωση του ρυθμού ανάπτυξης του ακαθάριστου εγχώριου συνοδεύτηκε και από μείωση της ανεργίας) η κατά έτος αύξηση του εργατικού δυναμικού ήταν την περίοδο αυτή σαφώς μεγαλύτερη από την απασχόληση, αποτέλεσμα αυτής της ανισορροπίας στην αγορά εργασίας είναι να αυξηθεί η ανεργία από 7,5% το 1989 σε 11,2% το 1998, μολονότι το 1991, το 1995, το 1996, το 1997, και το 1998 υπερδιπλασιάστηκε σχεδόν ο ρυθμός ανάπτυξη στην χώρα μας.

Κανονικά με αυτούς τους ρυθμούς ανάπτυξης, έπρεπε τουλάχιστον μετά το 1994 να σημειωνόταν μείωση της ανεργίας. Εκτιμάται ότι κάθε πρόσθετη μονάδα αύξησης του ακαθαρίστου εγχώριου προϊόντος περιορίζει το ρυθμό της ανεργίας κατά το ένα πέμπτο της μονάδας ή κατά το 0,20 της μονάδας. Συνεπώς αν η ελληνική οικονομία έπρεπε το 1994 να είχε μειώσει την ανεργία κατά 0,40 μονάδες (αντιθέτως, αυξήθηκε κατά 0,1) το 1995 κατά 0,30 μονάδες 1996 αντίθετα αυξήθηκε κατά 0,3 μονάδες, το 1997 κατά 0,20 μονάδες (αντιθέτως αυξήθηκε κατά 0,3 μονάδες) και το 1998 δεν έπρεπε να είχε παρατηρηθεί μεταβολή αντιθέτως, αυξήθηκε κατά 1,6 μονάδες.

Έτσι αν ίσχυε η διαπίστωση ότι η ανάπτυξη απορροφά την ανεργία τότε έπρεπε στην χώρα μας το ποσοστό ανεργίας να είχε μειωθεί, τουλάχιστον από το 1994, από 9,7% σε περίπου 7% το 1998. Αυτό σημαίνει ότι όσο επιτυγχάνεται η ανάπτυξη στη χώρα μας τόσο αυξάνεται η ανεργία.

3.6 Το υψηλό κόστος της ανεργίας στην χώρα μας, διεκδικεί ένα ακόμη αρνητικό ευρωπαϊκό ρεκόρ

Η σύγκλιση των ονομαστικών οικονομικών μεγεθών της Ελλάδας εξασφάλισε, όπως όλα δείχνουν την είσοδο της στην ΟΝΕ, αλλά όχι και την ευημερία της. Ακόμη και το 2001 θα έχει τον δεύτερο υψηλότερο δείκτη ανεργίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο μετά την Ιταλία σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής επιτροπής. Θα έχει μεγαλύτερες απώλειες

(συγκριτικά μετά άλλα κράτη-μέλη) σε όρους αύξησης του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος και της παραγωγικότητας, χρησιμοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού αλλά και συνοχής του κοινωνικού ιστού.

Σύμφωνα με στοιχεία που περιλαμβάνονται στις εαρινές εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο δείκτης ανεργίας κατά την κοινοτική ορολογία αποτελεί σταθμισμένο δείκτη της ανεργίας και του πληθωρισμού θα διαμορφωθεί φέτος στο 10,5% σε σχέση με 8,5% μέσου όρου στην Ευρωπαϊκή ένωση για να υποχωρήσει στο 9,8%, έναντι 7,9% σε κοινοτικό επίπεδο. Στην αρνητική κατάταξη της Ελλάδας, συμβάλλει η διατήρηση του πληθωρισμού στα υψηλότερα επίπεδα μεταξύ των κρατών-μελών, στο 2,7%τα οποία θα συνδυάζονται και με διψήφιο ποσοστό ανεργίας (στο 10% για το 2000). Την ίδια στιγμή σε κράτη όπως λόγω χάρη η Ιρλανδία, να μεν ο πληθωρισμός αναμένεται ότι θα αναρριχηθεί στο 2,8% το επόμενο έτος, αλλά η ανεργία θα συρρικνωθεί στο 5,1%, αυξάνοντας έτσι τις παραγωγικές δυνατότητες της οικονομίας και στηρίζοντας το έμψυχο δυναμικό της χώρας.

Όπως τονίζουν στελέχη του οικονομικού επιτελείου, ενώ η διατήρηση του πληθωρισμού σε επίπεδα ελαφρά υψηλότερα από το 2% -που ορίζει ως πλαφόν η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα- δεν επιφέρει στην πραγματικότητα σημαντικό πλήγμα σε μια οικονομία και αποτελεί ένα κριτήριο για την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ.

Σημαντικό είναι το κόστος που θα επιφέρει στην οικονομία αλλά και στην ποιότητα ζωής ο τρίτος υψηλότερος δείκτης ανεργίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

3.7 Προβληματισμοί και επιφυλακτικότητα για την ελεύθερη διακίνηση από τα Κράτη-Μέλη και τους Ευρωπαίους πολίτες

Βασικοί λόγοι καθυστέρησης της προετοιμασίας των Κρατών-Μελών για την εφαρμογή των κανόνων της Ελεύθερης Διακίνησης είναι:

- Ο φόβος των λιγότερο αναπτυγμένων Κρατών-Μελών από την ενδεχόμενη αύξηση εισόδου ειδικευμένου αλλοδαπού εργατικού δυναμικού από άλλα Κράτη-Μέλη της Κοινότητας, λόγω ανταγωνισμού με την ανεπαρκή ποιοτικά προσφερόμενη ειδικευμένη εργασία από το ντόπιο εργατικό δυναμικό.
- Ο φόβος των αναπτυγμένων χωρών της Κοινότητας από την αθρόα προσέλευση ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού από τα λιγότερο αναπτυγμένα Κ-Μ, με μεγαλύτερη ανεργία και χειρότερες συνθήκες

απασχόλησης στον τόπο τους, ιδιαίτερα μετά την προσχώρηση της Ελλάδας, Ισπανίας και Πορτογαλίας.

- Η αδυναμία ελέγχου της μαζικής εισόδου μεταναστών από χώρες εκτός Κοινότητας, που θα μετακινούνται από το ένα Κράτος-Μέλος στο άλλο, προκειμένου να αναζητήσουν εργασία και να καλυφθούν από τα συστήματα κοινωνικής προστασίας των χωρών υποδοχής.
- Άλλοι λόγοι που προβλέπονται και από τη Συνθήκη της Ρώμης, όπως είναι η δημόσια τάξη και ασφάλεια στο εσωτερικό των Κρατών-Μελών της Κοινότητας.

Υπάρχει όμως ακόμη ένα ζήτημα που ίσως απασχολεί εκείνα τα Κράτη-Μέλη που διαθέτουν γενναιόδωρα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων. Εφόσον οι συνθήκες της αγοράς εργασίας δεν ανταποκριθούν στις προσδοκίες των διακινηθέντων προς αυτά, ή ανταποκριθούν αλλά μόνο για μία βραχυχρόνια περίοδο, ενδέχεται να δημιουργηθούν κοινωνικά προβλήματα που για να ξεπεραστούν θα πρέπει τα κράτη αυτά να υποστούν σημαντικές οικονομικές επιβαρύνσεις για την παροχή επιδομάτων ανεργίας, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Έτσι, για τις χώρες εκείνες της Κοινότητας που διαθέτουν γενναιόδωρα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης υπάρχουν δύο, βασικοί λόγοι για τους οποίους μπορεί να δημιουργηθεί ένα κοινωνικό "dumping". Ο ένας λόγος είναι η προσπάθεια αυτών των Κρατών-Μελών να μειώσουν τις κοινωνικές παροχές σε χρήμα ή σε είδος. Με τον τρόπο αυτό θα μειωθούν οι ασφαλιστικές εισφορές των εργοδοτών, θα μειωθεί το εργατικό κόστος, και κατά συνέπεια θα αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεών τους. Ο άλλος λόγος είναι ότι τα Κράτη-Μέλη που επιβαρύνονται υπέρογκα με τέτοιου είδους δαπάνες, στις οποίες συμμετέχει και ο κρατικός τους προϋπολογισμός κατά ένα σημαντικό μέρος, θα αναγκασθούν ίσως να περικόψουν ένα μέρος των δαπανών αυτών, ώστε να μειωθούν οι παροχές για το σύνολο των δικαιούχων, ντόπιων και αλλοδαπών.

Και από την πλευρά όμως των εργαζομένων, υπηκόων της Κοινότητας, τουλάχιστον μέχρι σήμερα, δεν φαίνεται κάποια έντονη επιθυμία μετακινήσεων στο εσωτερικό της Ελεύθερης Κοινότητας που να παρεμποδίζεται με τον ένα ή τον άλλο τρόπο από τις κυβερνήσεις των Κρατών-Μελών.

Η απόφαση μετακίνησης των εργαζομένων σε μία άλλη χώρα δεν λαμβάνεται αβασάνιστα. Το ψυχολογικό κόστος για όσους εγκαταλείπουν την πατρίδα τους για λόγους απασχόλησης είναι σημαντικό και ιδιαίτερα για τα άτομα μεγαλύτερων ηλικιών. Εξάλλου, υπάρχουν τεράστιες διαφορές μεταξύ των αγορών εργασίας των Κρατών-Μελών, ως προς τους όρους και

τις προοπτικές απασχόλησης, τις συνθήκες διαβίωσης, το κόστος ζωής, τη συνέχιση της κοινωνικής ασφάλισης από την εργασία του τόπου προέλευσης στην εργασία του τόπου προορισμού των εργαζομένων, τις πολιτιστικές διαφορές μεταξύ των Κρατών-Μελών, το γλωσσικό πρόβλημα κ.ά.

Η αλήθεια λοιπόν βρίσκεται μάλλον κάπου στη μέση. Εργαζόμενοι και κυβερνήσεις των Κρατών-Μελών έχουν να αντιμετωπίσουν πολλά γνωστά ή άγνωστα και απροσδόκητα προβλήματα προσαρμογής στα νέα δεδομένα, που φυσικά διαφέρουν ως προς το μέγεθος και τη φύση τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

4.1 Η αξιολόγηση: πολλές ελλείψεις και κενά

Παρά το γεγονός ότι για το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων υπάρχει ένα από πιο ανεπτυγμένα νομικά πλαίσια που έχει θεσπίσει η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους ευρωπαίους πολίτες, εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαρές ελλείψεις και κενά. Αυτό διαφαίνεται και από ορισμένες υποθέσεις επί των οποίων έχει αποφανθεί το Δικαστήριο αυτά τα έτη.

Η ομάδα υψηλού επιπέδου κυκλοφορία των προσώπων, που συγκρότησε η Επιτροπή το 1996 και της οποίας πρόεδρος είναι η κ. Simone Veil, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, ενώ η ελεύθερη κυκλοφορία είναι μια νομική πραγματικότητα και υπάρχουν οι περισσότεροι μηχανισμοί που απαιτούνται, όπου οι ισχύοντες κανόνες πρέπει να εφαρμόζονται αποτελεσματικά.

Επιπλέον, η Επιτροπή, στο πράσινο βιβλίο της Εκπαίδευση, κατάρτιση, έρευνα, εντόπισε τα εμπόδια στη διακρατική κινητικότητα' και υπογράμμισε τα προβλήματα που υπάρχουν στην κινητικότητα των σπουδαστών, των ερευνητών, των ασκούμενων και των εθελοντών νέων και διατύπωσε ορισμένες ιδέες για την επίλυσή τους.

Οι κυριότερες συστάσεις της ομάδας υψηλού επιπέδου για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων εστιάζεται στο γεγονός ότι:

- Η ενημέρωση σχετικά με τα άτομα που μετακινούνται στο εσωτερικό της Ένωσης και αυτών των ατόμων πρέπει να βελτιωθεί.
- Η πρόσβαση στη απασχόληση σε άλλα κράτη μέλη πρέπει να

διευκολυνθεί.

- Πρέπει να γίνει ελεύθερη η πρόσβαση στην εργασία στο δημόσιο τομέα.
- Τα κοινωνικά δικαιώματα πρέπει να εκσυγχρονιστούν.
- Τα οικογενειακά δικαιώματα πρέπει να τροποποιηθούν, ώστε να απηχούν τις κοινωνικές αλλαγές.
- Η κατάρτιση στην Ευρωπαϊκή Ένωση (επαγγελματική και γλωσσική) πρέπει να διευκολυνθεί.
- Πρέπει να επιδιωχθεί μεγαλύτερη ισότητα στον τομέα της φορολογίας.
- Η κατάσταση των υπηκόων τρίτων χωρών που κατοικούν νόμιμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να βελτιωθεί.

4.2 Σημείο εκκίνησης: χαμηλή κινητικότητα κατά το παρελθόν

Η διακρατική κινητικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν ανέκαθεν χαμηλή. Σήμερα, περίπου 5 εκατομμύρια Ευρωπαίοι πολίτες κατοικούν σε άλλο κράτος μέλος. Τα άτομα που προέρχονται από ένα κράτος μέλος και εργάζονται σε άλλο αντιπροσωπεύουν ποσοστό χαμηλότερο από το 2% του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, παρ' όλο που μεταξύ κρατών μελών παρατηρούνται σημαντικές διακυμάνσεις. Οι μετακινήσεις ατόμων μετρούμενες σε ετήσια βάση αντιστοιχούν μόλις στο 0,2% του πληθυσμού.

Παρ' όλα αυτά, πολλά άτομα εργάζονται σε άλλο κράτος-μέλος. το 1995, περίπου 600.000 άτομα στην Ένωση ζούσαν σε μια χώρα και εργάζονταν σε άλλη. Το 50% αυτών εργαζόταν σε άλλο κράτος μέλος και το υπόλοιπο 50% σε χώρες εκτός της Ένωσης. Η μεγάλη πλειονότητα μετακινείται σε καθημερινή βάση. Αλλά πάλι άτομα εργάζονται σε άλλη χώρα για ένα χρονικό διάστημα χωρίς να αλλάζουν τον τόπο διαμονής τους. Μια πιο λεπτομερής ανάλυση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού παρέχεται στην έκθεση της Επιτροπής για την απασχόληση στην Ευρώπη το 1997.

Η χαμηλή κινητικότητα είναι απόρροια ορισμένων παραγόντων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται τα υψηλά επίπεδα ανεργίας, κοινωνικά και πολιτισμικά εμπόδια πρακτικά εμπόδια και έλλειψη ενημέρωσης σχετικά με τις υπάρχουσες ευκαιρίες.

4.2.1 Καλύτερες προοπτικές στο άμεσο μέλλον

Οι βασικές συνθήκες που απαιτούνται για βιώσιμη ανάπτυξη της παραγωγής και της απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν σήμερα διαμορφωθεί. Η υλοποίηση της ΟΝΕ θα ενισχύσει τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς καθώς και τις προοπτικές μακροχρόνια σταθερότητας των τιμών και οικονομικής ανάπτυξης.

Η εφαρμογή του σχεδίου δράσης για την ενιαία αγορά, που ενέκριναν τα κράτη μέλη στο Άμστερνταμ, θα ενισχύσει ακόμη περισσότερο την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, ως βασικό στοιχείο της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Η ζήτηση από τους εργοδότες για εργαζόμενους από άλλα Κράτη-Μέλη θα αυξηθεί καθώς, δεδομένου ότι το διασυνοριακό εμπόριο εντός της Ένωσης θα γίνεται όλο και πιο σημαντικό, αυτοί θα διαμορφώνουν μια συγκροτημένη άποψη πρόσληψης ατόμων διαφόρων εθνικοτήτων και γλωσσών, ώστε να επωφεληθούν από τους διάφορους πολιτισμούς, γλώσσες και τα διαφορετικά επαγγελματικά προσόντα.

Η απόκτηση από το εργατικό δυναμικό νέων, οριζόντιων ικανοτήτων, και ιδίως στον τομέα της τεχνολογίας (οι οποίες τείνουν να έχουν καθολική εφαρμογή, γλωσσικών ικανοτήτων που μειώνουν τα εμπόδια στην αναζήτηση εργασίας σε άλλα κράτη μέλη και μεγαλύτερης πείρας στην εργασία στο πηαίσιο ομάδων που αναπτύσσει την ευελιξία) θα επηρεάσει επίσης της επαγγελματικές επιλογές τους.

Ένας άλλος παράγοντας που έχει σημασία για την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού είναι η ενσωμάτωση περιφερειακών οικονομικών περιοχών κοντά στα σύνορα. Είναι πιθανόν να δημιουργηθούν ορισμένες «ευρωπαϊκές», καθώς οι εργαζόμενοι σε μεθοριακές περιοχές αντιδρούν ταχύτατα στις αλλαγές που σημειώνονται στη γειτονική τους χώρα. Η εισαγωγή του ενιαίου νόμισματος, του Ευρώ, θα διευκολύνει ακόμη περισσότερο την κινητικότητα, δεδομένου ότι θα βελτιωθεί η διαφάνεια των τιμών και των μισθών και θα απλουστευθούν οι οικονομικές συναλλαγές. Αυτό θα έχει ιδιαίτερα έντονο αντίκτυπο στις όμορες περιοχές.

Αυτοί οι παράγοντες θα μπορούσαν να οδηγήσουν, αρκετά γρήγορα, στην ανάπτυξη μεγάλων ευρωπαϊκών αγορών εργασίας που θα καλύπτουν πολλές κατηγορίες προσόντων και επαγγελμάτων, όπου οι εργαζόμενοι θα μετακινούνται όλο και με μεγαλύτερη ευκολία μεταξύ τοπικού, περιφερειακού, εθνικού και ευρωπαϊκού επιπέδου καθ όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής τους ζωής. Γι' αυτό και έχει καίρια σημασία να αρθούν τα

εμπόδια που εναπομένουν στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων.

4.2.2 Νέες ευκαιρίες για τους εργαζομένους νέους

Οι νέες συνθήκες ελεύθερης κυκλοφορίας θα έχουν ιδιαίτερη σημασία για τους νέους που είναι πιο κινητικοί από τους εργαζομένους που έχουν οικογένεια και παιδιά. Η κινητικότητα των εργαζομένων νέων θα βοηθούσε να μειωθούν οι μελλοντικές ανισοροπίες στην αγορά εργασίας, τόσο μεταξύ περιοχών κατ'όσο μεταξύ κρατών μελών, ιδίως δεδομένου ότι αυτή η νέα γενιά είναι καλύτερα καταρτισμένη και διαθέτει καλύτερες γλωσσικές ικανότητες και μεγαλύτερη πείρα στις μετακινήσεις στην Ευρώπη. Ωστόσο, ο πληθυσμός των εργαζομένων νέων ηλικίας 20-30 ετών θα μειωθεί κατά 9 εκατ. μεταξύ 1995 και 2005, η σημαντικότερη δε μείωση θα σημειωθεί πριν από τα τέλη της δεκαετίας του 1990.

Η μείωση του αριθμού των νέων σε ηλικία εργασίας και το γεγονός ότι όλο και περισσότεροι συνεχίζουν τις σπουδές τους στη τριτοβάθμια εκπαίδευση θα έχει επίδραση στην προσφορά εργασίας. Αυτή η γενιά θα αντιμετωπίσει μια αρκετά διαφορετική κατάσταση στην αγορά εργασίας από εκείνη που αντιμετώπισαν οι νέοι κατά τις τελευταίες δύο δεκαετίες, καθώς θα έχουν περισσότερες ευκαιρίες να βρουν δουλειά αλλά και τη δυνατότητα να επιλέγουν μεταξύ των διαφόρων ευκαιριών. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων θα έχει συνεπώς μεγαλύτερη σημασία από όση είχε για οποιαδήποτε άλλη γενιά εργαζόμενων νέων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επιπλέον, η εργασιακή πείρα σε άλλα κράτη μέλη θα θεωρείται σημαντικό προσόν, σε περίπτωση που ο εργαζόμενος θελήσει να σταδιοδρομήσει στη χώρα του. Οι προτιμήσεις των εργοδοτών θα κλίνουν υπέρ των εργαζομένων με επαγγελματική πείρα σε άλλο κράτος μέλος. Η πραγματική ελεύθερη κυκλοφορία είναι ουσιαστικό στοιχείο της δημιουργίας πολυπολιτισμικού και πολύγλωσσου εργατικού δυναμικού, το οποίο, στο πλαίσιο της παγκόσμιας αγοράς, παρέχει στην Ευρώπη συγκριτικά πλεονεκτήματα.

4.2.3 Μελλοντικές διευρύνσεις

Το αποτέλεσμα των μελλοντικών διευρύνσεων της Ένωσης στην κινητικότητα του εργατικού δυναμικού είναι δύσκολο να εκτιμηθεί. Οι

δημογραφικές προοπτικές πολλών υποψήφιων χωρών είναι παρόμοιες με αυτές που αντιμετωπίζουν τα σημερινά κράτη μέλη, χαρακτηρίζονται δηλαδή από μείωση του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας. Τα θέματα αυτά εξετάζονται διεξοδικότερα στην Ατζέντα 2000.

4.2.4 Βελτίωση και προσαρμογή των κανόνων

Το βασικό νομικό πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων έχει καταρτιστεί από το 1968. Σήμερα πρέπει να βελτιωθεί και να προσαρμοστεί. Η Επιτροπή υπέβαλε το 1989 και το 1990 προτάσεις με στόχο τη βελτίωση των κανόνων περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, οι οποίες όμως δεν έχουν εγκριθεί μέχρι στιγμής από το Συμβούλιο. Το 1997, η τελική έκθεση της ομάδας υψηλού επιπέδου για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων επιβεβαίωσε την ύπαρξη ορισμένων ελλείψεων και κενών στους νομικούς μηχανισμούς που υπάρχουν για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και ζήτησε την ενίσχυση αυτών των κανόνων. Επιπλέον, οι κανόνες αυτοί πρέπει να προσαρμοστούν, ώστε να ληφθεί υπόψη η εκτενής νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σε αυτόν τον τομέα. Η Επιτροπή θα υποβάλει ενημερωμένες προτάσεις για την τροποποίηση των κυριότερων νομικών κειμένων σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων με βάση τα πορίσματα της ομάδας υψηλού επιπέδου και τις προηγούμενες προτάσεις της.

4.2.5 Βελτίωση της διαφάνειας της αγοράς εργασίας

Οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να είναι καλά ενημερωμένοι σχετικά με το δυναμικό της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας όσον αφορά τις δυνατότητες απασχόλησης, βελτίωσης των προσόντων και τις προοπτικές ευρωπαϊκής σταδιοδρομίας. Οι εργοδότες χρειάζονται πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη πολυπολιτισμικού και πολύγλωσσου εργατικού δυναμικού, που μπορεί να συνιστά σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε ευρωπαϊκό αλλά και σε διεθνές επίπεδο. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στην πληροφόρηση και στη διαφάνεια στις μεθοριακές περιοχές, ώστε να καλυφθούν τα ειδικά θέματα που ενδιαφέρουν τους διασυνοριακούς εργαζομένους, όπως η νομοθεσία περί κοινωνικής ασφάλισης και φορολογίας. Οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης (ΔΥΑ) πρέπει να

αποκτήσουν πρόσβαση στα εθνικά συστήματα. Η Επιτροπή θα υποστηρίξει τις πρωτοβουλίες που θα αναληφθούν προς αυτή την κατεύθυνση.

4.2.6 Ανάπτυξη των ευθυνών και της συνεργασίας

Η Επιτροπή Θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν διοικητικές δομές που θα παρέχουν βοήθεια στους διακινούμενους εργαζόμενους και θα συμβάλλουν στην επίλυση των προβλημάτων και των διαφορών. Επιπλέον, θα διερευνηθούν συγκεκριμένοι τομείς συνεργασίας, όπως η συνεργασία για την διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση στο δημόσιο τομέα ή η συνεργασία των υπηρεσιών απασχόλησης. Η Επιτροπή θα αναπτύξει επίσης της συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και θα βελτιώσει το θεσμικό πλαίσιο, συγχωνεύοντας τις δυο υπάρχουσες συμβουλευτικές επιτροπές στον τομέα αυτό (μια σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και μια σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζομένων).

4.2.7 Βελτίωση της συνειδητοποίησης και της προβολής του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας

Η Επιτροπή Θα δώσει μεγαλύτερη έμφαση στην κινητικότητα του εργατικού δυναμικού, στο πλαίσιο των πραγματοποιούμενων δραστηριοτήτων ενημέρωσης, και θα προγραμματίσει ενέργειες, π.χ. διοργάνωση σεμιναρίων και δημοσίευση ενημερωτικού δελτίου, για την ενημέρωση των πολιτών, των νομικών και των εθνικών αρχών σχετικά με την εμπέδωση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας καθώς και σχετικά με τα οφέλη και τα πλεονεκτήματα της δημιουργίας μιας ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας.

4.2.8 Ανάπτυξη καινοτόμων σχεδίων

Στο πλαίσιο του άρθρου 6 του κανονισμού περί του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο θα χρηματοδοτήσει σχέδια που υποστηρίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων. Οι λεπτομέρειες αυτής της πρωτοβουλίας Θα καθοριστούν σε πρόσκληση υποβολής σχεδίων που θα δημοσιευθεί στις αρχές του 2001.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Εν όψη των ανωτέρω, παρουσιάστηκε ένα πρόγραμμα δράσης για την ενίσχυση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, η οποία βασίζεται, μεταξύ άλλων, στην τελευταία έκθεση της ομάδας υψηλού επιπέδου για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων. Η ομάδα υψηλού κινδύνου δεν είναι τίποτα άλλο από παρά μία Επιτροπή, η οποία συγκροτήθηκε το 1996 με πρόεδρο την κ. Simone veil. Συμπερασματικά παρόλο που τα περισσότερα νομικά μέτρα που απαιτούνται για να γίνει πραγματικότητα το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας έχουν, ήδη, ληφθεί, τόσο στο νομικό πλαίσιο όσο και στην διάθεση των Κρατών-Μελών υπάρχουν αρκετά κενά και ελλείψεις.

Το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, που κατοχυρώνεται από το άρθρο 48 της Συνθήκης της Ρώμης καθώς και των ακολουθούμενων Συνθηκών της, περιλαμβάνουν το δικαίωμα κάθε Ευρωπαίου πολίτη να εισέρχεται στο έδαφος οποιαδήποτε κράτους-μέλους για να εργαστεί ή να αναζητήσει εργασία. Ωστόσο, ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων προσκρούει ακόμη σε ένα φάσμα πρακτικών προβλημάτων και εμποδίων. Ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζονται οι κανόνες και οι κανονισμοί δημιουργεί ορισμένα προβλήματα. Επιπλέον, η διοίκηση δεν δείχνει καμία ευελιξία απέναντι στην ειδική κατάσταση των διακινούμενων εργαζόμενων, ο δε βαθμός συνεργασίας των κρατών-μελών είναι, ορισμένες φορές, ανεπαρκής. Τέλος, οι εργαζόμενοι που μετακινούνται από ένα κράτος-μέλος σε ένα άλλο δεν γνωρίζουν σε βάθος ούτε είναι πλήρως ενημερωμένοι σχετικά με τα δικαιώματα και τις ευκαιρίες που διαθέτουν, με αποτέλεσμα, η πρόοδος που σημειώθηκε από την σύσταση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας μέχρι σήμερα δεν ήταν, η αναμενόμενη, αντίθετα τα χαρακτηριστικά της παραδοσιακής μετανάστευσης θα συναντώνται για πολλά χρόνια ακόμη στη διακίνηση.

Υπάρχουν τεράστιες διαφορές μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ότι αφορά την εργασία ή άλλα θέματα που ενδιαφέρουν τον εργαζόμενο. Απαιτείται μεγαλύτερη προσοχή και εξέταση σε βάθος του χειρισμού θεμάτων όπως αυτό της ελεύθερης κυκλοφορίας, που συνδέεται άμεσα με την ανεργία, την κοινωνικοασφαλιστική κάλυψη, την μετανάστευση από τρίτες χώρες, η ανομοιογένεια μεταξύ των εθνικών κοινωνικών και εκπαιδευτικών συστημάτων και η επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού από την οικονομική στήριξη των ανέργων, ανάλογα με την κατάσταση που επικρατεί στην αγορά εργασίας σε κάθε κράτος-μέλος. Ίσως αυτό να εξηγεί σε σημαντικό βαθμό τη μέχρι σήμερα επιφυλακτική στάση των κυβερνήσεων των κρατών-μελών και της ίδιας της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως προς την πλήρη εφαρμογή της ελεύθερης διακίνησης.

Προκειμένου να βελτιωθεί η συνειδητοποίηση και η κατανόηση της γεωγραφικής κινητικότητας υπό το πρίσμα της ενιαίας αγοράς, του ενιαίου νομίσματος και των τεχνολογικών, οικονομικών και δημογραφικών εξελίξεων στα κράτη-μέλη, η επιτροπή θα εμβαθύνει την ανάλυση των παραγόντων που θα έχουν αντίκτυπο στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή της ελεύθερης κυκλοφορίας δεν είναι μόνο η δημιουργία κατάλληλων συνθηκών στις εθνικές αγορές εργασίας, που θα επιτρέψουν τη γεωγραφική κινητικότητα των εργαζομένων, αλλά και σύγκλιση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στα κράτη-μέλη, η καλύτερη γνώση της γλώσσας χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η πληροφόρηση των εργαζομένων για την Κοινοτική αγορά εργασίας και η καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών από τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης των κρατών-μελών. Για να γίνουν όλα αυτά, το πιο σημαντικό είναι η δημιουργία ενός καθεστώτος του ευρωπαϊού πολίτη, το οποίο τα στοιχεία του θα είναι οι κοινωνικοί στόχοι των συνθηκών και η κοινή κληρονομιά της Ευρώπης από πλευρά θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, ώστε και οι κανόνες που θεσπίστηκαν να εφαρμόζονται αποτελεσματικά, όχι μόνο ως προς το γράμμα αλλά και ως προς το πνεύμα.

Όλα αυτά μπορούν να θεωρηθούν ως βασικοί παράγοντες προσδιορισμού του όγκου και των κατευθύνσεων των μετακινήσεων των εργαζομένων, όπως η βελτίωση και η προσαρμογή των κανόνων, ανάπτυξη της συνεργασίας και αύξησης των ευθυνών καθώς και καινοτόμων σχεδίων, πέρα από τις οικονομικές εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως σύνολο και ξεχωριστά σε κάθε κράτος-μέλος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Τα βασικά σημεία του θεσμικού πλαισίου της ελεύθερης διακίνησης των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα

	Κανονισμοί ΕΟΚ 1612/1968 και 2000/1983	Κανονισμοί ΕΟΚ 1408/1971 και 2001/1983	Συνθήκη ένταξης της Ελλάδας στην Ευρ. Κοινότητα	ΕΕΠ(1987), Λευκή βίβλος και αναθεώρηση των Διαρθρωτικών Ταμείων
Άρθρα 48-51: Ίσα δικαιώματα για την απασχόληση, εκπαίδευση και επαγγ. Κατάρτιση για όλους τους πολίτες της ΕΕ που εγκαθίστανται σε οποιαδήποτε Κράτη-Μέλη	Αντικατάσταση των διμερών συμβάσεων εργασίας. Ένιαία ρύθμιση θεμάτων που αφορούν την Κοινοτική αγορά εργασίας (SEDOC, EURES, αμοιβαία αναγνώριση διπλωμάτων, σύσταση τεχνικής επιτροπής)	Κάθε κράτος-μέλος διατηρεί το δικό του σύστημα επιδότησης της ανεργίας, αλλά η αντιμετώπιση των διακινουμένων είναι ενιαία. Ο δικαιούχος επιδόματος ανεργίας στον τόπο του είναι δικαιούχος και σε οποιοδήποτε άλλο κράτος-μέλος. (άρθρο 69, 1408/1971).	Άρθρα 44-45: από 1/1/1988, ο κανονισμός της ΕΚ, 1612/1968 ισχύει για την Ελλάδα. Ένταξη στο σύστημα SEDOC.	Άρθρο 13, ΕΕΠ: η ελεύθερη διακίνηση εργαζομένων αρχίζει επίσημα από την ημερομηνία έναρξης της ΕΕΠ, 1.1.1993. Αμοιβαία αναγνώριση επαγγ. Προσόντων με έκδοση Προεδρικού Διάταγματος
Άρθρο 52: ελεύθερη εγκατάσταση μετακινουμένων συμπεριλαμβανομένων των ελεύθερων επαγγελματιών και όσων ασκούν: επιχειρηματική δραστηριότητα.	Βελτίωση του συστήματος SEDOC για τον αμοιβαίο συμφωνισμό προσφοράς και ζήτησης εργασίας σε Κοινοτικό επίπεδο. Εφαρμογή προγράμματος SEDOC-EURES για την δημιουργία μηχανογραφικού δικτύου για τον συμφωνισμό προσφοράς και ζήτησης εργασίας στην Κοινοτική αγορά εργασίας			Κατάργηση κάθε διασυννοριακού ελέγχου. Ελεύθερη διακίνηση προσώπων. Κατάργηση διαβατηρίων και διασυννοριακών ελέγχων των διακινουμένων υπηκόων της ΕΚ. Άρθρο 130B, ΕΕΠ: διπλασιασμός των πόρων των ΔΤ. Άρθρο 130B, ΕΕΠ: το ΕΚΤ μπορεί να χρηματοδοτεί την Ελεύθερη Διακίνηση (στην πραγματικότητα μόνο έμμεση ενίσχυση).
Άρθρα 117-122: κοινωνική προστασία των εργαζομένων (προαιρετικός χαρακτήρας).		Ρύθμιση θεμάτων κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων. Άρθρο 67 1408/1971: για την θεμελίωση δικαιώματος παροχών λαμβάνεται υπόψη αθροιστικά ολόκληρη η περίοδος απασχόλησης σε οποιαδήποτε κράτος-μέλος.		Πλήρης κοινωνική προστασία, ιατρική-φαρμακευτική περίθαλψη, συνταξιοδότηση, οικογενειακά επιδόματα, επιδόματα ανεργίας.

Άρθρο 123: σύσταση του ΕΚΤ.
Οικονομική ενίσχυση της απασχόλησης, κατάρτισης και διακίνησης των εργαζομένων μεταξύ των κρατών-μελών.
Ενίσχυση των εργαζομένων που έχασαν την δουλειά τους λόγω διαρθρωτικών αλλαγών.

Ενίσχυση του ρόλου των ΔΤ 1987-1993 "...επειδή αυξάνονται οι δυνατότητες ελεύθερης κυκλοφορίας προσώπων, κεφαλαίου και υπηρεσιών προς τις περιοχές που πλεονεκτούν οικονομικά, ίσως υπάρχει ο κίνδυνος να αυξηθούν ακόμη περισσότερο αντί να μειωθούν οι διαφορές μεταξύ πλουσιότερων και φτωχότερων περιοχών και μα μην ικανοποιηθεί ο στόχος της συνοχής τους... EEC, Com .

Πηγή: Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Πίνακας 2**Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ**

Έτος	Μεταβολές στο εργατικό δυναμικό	Μεταβολές στην απασχόληση	Μεταβολές στο αριθμό ανέργων	Μεταβολές στο ποσοστό ανεργίας	Ανεργία %	ΑΕΠ %
1990	33.300	48.100	-14.800	-0,5	7,0	-0,9
1991	-66.700	-86.600	-19.900	0,7	7,7	2,6
1992	100.800	52.100	48.700	1,0	8,7	0,8
1993	84.100	35.700	48.400	1,0	9,7	-1,7
1994	75.000	69.400	5.600	0,1	9,6	1,6
1995	55.100	34.200	20.900	0,4	10,0	1,9
1996	69.800	48.100	21.700	0,3	10,3	2,4
1997	56.000	18.600	37.400	-0,7	9,6	3,6
1998	184.000	98.7000	85.300	1,6	11,2	3,7
Μ.Ο	53.267	31.234	17.767			

ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 2000 ΚΑΙ 2001

	2000		2001	
	Πληθωρισμός	Ανεργία	Πληθωρισμός	Ανεργία
Βέλγιο	1,5	8,5	1,5	7,9
Δανία	2,4	4,2	1,7	4,4
Γερμανία	1,5	8,6	1,5	7,8
Ελλάδα	2,7	10	2,7	9,6
Ισπανία	2,5	13,8	2,2	12,1
Γαλλία	1,1	10	1,2	9,2
Ιρλανδία	3,5	5,7	2,8	5,1
Ιταλία	2,1	10,9	1,9	10,4
Λουξεμβού ργο	2	2,6	1,8	2,4
Ολλανδία	2,5	2,4	3,5	2
Αυστρία	1,2	4	1,1	3,6

Πορτογαλία	2,2	4,5	2,1	4,4
Φιλανδία	2,3	8,9	2	8,2
Σουηδία	1,6	6,3	2,1	6
Βρετανία	2,7	5,8	2,6	5,6
Ε.Ε	2	8,5	1,9	7,9
Ζώνη ευρώ	1,8	9,2	1,7	8,5
ΗΠΑ	2,6	4,3	2,4	4,6
Ιαπωνία	-0,2	4,9	0,5	5,4

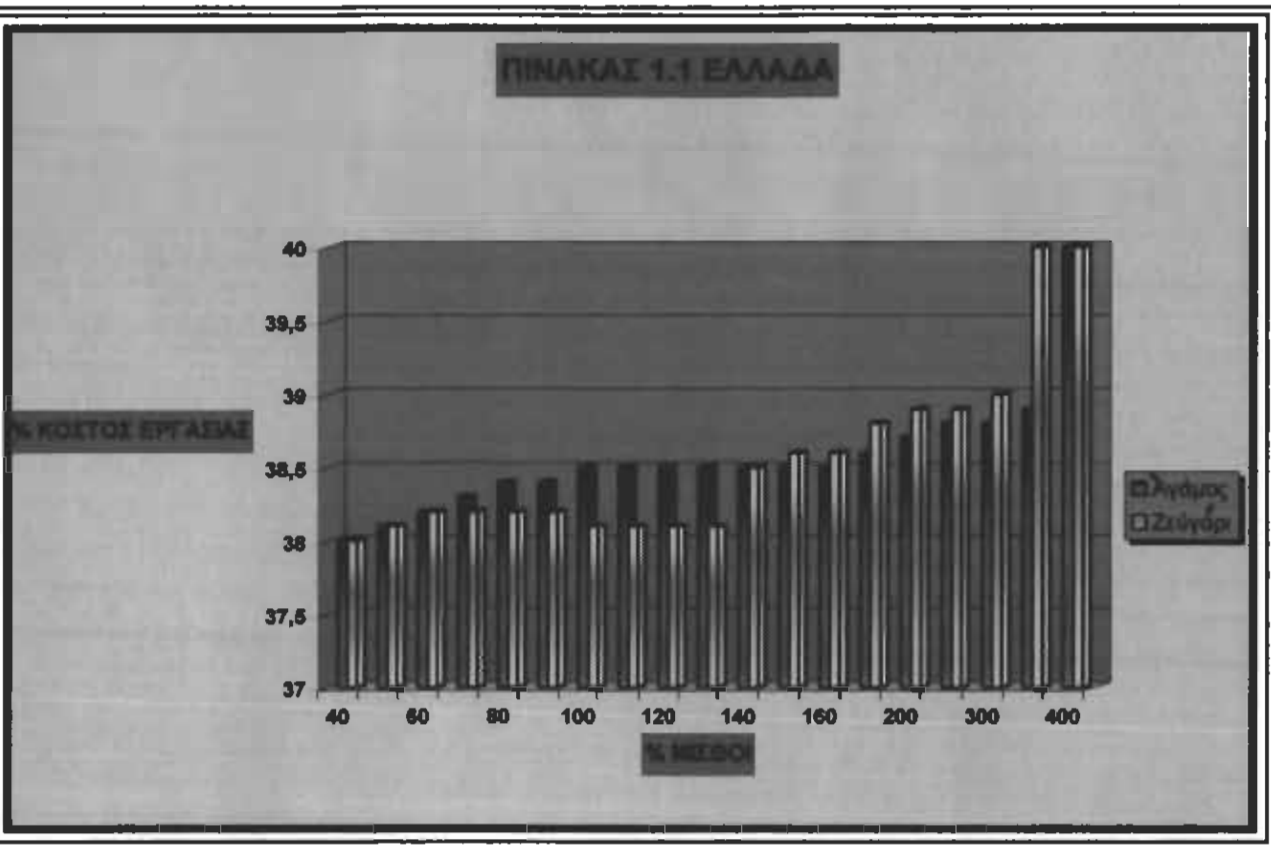
πηγή: Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

ΠΙΝΑΚΑΣ 3**Προγράμματα Κοινοτικών Προτοβουλιών**

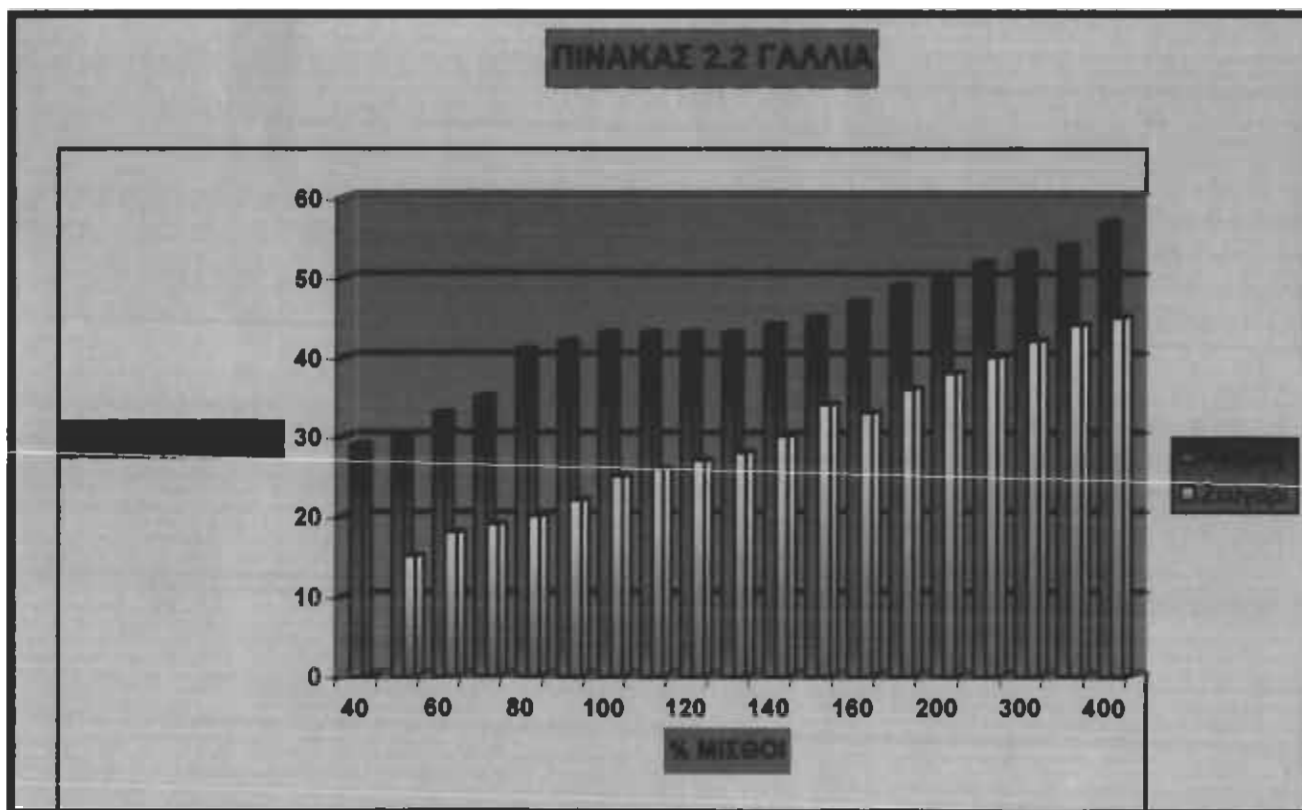
Συνεργασία επιστημονική, εκπαιδευτική, τεχνολογική	Τεχνική επαγγελματική κατάρτιση	Ελεύθερη κίνηση	Δίκτυα πληροφόρησης αγοράς εργασίας
Ciommet Erasmus Science Delta Sprint Spes	Euroform Eurotecnet Force Helios Petra Iris Euroqalific Horizon Now Psce Ergoform	Arions Naric Ects Erasmus Lingua Sedoc /eures Yes Tempus Safe	Adl Elise Ergo Ile Leda Misep Nec Stadium System Safe

Πηγή: INTERNET

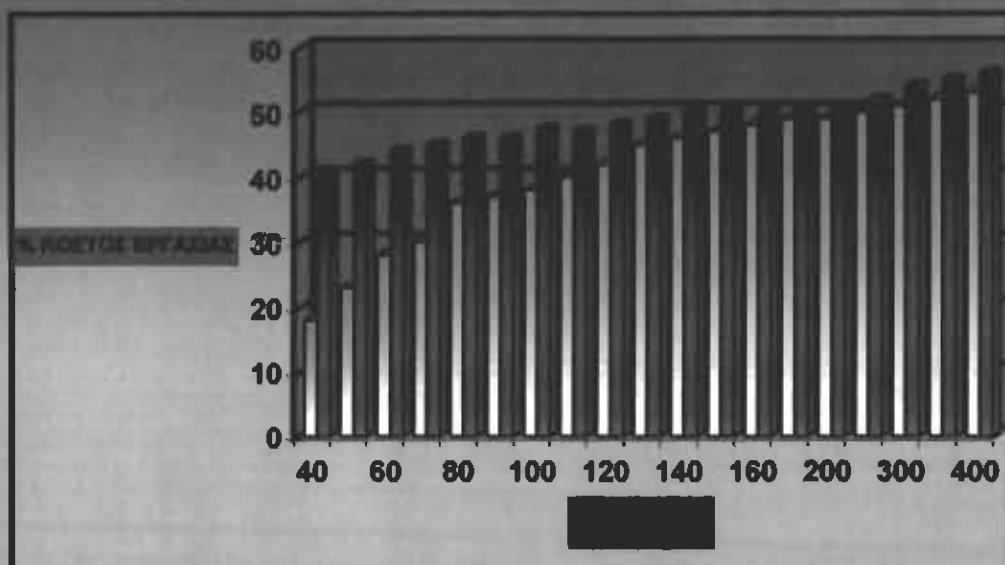
ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1 ΕΛΛΑΔΑ

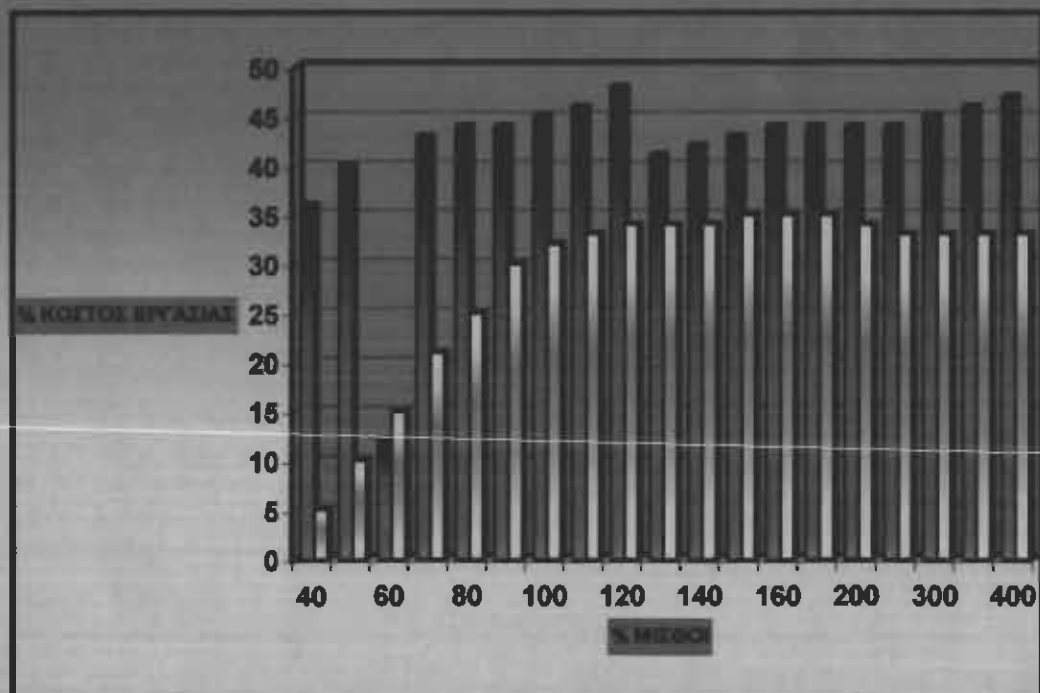
ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2 ΓΑΛΛΙΑ

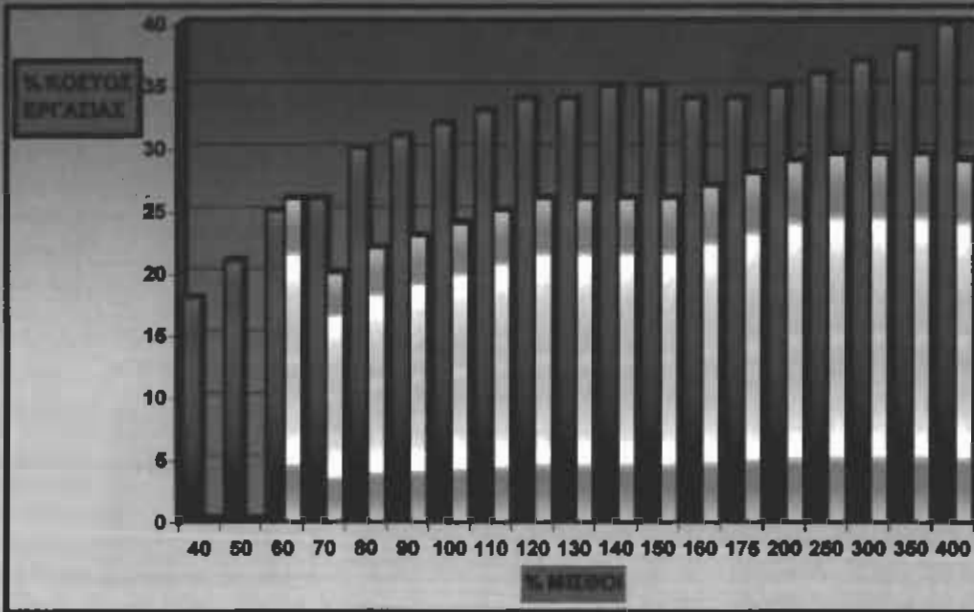
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3 ΙΤΑΛΙΑ

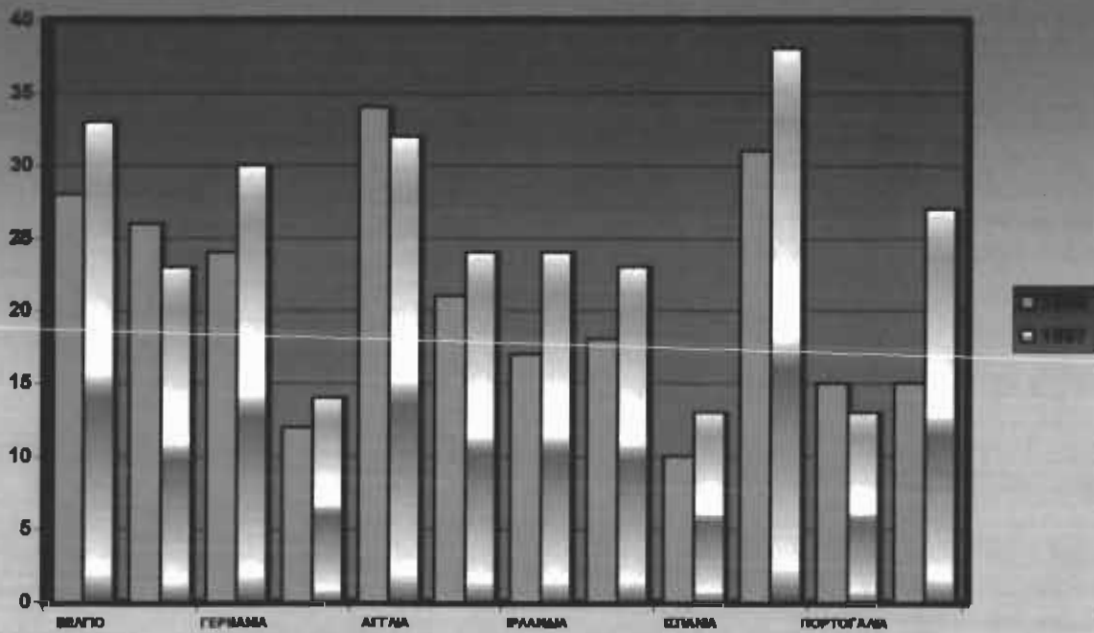
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.4 ΓΕΡΜΑΝΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.5

ΠΙΝΑΚΑΣ ΝΕΡΩΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ ΕΝΔΕΙΧ

Πίνακας 1: Πληθυσμός¹ κατά κατάσταση απασχόλησης και φύλο, στο σύνολο της Χώρας: 1989 – 1998²

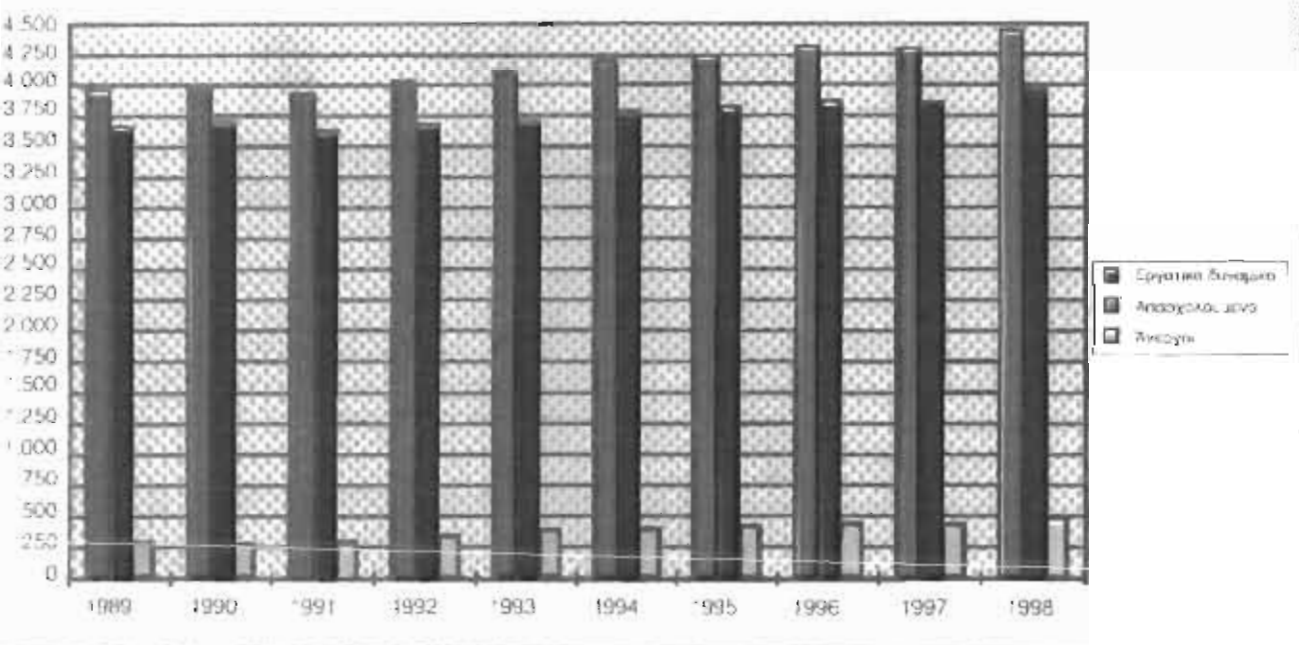
Κατάσταση απασχόλησης και φύλο	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Σύνολο	7.985,9	8.146,0	8.295,8	8.361,1	8.491,6	8.615,6	8.685,5	8.770,1	8.859,4	8.720,2
Ανδρες	3.812,2	3.889,6	3.979,2	3.999,1	4.064,4	4.114,7	4.134,0	4.169,3	4.206,6	4.208,4
Γυναίκες	4.173,7	4.256,2	4.316,6	4.362,0	4.427,2	4.500,9	4.551,5	4.600,9	4.652,8	4.511,8
Εργατικό δυναμικό	3.966,9	4.000,2	3.933,6	4.034,3	4.118,4	4.193,4	4.248,5	4.318,3	4.294,4	4.445,7
Ανδρες	2.500,1	2.516,7	2.527,6	2.541,1	2.584,0	2.622,6	2.628,3	2.637,4	2.612,0	2.692,9
Γυναίκες	1.466,8	1.483,5	1.406,0	1.493,2	1.534,4	1.570,8	1.620,2	1.680,9	1.682,4	1.752,8
Ανεργοί	3.670,9	3.719,1	3.632,5	3.684,5	3.720,2	3.789,6	3.823,8	3.871,9	3.854,1	3.967,2
Ανδρες	2.385,5	2.409,4	2.406,6	2.403,2	2.479,5	2.452,2	2.452,2	2.470,3	2.439,0	2.504,2
Γυναίκες	1.285,4	1.309,7	1.225,7	1.281,3	1.300,7	1.337,4	1.371,6	1.401,6	1.415,1	1.463,0
Ανεργία	296,0	281,2	301,1	349,8	398,2	403,8	424,7	446,4	440,4	478,5
Ανδρες	114,8	107,4	120,8	137,9	164,5	170,4	176,1	187,1	173,0	188,8
Γυναίκες	181,4	173,8	180,3	211,9	233,7	233,4	248,6	279,3	267,3	289,8

1) Το 1989, 1997 αναφέρεται σε άτομα ηλικίας 14 ετών και άνω, ενώ για το 1998 σε άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω. Για το 1998 είναι επίσης αναρτημένο με τη μορφή 1998Α.

2) Ο πληθυσμός που είναι άνεργοι και δεν έχουν κάποια απασχόληση αναζητούν εργασία σύμφωνα με τους κανόνες της Κοινωνίας της Εργασίας και μπορούν να αναλάβουν αμέσως την εργασία τους, ηλικιών 95 και άνω.

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ : 1989 – 1998¹

(σε χιλιάδες)

1) Βλ. Πίνακα 1, σελίδα 101 του παρόντος.

Κοινοτικές προπαρασκευαστικές πράξεις

Προτάσεις της επιτροπής

Αναλυτικό ευρετήριο

[05 - Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και κοινωνική πολιτική]

ισχύουσα
Νομοθεσία

05.10 - Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων

Πρόταση της Επιτροπής - COM (1995) 348 τελικό [595PC0348]

Πρόταση ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την τροποποίηση της οδηγίας 68/360/ΕΟΚ περί καταργήσεως των περιορισμών στη διακίνηση και στη διαμονή των εργαζομένων των κρατών μελών και των οικογενειών τους στο εσωτερικό της Κοινότητας και της οδηγίας 73/148/ΕΟΚ περί καταργήσεως των περιορισμών στη διακίνηση και στη διαμονή των υπηκόων των κρατών μελών στο εσωτερικό της Κοινότητας στον τομέα της εγκαταστάσεως και της παροχής υπηρεσιών (υποβληθείσα από την Επιτροπή)
368L0360.....ΠΡΟΤ. ΤΡΟΠΟΠ...

Πρόταση της Επιτροπής - COM (1997) 638 τελικό [597PC0638]

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που τροποποιεί τις οδηγίες 89/48/ΕΟΚ και 92/51/ΕΟΚ σχετικά με το γενικό σύστημα αναγνώρισης των επαγγελματικών διπλωμάτων και συμπληρώνει τις οδηγίες 77/452/ΕΟΚ, 77/453/ΕΟΚ, 78/686/ΕΟΚ, 78/687/ΕΟΚ, 78/1026/ΕΟΚ, 78/1027/ΕΟΚ, 80/154/ΕΟΚ, 80/155/ΕΟΚ, 85/384/ΕΟΚ, 85/432/ΕΟΚ, 85/433/ΕΟΚ και 93/16/ΕΟΚ όσον αφορά το επάγγελμα του νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, του οδοντίατρου, του κτηνιάτρου, της μαίας, του αρχιτέκτονα, του φαρμακοποιού και του ιατρού

389L0048.....ΠΡΟΤ. ΤΡΟΠΟΠ...

392L0051.....ΠΡΟΤ. ΤΡΟΠΟΠ...

377L0452.....ΠΡΟΤ. ΤΡΟΠΟΠ...

Πρόταση της Επιτροπής - COM (1998) 394 τελικό [598PC0394(01)]

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 του Συμβουλίου περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας
368R1612.....ΠΡΟΤ. ΤΡΟΠΟΠ...

Πρόταση της Επιτροπής - COM (1998) 394 τελικό [598PC0394(02)]

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 68/360/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί καταργήσεως των

περιορισμών στη διακίνηση και τη διαμονή των εργαζομένων των κρατών μελών
και των οικογενειών τους στο εσωτερικό της Κοινότητας
368L0360.....ΠΡΟΤ. ΤΡΟΠΟΠ...

Πρόταση της Επιτροπής - COM (1998) 394 τελικό [598PC0394(03)]

Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη
σύσταση συμβουλευτικής επιτροπής για την ελεύθερη διακίνηση και την κοινωνική
ασφάλιση των εργαζομένων εντός της Κοινότητας και για τροποποίηση των
κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου
368R1612.....ΠΡΟΤ. ΤΡΟΠΟΠ...
371R1408.....ΠΡΟΤ. ΤΡΟΠΟΠ...

Πρόταση της Επιτροπής - COM (1999) 003 τελικό [599PC0003(01)]

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με
τους όρους απόσπασης των μισθωτών εργαζομένων υπηκόων τρίτου κράτους στο
πλαίσιο παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών

Πρόταση της Επιτροπής - COM (1999) 003 τελικό [599PC0003(02)]

Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την επέκταση της ελεύθερης παροχής
διασυνοριακών υπηρεσιών στους υπηκόους τρίτου κράτους που είναι
εγκατεστημένοι στο εσωτερικό της Κοινότητας

[05 - Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και κοινωνική πολιτική]

(Εστάλη από τη CELEX την: 06/04/2000)

[εγγραφή] - [δομή κώβου] - [αναζήτηση] - [βοήθεια] - [η γνώμη σας] - [©]

Ευρετήριο της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας

Αναλυτικό ευρετήριο

[05 - Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και κοινωνική πολιτική]

[05.20 - Κοινωνική πολιτική]

Προπροσωπικός
πρόσβαση

05.20.05 - Γενικές κοινωνικές διατάξεις

Παράγωγο κοινοτικό δίκαιο

374Y0212(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου της 21ης Ιανουαρίου 1974 περί προγράμματος κοινωνικής δράσεως

EE C 013 12.02.74 σ.1

(ΕΛ ΚΕΦ 5 Τ 2 σ.11)

375L0034

Οδηγία 75/34/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 1974 περί του δικαιώματος των υπηκόων ενός κράτους μέλους να παραμένουν στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους μετά την άσκηση σε αυτό μη μισθωτής δραστηριότητας

EE L 014 20.01.75 σ.10

(ΕΛ ΚΕΦ 6 Τ 1 σ.191)

Περιλαμβάνεται σε 294A0103(58) (EE L 001 03.01.94 σ.401)

375L0035

Οδηγία 75/35/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 1974 περί επεκτάσεως της ισχύος της οδηγίας 64/221/ΕΟΚ «περί του συντονισμού των ειδικών μέτρων για τη διακίνηση και τη διαμονή αλλοδαπών, τα οποία δικαιολογούνται για λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας ή δημοσίας υγείας, στους υπηκόους ενός κράτους μέλους που ασκούν το δικαίωμα παραμονής στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους μετά την άσκηση σε αυτό μη μισθωτής δραστηριότητας»

EE L 014 20.01.75 σ.14

(ΕΛ ΚΕΦ 6 Τ 1 σ.195)

Περιλαμβάνεται σε 294A0103(58) (EE L 001 03.01.94 σ.401)

375R1365

Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1365/75 του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 1975 περί της δημιουργίας Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας

EE L 139 30.05.75 σ.1

(ΕΛ ΚΕΦ 5 Τ 2 σ.46)

Τροποποίηση από 179H

Τροποποίηση από 185I

Τροποποίηση από 393R1947 (EE L 181 23.07.93 σ.13)

376I0207

Οδηγία 76/207/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 9ης Φεβρουαρίου 1976 περί της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως ανδρών και γυναικών, όσον αφορά την πρόσβαση σε απασχόληση, την επαγγελματική εκπαίδευση και προώθηση και τις συνθήκες εργασίας

ΕΕ L 039 14.02.76 σ.40

(ΕΛ ΚΕΦ 5 Τ 2 σ.70)

Παρέκκλιση από 194N

Περιλαμβάνεται σε 294A0103(68) (ΕΕ L 001 03.01.94 σ.484)

376R1417

Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1417/76 του Συμβουλίου της 1ης Ιουνίου 1976 περί των δημοσιονομικών διατάξεων που εφαρμόζονται στο Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Όρων Διαβιώσεως και Εργασίας

ΕΕ L 164 24.06.76 σ.16

(ΕΛ ΚΕΦ 5 Τ 2 σ.106)

Τροποποίηση από 393R1949 (ΕΕ L 181 23.07.93 σ.26)

376R1860

Κανονισμός (ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1860/76 του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1976 περί καθορισμού του καθεστώτος που εφαρμόζεται στο προσωπικό του Ευρωπαϊκού Ίδρυματος για τη Βελτίωση των Όρων Διαβιώσεως και Εργασίας

ΕΕ L 214 06.08.76 σ.24

(ΕΛ ΚΕΦ 1 Τ 2 σ.36)

Τροποποίηση από 380R1238 (ΕΕ L 127 22.05.80 σ.4) (ΕΛ ΚΕΦ 1 Τ 2 σ.150)

Τροποποίηση από 382R0510 (ΕΕ L 064 08.03.82 σ.15)

Τροποποίηση από 387R0680 (ΕΕ L 072 14.03.87 σ.15)

380Y1231(04)

Ψήφισμα της Συμβουλευτικής Επιτροπής ΕΚΑΧ σχετικά με την κοινωνική πτυχή της πολιτικής σιδήρου και χάλυβος

ΕΕ C 340 31.12.80 σ.7

382D0043

82/43/ΕΟΚ: Απόφαση της Επιτροπής της 9ης Δεκεμβρίου 1981 περί δημιουργίας Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Ισότητα Ευκαιριών Γυναικών και Ανδρών

ΕΕ L 020 28.01.82 σ.35

Τροποποίηση από 185I

Τροποποίηση από 194N

Τροποποίηση από 395D0420 (ΕΕ L 249 17.10.95 σ.43)

383Y0317(04)

Ψήφισμα της Συμβουλευτικής Επιτροπής Άνθρακα και Χάλυβα σχετικά με τις κοινωνικές πλευρές των γενικών στόχων για χάλυβα για το 1985

ΕΕ C 072 17.03.83 σ.4

384X0635

84/635/ΕΟΚ: Σύσταση του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 1984 σχετικά με την προώθηση θετικών δράσεων υπέρ των γυναικών

384Y1019(03)

Ψήφισμα της Συμβουλευτικής Επιτροπής ΕΚΑΧ σχετικά με τις κοινωνικές πλευρές των πολιτικών ενέργειας και χάλυβα

EE C 279 19.10.84 σ.3

385X0064

85/64/ΕΟΚ: Σύσταση της Επιτροπής της 20ής Δεκεμβρίου 1984 όσον αφορά την ευρωπαϊκή συμφωνία του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την απασχόληση νέων ως εσωτερικών αμίσθων βοηθών (au pair)

EE L 024 29.01.85 σ.27

386L0613

Οδηγία 86/613/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 1986 σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών που ασκούν ανεξάρτητη δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένης της γεωργικής, καθώς και για την προστασία της μητρότητας

EE L 359 19.12.86 σ.56

Περιλαμβάνεται σε 294A0103(68) (EE L 001 03.01.94 σ.484)

386Y0812(02)

Δεύτερο ψήφισμα του Συμβουλίου της 24ης Ιουλίου 1986 σχετικά με την προώθηση της ισότητας ευκαιριών για τις γυναίκες

EE C 203 12.08.86 σ.2

390Y0627(05)

Ψήφισμα του Συμβουλίου της 29ης Μαΐου 1990 για την προστασία της αξιοπρέπειας των γυναικών και των ανδρών στην εργασία

EE C 157 27.06.90 σ.3

391D0116

91/116/ΕΟΚ: Απόφαση του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1991 για τη σύσταση της ευρωπαϊκής συμβουλευτικής επιτροπής στατιστικής πληροφόρησης στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα

EE L 059 06.03.91 σ.21

Τροποποίηση από 397D0255 (EE L 102 19.04.97 σ.32)

391D0544

91/544/ΕΟΚ: Απόφαση της Επιτροπής της 17ης Οκτωβρίου 1991 περί της ομάδας συνδέσμου για τους ηλικιωμένους

EE L 296 26.10.91 σ.42

Τροποποίηση από 393D0417 (EE L 187 29.07.93 σ.60)

Τροποποίηση από 399D0141 (EE L 045 19.02.99 σ.54)

392X0241

92/241/ΕΟΚ: Σύσταση του Συμβουλίου της 3ης Μαρτίου 1992 σχετικά με τη φύλαξη των παιδιών

EE L 123 08.05.92 σ.16

394Y1223(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου της 6ης Δεκεμβρίου 1994 για ορισμένες προοπτικές μιας

κοινωνικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης: συμβολή στην οικονομική και κοινωνική σύγκλιση της Ένωσης
EE C 368 23.12.94 σ.6

395D0593

95/593/ΕΚ: Απόφαση του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1995, που αφορά ένα μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα κοινοτικής δράσης για την ισότητα των ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών (1996-2000)
EE L 335 30.12.95 σ.37

395Y0217(02)

Ψήφισμα της Συμβουλευτικής Επιτροπής της ΕΚΑΧ σχετικά με την εξασφάλιση επαρκών πιστώσεων του προϋπολογισμού για κοινωνικά και για σχετικά με την πολιτική αγοράς εργασίας μέτρα στήριξης
EE C 040 17.02.95 σ.2

395Y0704(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου της 27ης Μαρτίου 1995 σχετικά με τη μεταφορά και την εφαρμογή της κοινοτικής κοινωνικής νομοθεσίας
EE C 168 04.07.95 σ.1

395Y0704(02)

Ψήφισμα του Συμβουλίου της 27ης Μαρτίου 1995 σχετικά με την ισόρροπη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στη λήψη αποφάσεων
EE C 168 04.07.95 σ.3

395Y1110(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου της 5ης Οκτωβρίου 1995 όσον αφορά τη συνεργασία με τρίτες χώρες στον τομέα της νεολαίας
EE C 296 10.11.95 σ.11

396X0694

96/694/ΕΚ: Σύσταση του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 1996 για την ισόρροπη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων
EE L 319 10.12.96 σ.11

397D0340

97/340/ΚΕΠΠΑ: Απόφαση του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 1997 σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών όσον αφορά τη βοήθεια για τον εκούσιο επαναπατρισμό υπηκόων τρίτων χωρών
EE L 147 05.06.97 σ.3

397L0080

Οδηγία 97/80/ΕΚ του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 1997 σχετικά με το βάρος απόδειξης σε περιπτώσεις διακριτικής μεταχείρισης λόγω φύλου
EE L 014 20.01.98 σ.6
Τροποποίηση από 398L0052 (EE L 205 22.07.98 σ.66)

397R0023

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 23/97 του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1996 επί των στατιστικών για το επίπεδο και τη διάρθρωση του κόστους εργασίας
EE L 006 10.01.97 σ.1

397Υ0726(01)

Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 1997 όσον αφορά τη συνέχεια της συζήτησης για τη συμμετοχή των εργαζομένων στην ευρωπαϊκή εταιρεία (έκθεση της ομάδας εμπειρογνομόνων «European Systems of Worker Involvement»)

EE C 227 26.07.97 σ.1

397Υ0802(02)

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την ανάπτυξη και την απασχόληση Άμστερνταμ, 16 Ιουνίου 1997

EE C 236 02.08.97 σ.3

398D0215

98/215/EK: Απόφαση της Επιτροπής της 13ης Μαρτίου 1998 για τη σύσταση συμβουλευτικής επιτροπής των συνεταιρισμών, ταμείων αλληλασφάλισης, ενώσεων και ιδρυμάτων (ΣΑΕΙ) (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

EE L 080 18.03.98 σ.51

398R2836

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2836/98 του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1998 για την ένταξη των θεμάτων φύλου στη συνεργασία για την ανάπτυξη

EE L 354 30.12.98 σ.5

398Υ1216(03)

Ειδική έκθεση αριθ. 22/98 σχετικά με τη διαχείριση εκ μέρους της Επιτροπής της εφαρμογής των μέτρων για την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών μεταξύ γυναικών και ανδρών συνοδευόμενη από τις απαντήσεις της Επιτροπής (σύμφωνα με το άρθρο 188 Γ παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο της συνθήκης ΕΚ)

EE C 393 16.12.98 σ.24

399Υ0313(01)

Ανακοίνωση της Επιτροπής - Αντικατάσταση δύο τακτικών μελών της Συμβουλευτικής Επιτροπής των Συνεταιρισμών, Ταμείων Αλληλασφάλισης, Ενώσεων και Ιδρυμάτων (ΣΤΑΕΙ)

EE C 070 13.03.99 σ.2

399Υ0702(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 1999, σχετικά με την παροχή ίσων ευκαιριών απασχόλησης στα άτομα με ειδικές ανάγκες

EE C 186 02.07.99 σ.3

399Υ0716(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου της 20ής Μαΐου 1999 με θέμα Γυναίκες και επιστήμη

EE C 201 16.07.99 σ.1

300D0293

Απόφαση αριθ. 293/2000/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιανουαρίου 2000, για τη θέσπιση προγράμματος κοινοτικής δράσης (πρόγραμμα Δάφνη) (2000-2003) περί προληπτικών μέτρων κατά της βίας εις βάρος παιδιών, εφήβων και γυναικών

EE L 034 09.02.00 σ.1

300Y0112(04)

Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με την ενίσχυση της συνεργασίας για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της κοινωνικής προστασίας

EE C 008 12.01.00 σ.7

Συμπληρωματικό κοινοτικό δίκαιο ♦

486Y0625(01)

Διακήρυξη κατά του ρατσισμού και της ξενοφοβίας

EE C 158 25.06.86 σ.1

489Y1031(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου και των Υπουργών Κοινωνικών Υποθέσεων που συνέρχονται στα πλαίσια του Συμβουλίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1989 σχετικά με την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού

EE C 277 31.10.89 σ.1

490Y0206(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου και των Υπουργών Παιδείας, που συνέρχονται στα πλαίσια του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 1989 σχετικά με την καταπολέμηση της σχολικής αποτυχίας

EE C 027 06.02.90 σ.1

490Y0703(02)

Ψήφισμα του Συμβουλίου και των υπουργών παιδείας, που συνέρχονται στα πλαίσια του Συμβουλίου της 31ης Μαΐου 1990 σχετικά με την ένταξη των μειονεκτούντων παιδιών και νέων στα κανονικά εκπαιδευτικά συστήματα

EE C 162 03.07.90 σ.2

493Y1221(01)

Δήλωση αρχών του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Υπουργών Κοινωνικών Υποθέσεων, συνελθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου της 6ης Δεκεμβρίου 1993 επί τη λήξει του ευρωπαϊκού έτους των ηλικιωμένων και της αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών (1993)

EE C 343 21.12.93 σ.1

495Y1110(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνερχομένων στα πλαίσια του Συμβουλίου της 5ης Οκτωβρίου 1995 σχετικά με την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας στους τομείς της απασχόλησης και των κοινωνικών υποθέσεων

EE C 296 10.11.95 σ.13

495Y1110(02)

Ψήφισμα του Συμβουλίου και των εκπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών των συνερχομένων στα πλαίσια του Συμβουλίου της 5ης Οκτωβρίου 1995 σχετικά με την εικόνα της γυναίκας και του άνδρα στη διαφήμιση και τα μέσα ενημέρωσης

EE C 296 10.11.95 σ.15

495Y1123(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνερχομένων στα πλαίσια του Συμβουλίου της 23 Οκτωβρίου 1995 σχετικά με την απάντηση των εκπαιδευτικών συστημάτων στα προβλήματα του ρατσισμού και της ξενοφοβίας

EE C 312 23.11.95 σ. 1

496Y0815(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συνερχομένων στα πλαίσια του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 1996 σχετικά με το ευρωπαϊκό έτος κατά του ρατσισμού (1997)

EE C 237 15.08.96 σ. 1

497Y0113(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών που συνέρχονται στο πλαίσιο του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με την ισότητα των ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες

EE C 012 13.01.97 σ. 1

[05 - Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και κοινωνική πολιτική]

[05.20 - Κοινωνική πολιτική]

Εστάλη από τη CELEX την: 06/04/2000

[εγγραφή] - [δομή κόμβου] - [αναζήτηση] - [βοήθεια] - [η γνώμη σας] - [©]

Ευρετήριο της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας

Αναλυτικό ευρετήριο

[05 - Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και κοινωνική πολιτική]
 [05.20 - Κοινωνική πολιτική]

Προπροσωπικά
 πρόσβαση

05.20.10 - Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

Παράγωγο κοινοτικό δίκαιο

391D0647

91/647/ΕΟΚ: Απόφαση της Επιτροπής της 2ας Δεκεμβρίου 1991 όσον αφορά τα ποσά των συνδρομών του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για τις δαπάνες ενισχύσεων για προσλήψεις, για τη δημιουργία δραστηριοτήτων ανεξάρτητα εργαζομένων, καθώς και για εγκατάσταση και τοποθέτηση σε εργασία
ΕΕ L 349 18.12.91 σ.46

Συμπληρωματικό κοινοτικό δίκαιο

485Y0104(02)

Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αρμοδίων για πολιτιστικά θέματα υπουργών που συνέρχονται στα πλαίσια του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 1984 σχετικά με τη μεγαλύτερη χρησιμοποίηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για τους εργαζόμενους στον πολιτιστικό τομέα
ΕΕ C 002 04.01.85 σ.2

[05 - Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και κοινωνική πολιτική]
 [05.20 - Κοινωνική πολιτική]

Επίσημη από τη CELEX την: 06/04/2000

[εγγραφή] - [δομή κόμβου] - [αναζήτηση] - [βοήθεια] - [τη γνώμη σας] - [©]

Ευρετήριο της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας

Αναλυτικό ευρετήριο

[05 - Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και κοινωνική πολιτική]
 [05.20 - Κοινωνική πολιτική]

Προπαρασκευαστικές πράξεις

05.20.20 - Όροι εργασίας

Παράγωγο κοινοτικό δίκαιο ↗

375D0782

75/782/EKAX: Απόφαση της Επιτροπής της 24ης Νοεμβρίου 1975 περί της Μεικτής Επιτροπής για την εναρμόνιση των συνθηκών εργασίας στη βιομηχανία εξορύξεως άνθρακα

EE L 329 23.12.75 σ.35

392X0443

92/443/EOK: Σύσταση του Συμβουλίου της 27ης Ιουλίου 1992 σχετικά με την προώθηση της συμμετοχής των εργαζομένων στα κέρδη και στα αποτελέσματα των επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο)

EE L 245 26.08.92 σ.53

393D0172

93/172/EOK: Απόφαση της Επιτροπής της 22ας Φεβρουαρίου 1993 περί της κατάρτισης του τυποποιημένου εντύπου που προβλέπεται στο άρθρο 6 της οδηγίας 88/599/EOK του Συμβουλίου στον τομέα των οδικών μεταφορών

EE L 072 25.03.93 σ.30

393L0104

Οδηγία 93/104/EK του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 1993 σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας

EE L 307 13.12.93 σ.18

395D0319

95/319/EK: Απόφαση της Επιτροπής της 12ης Ιουλίου 1995 σχετικά με τη συγκρότηση επιτροπής ανώτερων επιθεωρητών εργασίας

EE L 188 09.08.95 σ.11

395D0320

95/320/EK: Απόφαση της Επιτροπής της 12ης Ιουλίου 1995 σχετικά με τη συγκρότηση επιστημονικής επιτροπής για τα όρια έκθεσης, κατά τη διάρκεια της εργασίας, σε χημικές ουσίες

EE L 188 09.08.95 σ.14

396L0071

Οδηγία 96/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών

EE L 018 21.01.97 σ.1

397D0645

97/645/ΕΚΑΧ: Απόφαση της Επιτροπής της 24ης Σεπτεμβρίου 1997 σχετικά με τη μεικτή επιτροπή για την εναρμόνιση των συνθηκών εργασίας στη βιομηχανία του χάλυβα

EE L 272 04.10.97 σ.52

397L0081

Οδηγία 97/81/ΕΚ του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 1997 σχετικά με τη συμφωνία-πλαίσιο για την εργασία μερικής απασχόλησης που συνήφθη από την UNICE, το CEEP και την CES - Παράρτημα: Συμφωνία-πλαίσιο για την εργασία μερικής απασχόλησης

EE L 014 20.01.98 σ.9

Τροποποίηση από 398L0023 (EE L 131 05.05.98 σ.10)

398D0500

98/500/ΕΚ: Απόφαση της Επιτροπής της 20ής Μαΐου 1998 για σύσταση επιτροπών κλαδικού διαλόγου για την προώθηση του διαλόγου μεταξύ των κοινωνικών εταίρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(1998) 2334] (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

EE L 225 12.08.98 σ.27

399Y0416(01)

Ανακοίνωση της Επιτροπής - Διορισμός των μελών για τη δεύτερη εντολή της επιστημονικής επιτροπής για τις οριακές τιμές επαγγελματικής έκθεσης στους χημικούς παράγοντες

EE C 107 16.04.99 σ.2

Συμπληρωματικό κοινοτικό δίκαιο ♦

494Y1223(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνερχομένων στα πλαίσια του Συμβουλίου της 6ης Δεκεμβρίου 1994 σχετικά με τη δίκαιη συμμετοχή των γυναικών σε μια στρατηγική οικονομικής ανάπτυξης προσανατολισμένη προς την εντατικοποίηση της απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση

EE C 368 23.12.94 σ.3

495Y0902(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1995 για την απασχόληση των ηλικιωμένων εργαζομένων

EE C 228 02.09.95 σ.1

DRAFT

Ευρετήριο της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας

Αναλυτικό ευρετήριο

[05 - Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και κοινωνική πολιτική]

[05.20 - Κοινωνική πολιτική]

[05.20.20 - Όροι εργασίας]

Προτελευταία σελίδα

05.20.20.20 - Μισθοί και διάρκεια εργασίας

Παράγωγο κοινοτικό δίκαιο

375L0117

Οδηγία 75/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 10ης Φεβρουαρίου 1975 περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν την εφαρμογή της αρχής της ισότητας των αμοιβών μεταξύ εργαζομένων ανδρών και γυναικών

ΕΕ L 045 19.02.75 σ.19

(ΕΛ ΚΕΦ 5 Τ 2 σ.42)

Περιλαμβάνεται σε 294A0103(68) (ΕΕ L 001 03.01.94 σ.484)

375X0457

75/457/ΕΟΚ: Σύσταση του Συμβουλίου της 22ης Ιουλίου 1975 περί της αρχής της εβδομάδας των 40 ωρών και της αρχής των τεσσάρων εβδομάδων ετησίας αδειας μετ□ αποδοχών

ΕΕ L 199 30.07.75 σ.32

(ΕΛ ΚΕΦ 5 Τ 2 σ.60)

380Y0104(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 1979 περί ρυθμίσεως του χρόνου εργασίας

ΕΕ C 002 04.01.80 σ.1

382X0857

82/857/ΕΟΚ: Σύσταση του Συμβουλίου της 10ης Δεκεμβρίου 1982 σχετικά με τις αρχές μιας κοινοτικής πολιτικής όσον αφορά την ηλικία συνταξιοδότησης

ΕΕ L 357 18.12.82 σ.27

391L0383

Οδηγία 91/383/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 1991 για τη συμπλήρωση των μέτρων που αποσκοπούν στο να προαγάγουν τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία των εργαζομένων με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου ή με σχέση πρόσκαιρης εργασίας

ΕΕ L 206 29.07.91 σ.19

391L0533

Οδηγία 91/533/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 14ης Οκτωβρίου 1991 σχετικά με την υποχρέωση του εργοδότη να ενημερώνει τον εργαζόμενο για τους όρους που διέπουν τη σύμβαση ή τη σχέση εργασίας

EE L 288 18.10.91 σ.32

393L0104

Οδηγία 93/104/ΕΚ του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 1993 σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας

EE L 307 13.12.93 σ.18

393Υ0710(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου της 30ής Ιουνίου 1993 για τα καθεστάτα ελαστικής συνταξιοδότησης

EE C 188 10.07.93 σ.1

395R2744

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2744/95 του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 1995 σχετικά με τις στατιστικές για τη διάρθρωση και την κατανομή των αποδοχών

EE L 287 30.11.95 σ.3

399L0063

Οδηγία 1999/63/ΕΚ του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999, σχετικά με τη συμφωνία για την οργάνωση του χρόνου εργασίας των ναυτικών, που σύναψαν η ένωση εφοπλιστών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕCΣΑ) και η ομοσπονδία των ενώσεων εργαζομένων στις μεταφορές, στην Ευρωπαϊκή Ένωση (FST) - Παράρτημα: Ευρωπαϊκή συμφωνία για την οργάνωση του χρόνου εργασίας των ναυτικών

EE L 167 02.07.99 σ.33

399L0070

Οδηγία 1999/70/ΕΚ του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 1999 σχετικά με τη συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου που συνήφθη από τη CES, την UNICE και το CEEP

EE L 175 10.07.99 σ.43

399L0095

Οδηγία 1999/95/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με την επιβολή των διατάξεων περί των ωρών εργασίας των ναυτικών επί των πλοίων που καταπλέουν σε κοινοτικούς λιμένες

EE L 014 20.01.00 σ.29

399R0530

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 530/1999 του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 1999 για τις διαρθρωτικές στατιστικές σχετικά με τις αποδοχές και το κόστος εργασίας

EE L 063 12.03.99 σ.6

399R1726

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1726/1999 της Επιτροπής της 27ης Ιουλίου 1999 σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 530/1999 του Συμβουλίου για τις στατιστικές διάρθρωσης των αμοιβών και του κόστους εργασίας, όσον αφορά τους

300R0452 κεδ.

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 452/2000 της Επιτροπής, της 28ης Φεβρουαρίου 2000, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 530/1999 του Συμβουλίου για τις διαρθρωτικές στατιστικές σχετικά με τις αποδοχές και το κόστος εργασίας όσον αφορά την αξιολόγηση της ποιότητας για τις στατιστικές σχετικά με το κόστος εργασίας (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

EE L 055 29.02.00 σ.53

[05 - Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και κοινωνική πολιτική]

[05.20 - Κοινωνική πολιτική]

[05.20.20 - Όροι εργασίας]

Εστάλη από τη CELEX την: 06/04/2000

[εγγραφή] - [δομή κόμβου] - [αναζήτηση] - [βοήθεια] - [η γνώμη σας] - [€]

Ευρετήριο της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας

Αναλυτικό ευρετήριο

[05 - Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και κοινωνική πολιτική]

[05.20 - Κοινωνική πολιτική]

Προπεραστικές
πράξεις

05.20.40 - Κοινωνική ασφάλιση

Παράγωγο κοινοτικό δίκαιο

390X0326

90/326/ΕΟΚ: Σύσταση της Επιτροπής της 22ας Μαΐου 1990 σχετικά με την έκδοση ευρωπαϊκού καταλόγου των επαγγελματιών ασθενειών
EE L 160 26.06.90 σ.39

392X0441

92/441/ΕΟΚ: Σύσταση του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 1992 σχετικά με τα κοινά κριτήρια που αφορούν την επάρκεια πόρων και παροχών στα συστήματα κοινωνικής προστασίας
EE L 245 26.08.92 σ.46

392X0442

92/442/ΕΟΚ: Σύσταση του Συμβουλίου της 27ης Ιουλίου 1992 για τη σύγκλιση των στόχων και των πολιτικών κοινωνικής προστασίας
EE L 245 26.08.92 σ.49

393Y0710(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου της 30ής Ιουνίου 1993 για τα καθεστώτα ελαστικής συνταξιοδότησης
EE C 188 10.07.93 σ.1

300Y0112(04)

Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με την ενίσχυση της συνεργασίας για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της κοινωνικής προστασίας
EE C 008 12.01.00 σ.7

Συμπληρωματικό κοινοτικό δίκαιο

473Y0618(01)

Δηλώσεις των νέων κρατών μελών που προβλέπονται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί της εφαρμογής

των καθεστώτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς εργαζόμενους και στις οικογένειές τους που μετακινούνται στο εσωτερικό της Κοινότητας

EE C 043 18.06.73 σ.1

499Y0506(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνερχομένων στα πλαίσια του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 1999, όσον αφορά έναν κώδικα συμπεριφοράς για τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των αρχών των κρατών μελών σχετικά με την καταπολέμηση της απάτης στις κοινωνικές παροχές και εισφορές και της αδήλωτης εργασίας καθώς και τη διασυνοριακή διάδοση εργαζομένων

EE C 125 06.05.99 σ.1

400Y0112(01)

Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνερχομένων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1999, για τη διάσταση της απασχόλησης και την κοινωνική διάσταση της κοινωνίας της πληροφορίας

EE C 008 12.01.00 σ.1

[05 - Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και κοινωνική πολιτική]

[05.20 - Κοινωνική πολιτική]

Εστάλη από τη CELEX την: 06/04/2000

[εγγραφή] - [δομή κόμβου] - [αναζήτηση] - [βοήθεια] - [η γνώμη σας] - [☺]

Ευρετήριο της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας

Αναλυτικό ευρετήριο

[05 - Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και κοινωνική πολιτική]

[05.20 - Κοινωνική πολιτική]

[05.20.40 - Κοινωνική ασφάλιση]

Προπροσωπικές
πρόσβαση

05.20.40.20 - Εφαρμογή στους διακινούμενους εργαζόμενους

Παράγωγο κοινοτικό δίκαιο

362X0816(01)

Σύσταση της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη όσον αφορά τη δραστηριότητα των κοινοτικών υπηρεσιών έναντι των εργαζομένων που διακινούνται εντός της Κοινότητας

EE 075 16.08.62 σ.2118

364L0221

Οδηγία 64/221/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1964 περί του συντονισμού των ειδικών μέτρων για τη διακίνηση και τη διαμονή αλλοδαπών, τα οποία δικαιολογούνται για λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας ή δημοσίας υγείας

EE 056 04.04.64 σ.850

(ΕΛ ΚΕΦ 5 Τ 1 σ.16)

Τροποποίηση από 372L0194 (EE L 121 26.05.72 σ.32) (ΕΛ ΚΕΦ 5 Τ 1 σ.218)

Περιλαμβάνεται σε 294A0103(55) (EE L 001 03.01.94 σ.325)

365X0379

65/379/ΕΟΚ: Σύσταση της Επιτροπής της 7ης Ιουλίου 1965 προς τα κράτη μέλη όσον αφορά την κατοικία των εργαζομένων και των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας

EE 137 27.07.65 σ.2293

366X0462

66/462/ΕΟΚ: Σύσταση της Επιτροπής της 20ής Ιουλίου 1966 προς τα κράτη μέλη περί των όρων αποζημίωσης των θυμάτων επαγγελματικών ασθενειών

EE 147 09.08.66 σ.2696

371D0238

71/238/ΕΟΚ: Απόφαση του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1971 περί εφαρμογής του άρθρου 51 της συνθήκης στα γαλλικά υπερπόντια διαμερίσματα

EE L 149 05.07.71 σ.1

371R1408

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ

Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1971 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς και τις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας

EE L 149 05.07.71 σ.2

(ΕΛ ΚΕΦ 5 Τ 1 σ.73)

Αυθ. ερμηνεία από 300D0141 (*EE L 047 19.02.00 σ.30*)

Παρέκκλιση από 172B

Τροποποίηση από 172B

Σε εφαρμογή με 372R0574 (*EE L 074 27.03.72 σ.1*) (ΕΛ ΚΕΦ 5 Τ 1 σ.138)

Τροποποίηση από 372R0574 (*EE L 074 27.03.72 σ.1*) (ΕΛ ΚΕΦ 5 Τ 1 σ.138)

Τροποποίηση από 372R2864 (*EE L 306 31.12.72 σ.1*) (ΕΛ ΚΕΦ 5 Τ 1 σ.227)

Τροποποίηση από 373D0101(01) (*EE L 002 01.01.73 σ.1*)

Τροποποίηση από 179H

Τροποποίηση από 381R1390 (*EE L 143 29.05.81 σ.1*)

Τροποποίηση από 185I

Αυθ. ερμηνεία από 391D0424 (*EE L 235 23.08.91 σ.9*)

Τροποποίηση από 392R1247 (*EE L 136 19.05.92 σ.1*)

Τροποποίηση από 393R1945 (*EE L 181 23.07.93 σ.1*)

Τροποποίηση από 194N

Περιλαμβάνεται σε 294A0103(38) (*EE L 001 03.01.94 σ.206*)

Περιλαμβάνεται σε 294A0103(56) (*EE L 001 03.01.94 σ.327*)

Τροποποίηση από 395R3095 (*EE L 335 30.12.95 σ.1*)

Αυθ. ερμηνεία από 396D0555 (*EE L 241 21.09.96 σ.31*)

Κωδικοποιημένο 397R0118 (*EE L 028 30.01.97 σ.1*)

Τροποποίηση από 397R0118 (*EE L 028 30.01.97 σ.1*)

Τροποποίηση από 397R1290 (*EE L 176 04.07.97 σ.1*)

Τροποποίηση από 398R1223 (*EE L 168 13.06.98 σ.1*)

Τροποποίηση από 398R1606 (*EE L 209 25.07.98 σ.1*)

Τροποποίηση από 399R0307 (*EE L 038 12.02.99 σ.1*)

Τροποποίηση από 399R1399 (*EE L 164 30.06.99 σ.1*)

372R0574

Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 του Συμβουλίου της 21ης Μαρτίου 1972 περί του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 «περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς και τις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας»

EE L 074 27.03.72 σ.1

(ΕΛ ΚΕΦ 5 Τ 1 σ.138)

Τροποποίηση από 179H

Παρέκκλιση από 382R0620 (*EE L 075 19.03.82 σ.1*)

Συμκλήρωση με 185I

Τροποποίηση από 185I

Κατάργηση από 385R1661 (*EE L 160 20.06.85 σ.7*)

Τροποποίηση από 393R1945 (*EE L 181 23.07.93 σ.1*)

Τροποποίηση από 194N

Περιλαμβάνεται σε 294A0103(56) (*EE L 001 03.01.94 σ.327*)

Τροποποίηση από 395R3095 (*EE L 335 30.12.95 σ.1*)

Κωδικοποιημένο 397R0118 (EE L 028 30.01.97 σ.1)
Τροποποίηση από 397R0118 (EE L 028 30.01.97 σ.1)
Τροποποίηση από 397R1290 (EE L 176 04.07.97 σ.1)
Τροποποίηση από 398R1223 (EE L 168 13.06.98 σ.1)
Τροποποίηση από 398R1606 (EE L 209 25.07.98 σ.1)
Τροποποίηση από 399R0307 (EE L 038 12.02.99 σ.1)
Τροποποίηση από 399R1399 (EE L 164 30.06.99 σ.1)

373Y0919(02)

Διοικητική επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζόμενων - Απόφαση υπ□ αριθ. 74 της 22ας Φεβρουαρίου 1973 περί της παροχής ιατρικής περίθαλψης, σε περίπτωση προσωρινής παραμονής, κατ□ εφαρμογή των άρθρων 22 παράγραφος 1 Α) I του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και 21 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72
EE C 075 19.09.73 σ.4

373Y0919(03)

Διοικητική επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζόμενων - Απόφαση υπ□ αριθ. 75 της 22ας Φεβρουαρίου 1973 περί των οδηγιών όσον αφορά τις αιτήσεις αναθεώρησης που υπεβλήθησαν με βάση το άρθρο 94 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 από τους δικαιούχους σύνταξης αναπηρίας
EE C 075 19.09.73 σ.5

373Y0919(04)

Διοικητική επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζόμενων - Απόφαση υπ□ αριθ. 76 της 22ας Φεβρουαρίου 1973 περί των όρων χρησιμοποίησης των εντύπων E 402, E 403 και E 404
EE C 075 19.09.73 σ.6

373Y0919(07)

Διοικητική επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζόμενων - Απόφαση υπ□ αριθ. 79 της 22ας Φεβρουαρίου 1973 περί ερμηνείας του άρθρου 48 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 σχετικά με την άθροιση των περιόδων ασφάλισης και των εξομοιούμενων περιόδων όσον αφορά την ασφάλιση ανικανότητας, γήρατος, θανάτου
EE C 075 19.09.73 σ.9

373Y0919(09)

Διοικητική επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζόμενων - Απόφαση υπ□ αριθ. 81 της 22ας Φεβρουαρίου 1973 περί της άθροισης των ασφαλιστικών περιόδων που έχουν συμπληρωθεί σε καθορισμένη εργασία, εις εφαρμογήν του άρθρου 45 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71
EE C 075 19.09.73 σ.11

373Y0919(11)

Διοικητική επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζόμενων - Απόφαση υπ□ αριθ. 83 της 22ας Φεβρουαρίου 1973 περί της ερμηνείας του άρθρου 68 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και του άρθρου 82 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72, σχετικά με τις προσαυξήσεις των επιδομάτων ανεργίας για κηδεμονία οικογένειας
EE C 075 19.09.73 σ.14

373Y0919(13)

Διοικητική επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζόμενων - Απόφαση υπ□ αριθ. 85 της 22ας Φεβρουαρίου 1973 περί της ερμηνείας του άρθρου 57 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και του άρθρου 67 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72, σχετικά με τον καθορισμό της ισχύουσας νομοθεσίας και του αρμόδιου οργάνου όσον αφορά την χορήγηση επιδομάτων για επαγγελματικές ασθένειες
EE C 075 19.09.73 σ.17

373Y1113(02)

Διοικητική επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζόμενων - Απόφαση υπ□ αριθ. 86 της 24ης Σεπτεμβρίου 1973 περί των όρων λειτουργίας και της σύστασης της επιτροπής λογαριασμών που λειτουργεί υπό την Διοικητική επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζόμενων

EE C 096 13.11.73 σ.2

Τροποποίηση από 395D0512 (EE L 294 08.12.95 σ.38)

374Y0720(06)

Διοικητική Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζόμενων - Απόφαση υπ□ αριθ. 89 της 20ής Μαρτίου 1973 περί της ερμηνείας του άρθρου 16 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου σχετικά με το υπηρετικό προσωπικό των διπλωματικών αποστολών ή των προξενείων

EE C 086 20.07.74 σ.7

374Y0720(07)

Διοικητική Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζόμενων - Απόφαση υπ□ αριθ. 91 της 12ης Ιουλίου 1973 περί της ερμηνείας του άρθρου 46 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου σχετικά με την ρευστοποίηση των παροχών που οφείλονται με βάση την παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου

EE C 086 20.07.74 σ.8

374Y1017(03)

Διοικητική Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζόμενων - Απόφαση υπ□ αριθ. 96 της 15ης Μαρτίου 1974 σχετικά με την αναθεώρηση των δικαιωμάτων χορηγήσεων κατ□ εφαρμογή του άρθρου 49 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου

EE C 126 17.10.74 σ.23

375Y0705(02)

Διοικητική επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κοινωνική ασφάλιση διακινούμενων εργαζόμενων: απόφαση υπ□ αριθ. 99, της 13ης Μαρτίου 1975, περί της ερμηνείας του άρθρου 107 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 όσον αφορά την υποχρέωση επανυπολογισμού των τρεχουσών παροχών

EE C 150 05.07.75 σ.2

375Y0705(03)

Διοικητική επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κοινωνική ασφάλιση διακινούμενων εργαζόμενων: απόφαση υπ□ αριθ. 100, της 23ης Ιανουαρίου 1975,

385Y0017

Σύσταση αριθ. 16 της 12ης Δεκεμβρίου 1984 όσον αφορά τη σύναψη συμφωνιών σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71

EE C 273 24.10.85 σ.3

386Y0126

Απόφαση αριθ. 126 της 17ης Οκτωβρίου 1985 σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 14 παράγραφος 1 στοιχείο α) του άρθρου 14α παράγραφος 1 στοιχείο α), του άρθρου 14β παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 (86/C 141/04)

EE C 141 07.06.86 σ.3

386Y0626(01)

Διοικητική Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζομένων

EE C 159 26.06.86 σ.4

387Y1009(01)

Απόφαση αριθ. 132 της 23ης Απριλίου 1987 για την ερμηνεία του άρθρου 40 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημείο ii) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1971

EE C 271 09.10.87 σ.3

387Y1022(01)

Απόφαση αριθ. 133 της 2ας Ιουλίου 1987 για την εφαρμογή των άρθρων 17 παράγραφος 7 και 60 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 του Συμβουλίου

EE C 284 22.10.87 σ.3

388Y0309(01)

Απόφαση αριθ. 134 της 1ης Ιουλίου 1987 περί της ερμηνείας του άρθρου 45 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 σχετικά με το συνυπολογισμό των περιόδων ασφάλισης που έχουν συμπληρωθεί σε επάγγελμα που υπάγεται σε ειδικό σύστημα σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη

EE C 064 09.03.88 σ.4

388Y0309(02)

Απόφαση αριθ. 136 της 1ης Ιουλίου 1987 περί της ερμηνείας του άρθρου 45 παράγραφοι 1 έως 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου σχετικά με τη λήψη υπόψη των περιόδων ασφάλισης που συμπληρώνονται υπό την νομοθεσία άλλων κρατών μελών για την κτήση, τη διατήρηση ή την ανάκτηση του δικαιώματος παροχών

EE C 064 09.03.88 σ.7

388Y0309(03)

Απόφαση αριθ. 135 της 1ης Ιουλίου 1987 σχετικά με τη χορήγηση των παροχών σε είδος που αναφέρονται στο άρθρο 17 παράγραφος 7 και στο άρθρο 60 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 και την έννοια της επεξεργασίας περίπτωσης κατά την έννοια του άρθρου 20 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και της απόλυτα επεξεργασίας περίπτωσης κατά την έννοια των άρθρων 17 παράγραφος 7 και 60 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72

389Y0606(01)

Απόφαση αριθ. 137 της 15ης Δεκεμβρίου 1988 σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 15 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72

EE C 140 06.06.89 σ.3

389Y1115(01)

Απόφαση αριθ. 138 της 17ης Φεβρουαρίου 1989 όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 22 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 στην περίπτωση μεταμόσχευσης οργάνων ή άλλης χειρουργικής επέμβασης που απαιτεί αναλύσεις βιολογικών δειγμάτων, χωρίς ο ενδιαφερόμενος να βρίσκεται στο κράτος μέλος στο οποίο πραγματοποιούνται οι αναλύσεις

EE C 287 15.11.89 σ.3

390Y0330(01)

Απόφαση αριθ. 142 της 13ης Φεβρουαρίου 1990 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 73, 74 και 75 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71

EE C 080 30.03.90 σ.7

390Y0412(01)

Απόφαση αριθ. 139 της 30ής Ιουνίου 1989 σχετικά με την ημερομηνία που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό των τιμών μετατροπής που ορίζονται στο άρθρο 107 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 και χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό ορισμένων παροχών και εισφορών

EE C 094 12.04.90 σ.3

390Y0412(02)

Απόφαση αριθ. 140 της 17ης Οκτωβρίου 1989 σχετικά με την τιμή μετατροπής, από το φορέα του τόπου κατοικίας ενός μεθοριακού εργαζομένου σε πλήρη ανεργία, του τελευταίου μισθού που έλαβε ο εργαζόμενος αυτός στο αρμόδιο κράτος

EE C 094 12.04.90 σ.4

390Y0412(03)

Απόφαση αριθ. 141 της 17ης Οκτωβρίου 1989 που τροποποιεί την απόφαση αριθ. 127 της 17ης Οκτωβρίου 1985 σχετικά με τη σύνταξη των καταστάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 94 παράγραφος 4 και στο άρθρο 95 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 του Συμβουλίου της 21ης Μαρτίου 1972

EE C 094 12.04.90 σ.5

391D0140

91/140/ΕΟΚ: Απόφαση αριθ. 144 της 9ης Απριλίου 1990 η οποία αφορά τα υποδείγματα των εντύπων που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 του Συμβουλίου (E 401 - E 410 F)

EE L 071 18.03.91 σ.1

Τροποποίηση από 395D0353 (EE L 209 05.09.95 σ.1)

391D0423

91/423/ΕΟΚ: Απόφαση αριθ. 145 της 27ης Ιουνίου 1990 σχετικά με την καταβολή των καθυστερούμενων κοινωνικών παροχών που οφείλονται στους μη μισθωτούς

κατ'εφαρμογή των άρθρων 73 και 74 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71

EE L 235 23.08.91 σ.1

Τροποποίηση από 395D0353 (EE L 209 05.09.95 σ.1)

391D0424

91/424/ΕΟΚ: Απόφαση αριθ. 146 της 10ης Οκτωβρίου 1990 σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 94, παράγραφος 9, του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71

EE L 235 23.08.91 σ.9

Τροποποίηση από 395D0353 (EE L 209 05.09.95 σ.1)

Τροποποίηση από 398D0442 (EE L 195 11.07.98 σ.35)

391D0425

91/425/ΕΟΚ: Απόφαση αριθ. 147 της 10ης Οκτωβρίου 1990 σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 76 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71

EE L 235 23.08.91 σ.21

Τροποποίηση από 395D0353 (EE L 209 05.09.95 σ.1)

392R1247

Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1247/92 του Συμβουλίου της 30ής Απριλίου 1992 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας

EE L 136 19.05.92 σ.1

Τροποποίηση από 393R1945 (EE L 181 23.07.93 σ.1)

Τροποποίηση από 395R3095 (EE L 335 30.12.95 σ.1)

393D0068

93/68/ΕΟΚ: Απόφαση αριθ. 148 της 25ης Ιουνίου 1992 περί της χρησιμοποίησης της βεβαίωσης για την εφαρμοστέα νομοθεσία (E101) σε περίπτωση απόσπασης που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες

EE L 022 30.01.93 σ.124

393R1945

Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1945/93 του Συμβουλίου της 30ής Ιουνίου 1993 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 περί του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1247/92 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71

EE L 181 23.07.93 σ.1

Τροποποίηση από 395R3095 (EE L 335 30.12.95 σ.1)

393Y0825(02)

Απόφαση αριθ. 150 της 26ης Ιουνίου 1992 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 77 και 78, του άρθρου 79 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και του άρθρου 10 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο ii) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72

EE C 229 25.08.93 σ.5

394D0602

94/602/ΕΚ: Απόφαση αριθ. 151 της 22ας Απριλίου 1993 σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 10α του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και του άρθρου 2 του

394D0603

94/603/ΕΚ: Απόφαση αριθ. 152 της 13ης Μαΐου 1993 σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 10α του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και του άρθρου 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1247/92
ΕΕ L 244 19.09.94 σ.19

394D0604

94/604/ΕΚ: Απόφαση αριθ. 153 της 7ης Οκτωβρίου 1993 σχετικά με τα υποδείγματα εντύπων που απαιτούνται κατ' εφαρμογή των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 (Ε 001, Ε 103 έως Ε 127) (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΕΕ L 244 19.09.94 σ.22

Τροποποίηση από 398D0441 (ΕΕ L 195 11.07.98 σ.25)

Τροποποίηση από 398D0443 (ΕΕ L 195 11.07.98 σ.37)

395D0419

95/419/ΕΚ: Απόφαση αριθ. 156 της 7ης Απριλίου 1995 σχετικά με τους κανόνες προτεραιότητας όσον αφορά τα δικαιώματα ασφάλισης ασθένειας και μητρότητας
ΕΕ L 249 17.10.95 σ.41

395Y0629(01)

Καταστατικό της διοικητικής επιτροπής για την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζομένων, η οποία συνεστήθη στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων - (Υιοθετήθηκε από τη διοικητική επιτροπή κατά τη σύνοδό της της 6ης Απριλίου 1995)

ΕΕ C 163 29.06.95 σ.3

396D0172

96/172/ΕΚ: Απόφαση αριθ. 160, της 28ης Νοεμβρίου 1995, σχετικά με το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 71, παράγραφος 1 στοιχείο β), σημείο ii) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου, σχετικά με το δικαίωμα σε παροχές ανεργείας εργαζομένων άλλων εκτός των μεθοριακών εργαζομένων, οι οποίοι κατά τη διάρκεια της τελευταίας τους απασχόλησης, κατοικούσαν στο έδαφος κράτους μέλους άλλου από το αρμόδιο κράτος

ΕΕ L 049 28.02.96 σ.31

396D0249

96/249/ΕΚ: Απόφαση αριθ. 161, της 15ης Φεβρουαρίου 1996, σχετικά με την απόδοση από τον αρμόδιο φορέα κράτους μέλους των δαπανών, που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια διαμονής σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 34 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72

ΕΕ L 083 02.04.96 σ.19

396D0554

96/554/ΕΚ: Απόφαση αριθ. 162 της 31ης Μαΐου 1996 για την ερμηνεία του άρθρου 14 παράγραφος 1 και του άρθρου 14β παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμοστέα νομοθεσία στους αποσπασμένους εργαζομένους

ΕΕ L 241 21.09.96 σ.28

396D0555

96/555/EK: Απόφαση αριθ. 163 της 31ης Μαΐου 1996 σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 22 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου για πρόσωπα που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση και για πρόσωπα που υποβάλλονται σε οξυγονοθεραπεία

EE L 241 21.09.96 σ.31

396X0592

96/592/EK: Σύσταση αριθ. 20 της 31ης Μαΐου 1996 σχετικά με τη βελτίωση της διαχείρισης και του διακανονισμού των αμοιβαίων απαιτήσεων

EE L 259 12.10.96 σ.19

397D0533

97/533/EK: Απόφαση αριθ. 164 της 27ης Νοεμβρίου 1996 σχετικά με τα υποδείγματα εντύπων, που απαιτούνται για την εφαρμογή των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 (E 101 και E 102) (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

EE L 216 08.08.97 σ.85

Τροποποίηση από 399D0371 (EE L 143 08.06.99 σ.13)

397D0823

97/823/EK: Απόφαση αριθ. 165 της 30ής Ιουνίου 1997 σχετικά με τα έντυπα που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 του Συμβουλίου (E 128 και E 128B) (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

EE L 341 12.12.97 σ.61

397Y0304(01)

Σύσταση αριθ. 21 της 28ης Νοεμβρίου 1996 σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 69 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 στους ανέργους οι οποίοι συνοδεύουν τον απασχολούμενο σύζυγό τους σε κράτος μέλος άλλο από το αρμόδιο

EE C 067 04.03.97 σ.3

Σχετική πράξη: 298D0709(13) (EE L 193 09.07.98 σ.52)

398D0441

98/441/EK: Απόφαση αριθ. 166 της 2ας Οκτωβρίου 1997 της διοικητικής επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κοινωνική ασφάλιση των διακινουμένων εργαζομένων για την τροποποίηση των εντύπων E 106 και E 109 (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

EE L 195 11.07.98 σ.25

398D0443

98/443/EK: Απόφαση αριθ. 168 της 11ης Ιουνίου 1998 της διοικητικής επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κοινωνική ασφάλιση των διακινουμένων εργαζομένων σχετικά με τις τροποποιήσεις που πρέπει να γίνουν στα έντυπα E 121 και E 127 και την κατάργηση του εντύπου E 122 (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

EE L 195 11.07.98 σ.37

398D0444

98/444/EK: Απόφαση αριθ. 169 της 11ης Ιουνίου 1998 της διοικητικής επιτροπής

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ▼ ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ (Γ.Γ.ΕΣΥΕ), Απασχόληση- Ανεργία- Αμοιβή Εργασίας 1998.
- ▼ ΚΕΠΕ, Ευρωπαϊκή Κοινότητα 1997
- ▼ ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΑΝΑΣΟΥΛΙΑΣ, Πρακτικός Επιχειρηματικός Οδηγός 1992
- ▼ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, Ευρωπαϊκές Προοπτικές 1997
- ▼ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, Η Απασχόληση της Ευρώπης 1998
- ▼ ΡΟΥΓΚΟΥΝΑΣ, Διεθνής Προστασία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- ▼ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, οδηγίες 1997-1998
- ▼ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ, «Η Καπιταλιστική Σύγκλιση» 15 Μαΐου 2000
- ▼ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ, «Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Κοινωνία της» Μάιος 2000
- ▼ ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, «Ελπίδες για Ενιαία Φορολογία» 15 Ιουλίου 2000
- ▼ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ, Κόστος Εργασίας, Κοινωνικές Εισφορές
- ▼ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ, Το Δικαίωμα Εργασίας Σε Μια Άλλη Χώρα
- ▼ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ, Παρέμβαση της Ε.Ε. στις Επικουρικές Συντάξεις 8 Ιουλίου 2000
- ▼ ΝΟΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ, Για μια Ευρωπαϊκή Ένωση των Πολιτών και της Αλληλεγγύης-Η πορεία Προς το Άμστερνταμ 1998
- ▼ ΔΟΝΑΤΟΥ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ, Εισαγωγή στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο 1997
- ▼ ΒΑΛΑΤΣΟΥ, Ελεύθερη Κυκλοφορία εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση Μέσω Αποφάσεων του ΔΕΚ 1995
- ▼ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ-ΦΡΑΓΚΑΚΗΣ, Οι Αλλοδαποί Εργαζόμενοι στην Ελλάδα στην Οπτική της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης 1993
- ▼ ΣΤΕΦΑΝΟΥ, Ιθαγένεια και Θεμελιώδη δικαιώματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Έκδοση Σιδέρης 1995
- ▼ ΣΚΟΥΡΗΣ, Η Πρόσβαση των Ευρωπαίων Πολιτών σε Θέσεις Απασχόλησης του Δημόσιου Τομέα, Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δίκαιο, έκδοση Α. Σάκκουλα 1994
- ▼ ΚΑΖΑΚΟΣ Π., Η Ελλάδα Μπροστά στη Διακυβερνητική Διάσκεψη του 1996

Β. ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ▼ INTERNET, (www.europa.eu.int/eur-lex/ellcom)
- ▼ INTERNET, (www.citizens.eu.int/cgi-bin/sprint.cgi)
- ▼ EVANS, Nationality Law and European Integration, ELR 1991
- ▼ HABERMAS, Legitimation Crisis, Bacon Press 1980

